

KOMMUNIKATIONSVERKENS LÖNEKOMMITTÉ II.

BETÄNKANDE

ANGÅENDE

LÖNEREGLERING

FÖR

DOMÄNVERKET

AVGIVET ENLIGT DET AV KUNGL.
MAJ:T DEN 6 DECEMBER 1918
LÄMNADE ÜPPDRAG

STOCKHOLM 1920
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
[2942 19]

INNEHÅLL.

	Sid.
Skrivelse till Konungen	5
Betänkande.	
I. Kommitténs uppdrag	8
II. Historik	11
III. Domänverkets organisation	19
IV. Allmänna synpunkter vid löneregleringen	23
Domänverkets ställning såsom affärsdrivande verk i jämförelse med de övriga affärsdrivande verken	23
Vissa allmänna principer för lönernas bestämmande vid domänverket	30
V. Tjänsternas gruppering	33
Manliga tjänstemän	33
Jägmästare sid. 33, kronojägare sid. 34, överjägmästare sid. 35, överjägmästarassistent och skogstaxator sid. 36, övriga befattningshavare sid. 37.	
Kvinnliga tjänstemän	37
Grupperingens verkställande	37
VI. Avlöningsbeloppens bestämmande	39
Manliga tjänstemän	40
<i>Begynnelselön</i> : vaktmästare (expeditionsvakt) sid. 40, förste vaktmästare (förste expeditionsvakt) sid. 40, kronojägare sid. 40, tillsyningsman sid. 41, skogsrättare sid. 43, överjägmästarassistent och skogstaxator sid. 44, notarie, registrator och revisor sid. 44, jägmästare sid. 46, skogsskoleforeståndare sid. 47, skogsingenjör sid. 47, jägmästare i domänstyrelsen (byråjägmästare) sid. 48, flottledsingenjören sid. 49, domänfiskalen sid. 50, överjägmästare sid. 50, byråchef sid. 50.	
<i>Löneförhöjning</i>	50
Kvinnliga tjänstemän	51
<i>Begynnelselön</i>	51
<i>Löneförhöjning</i>	52
Löneklassindelning m. m.	52
VII. Motiv till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket	54

	Sid.
VIII. Förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket . . .	65
IX. Övergångsbestämmelser	82
X. Ekonomisk innebörd av kommitténs förslag till löneroglering	89
XI. Kommitténs hemställan	90
<i>Bilaga 1. Jämförande tablå över nuvarande och föreslagna avlöningsbelopp . . .</i>	91
<i>Bilaga 2. Förteckning över till kommittén inkomna framställningar</i>	92
Särskilda yttranden	93

TILL KONUNGEN.

Den 6 december 1918 uppdrog Eders Kungl. Maj:t åt den genom beslut den 28 juni 1918 tillsatta kommittén för utredning beträffande löne- och organisationsförhållandena vid statens järnvägar, vid telegraf-

verket och vid statens vattenfallsverk ävensom vid postverket att jämväl verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om löne- och organisationsförhållanden vid domänstyrelsen, skogsstaten och statens skogsskolor. Denna kommitté, vilken benämnes »kommunikationsverkens lönekommitté», har härvid utgjorts av undertecknad Ekman såsom ordförande samt såsom ledamöter undertecknade Persson, Eriksson, Lübeck, Nilsson, Hamilton och Sidenbladh ävensom, såsom representanter för domänverket, byråchefen i domänstyrelsen friherre T. W. Hermelin, numera överjägmästaren C. L. Björkbom och kronojägaren O. J:son Bragée. Beträffande sistnämnda ledamöter har Eders Kungl. Maj:t föreskrivit, att de skulle deltaga i kommitténs överläggningar och beslut, i vad de avsåge avlöningsbestämmelserna, men i övriga frågor i allmänhet allenast äga rätt att höras och yttrandevis göra sina meningar gällande.

Sedan undertecknad Hamilton på därom gjord ansökan entledigats från uppdraget att tillika vara kommitténs sekreterare, har jämlikt Eders Kungl. Maj:ts den 15 augusti 1919 meddelade förordnande andre kanslisekreteraren i jordbruksdepartementet S. J. M. O:son Idar uppehållit sekreterarbefattningen hos kommittén.

Kommittén har från personalhåll inom domänverket emottagit vissa framställningar, vilka finnas förtecknade i bilaga till detta betänkande.

Under erinran att kommittén den 20 februari 1919 avgivit betänkande i ovan först berörda avseende utom i vad rör övergångsbestämmelser och definitiva pensionsföreskrifter får kommittén till fullgörande av det den 6 december 1918 erhållna uppdraget härmed överlämna betänkande angående lönereglering för personalen vid domänstyrelsen, skogsstaten och statens skogsskolor.

I anledning av från Eders Kungl. Maj:t erhållna remisser angående framställningar från Sveriges kronojägarförbund dels om förhöjning i den bevakande skogsstatspersonalens fasta reseanslag dels ock om höjning i nu utgående maximiarvode åt skogsstatens extra bevakande personal kommer kommittén att avgiva särskilda yttranden.

Slutligen vill kommittén, under framhållande att frågan om övergångsbestämmelser beträffande kommunikationsverken hänskjutits till den jämlikt Eders Kungl. Maj:ts brev den 19 juni 1919 tillsatta

»kommunikationsverkens lönenämnd» meddela, att kommittén inom närmaste tiden kommer att avgiva förslag till pensionslagar för såväl kommunikationsverken som domänverket.

Vid betänkandet finnas fogade särskilda yttranden från vissa av kommitténs ledamöter.

Stockholm den 18 december 1919.

Underdånigst

CARL EKMAN.

NILS PERSSON.
BERNHARD NILSSON.

ERNST ERIKSSON.
A. HAMILTON.

SVEN LÜBECK.
ELIS SIDENBLADH.

TH. HERMELIN.

CARL BJÖRKBOM.

OSCAR J:SON BRAGÉE.

Sture Idar.

I. Kommitténs uppdrag.

I yttrande till statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 6 december 1918 angående löne- och organisationsförhållanden vid domänstyrelsen, skogsstaten m. m. erinrade departementschefen om det kommittén den 28 juni 1918 av Kungl. Maj:t på föredragning av chefen för civildepartementet givna uppdrag att verkställa utredning och avge förslag beträffande löne- och organisationsförhållanden vid statens järnvägar, vid telegrafverket och vid statens vattenfallsverk ävensom vid postverket, vilket uppdrag, utom vad rör förslag till övergångsbestämmelser och definitiva pensionsföreskrifter, numera fullgjorts senast genom avlämnande den 20 februari 1919 av betänkande angående gemensamt lönesystem samt lönereglering för nämnda fyra verk.

I berörda yttrande omnämnde chefen för jordbruksdepartementet tillika dels en av chefen för domänstyrelsen gjord framställning angående statens domäners likställighet i löneavseende med statens järnvägar samt telegraf- och vattenfallsverken, dels ock en av representanter för överjägmästare, jägmästare och skogsingenjörer, föreståndare för statens skogsskolor samt kronojägare och tillsyningsmän framställd begäran om hänskjutande av frågan om skogsstatens lönereglering till en särskild för detta ändamål tillsatt kommitté.

Efter framhållande därjämte, hurusom åt 1902 års löneregleringskommitté anförtrots vissa utredningar, bland annat i fråga om tillfällig lönereglering för de centrala ämbetsverken, anförde departementschefen:

»Bland de verk, för vilka sålunda förslag till tillfällig löneförbättring är att snarast förvänta från löneregleringskommittén, är även domänstyrelsen. Av det åt kommittén lämnade uppdrag framgår, att sagda förslag icke får anses innebära en slutlig lösning av domänstyrelsens avlöningsfrågor. Jag anser det emellertid önskligt, att frågan härom nu företages till utredning, desto mer som samtidigt bör utredas, huruvida och i vad mån ändringar i själva organisationen av domänstyrelsen böra vidtagas. I sistnämnda hänseende kan det möjligen befinnas lämpligt att å denna styrelse och särskilt beträffande förhållandet mellan styrelsens och skogsstatens personal tillämpa regler, som mera överensstämmer med de vid kommunikationsverken tillämpade.

I fråga om personalen vid skogsstaten och statens skogsskolor synas mig jämväl särskilda åtgärder böra vidtagas för utarbetande av förslag till definitiv löneordning, varvid uppkommande organisationsfrågor givetvis böra utredas och beaktas. Beträffande dessa tjänstemannakårer föreligga i huvudsak enahanda skäl, som föranledde Kungl. Maj:t att den 28 juni 1918 föranstalta om särskild utredning angående kommunikationsverkens löne- och organisationsförhållanden.

Att för de nu angivna ändamålen tillsätta en särskild kommitté eller sakkunnig-delegation finner jag emellertid icke lämpligt. Den till grund för tillsättandet av 1915 års lönekommission liggande tanken att söka, i den mån förhållandena vid de särskilda verken göra sådant lämpligt, genomföra likartade avlöningsbestämmelser för statens affärsdrivande verk, synes, såsom jämväl chefen för civildepartementet i sitt yttrande den 28 juni 1918 vid tillsättandet av omförmälda kommitté uttalat, ingalunda böra övergivas. Svårigheter för denna avsikts realiserande skulle tydligtvis uppstå, därest utredningarna anförtroddes åt skilda utredningsorgan. Jag håller på grund härav före, att nyssnämnda, av Kungl. Maj:t den 28 juni 1918 tillsatta kommitté bör erhålla i uppdrag att, så snart fullgörandet av de åt kommittén redan anförtrodda utredningarna det medgiver, verkställa utredning och avgiva förslag jämväl ifråga om löne- och organisationsförhållanden vid domänstyrelsen, skogsstaten och statens skogsskolor samt vad därmed sammanhänger. Vid utredningens verkställande torde vad chefen för civildepartementet vid kommitténs tillsättande uttalade böra i tillämpliga delar lända till ledning och efterrättelse.

Arbetet bör så bedrivas, att förslag i ämnet må kunna föreläggas om möjligt 1919 men i varje fall 1920 års riksdag.

I överensstämmelse med de av Kungl. Maj:t bestämda grunderna för kommitténs verksamhet torde tre representanter för olika kategorier befattningshavare inom domänstyrelsen och skogsstaten böra utses att vid kommitténs arbeten i fråga om domänverket deltaga i kommitténs överläggningar och beslut, i vad de avse avlöningsbestämmelserna, men i övriga frågor i allmänhet allenast äga rätt att höras och yttrandevis göra sina meningar gällande.»

I anslutning härtill uppdrog Kungl. Maj:t åt kommunikationsverkens lönekommitté att verkställa utredning i enlighet med vad departementschefen sålunda uttalat beträffande löne- och organisationsförhållanden vid domänstyrelsen, skogsstaten och statens skogsskolor samt förordnade till ledamöter i kommittén tre representanter för domänverket.

Så vitt av berörda statsrådsprotokoll framgår skulle sålunda i kommitténs uppdrag ingå jämväl att beakta och utreda uppkommande organisationsfrågor. Då kommittén stod i begrepp att påbörja det erhållna uppdraget, förelåg emellertid icke någon framställning från domänstyrelsen i nu ifrågavarande avseende. I anledning härav begärde kommittén i skrivelse till domänstyrelsen den 14 juni 1919 uppgift om de organisatoriska förändringar beträffande domänverket, som styrelsen kunde anse böra underställas 1920 års riksdags prövning eller som i övrigt borde komma till beaktande i samband med nu ifrågavarande lönereglering. Som svar härpå anförde nämnda styrelse i skrivelse den 28 juli 1919, att styrelsen, med hänsyn till vissa under de sista åren beslutade rätt viktiga organisatoriska förändringar, icke ansåge sig böra nu ifrågasätta några ytterligare.

Vid sådant förhållande och efter det kommittén inhämtat vederbörande departementschefs uppfattning i ämnet, beslöt kommittén att i allt väsentligt begränsa sig till behandling av frågan om lönereglering inom ramen av den nuvarande organisationen. Av den ståndpunkt kommittén sålunda intagit följer, att kommittén icke funnit sig böra ingå på närmare prövning av en från personalhåll gjord framställning, avseende viss ändring i domänverkets nuvarande organisation.

II. Historik.

År 1908 antogos nya avlöningsstater för skogsstaten, statens skogsskolor och domänstyrelsen (jfr riksdagens skrivelser nr 186 och nr 9 år 1908). Samtidigt därmed godkändes ock villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staterna för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningsförmåner, och återfinnas dessa avlöningsbestämmelser i särskilda kungl. kungörelser för skogsstaten och statens skogsskolor av den 17 juni 1908 (Sfs. bih. nr 43) och för domänstyrelsen av den 16 oktober 1908 (Sfs. bih. nr 82).

Vid uppförandet å ordinarie stat från och med år 1916 av befattningarna såsom skogsingenjör, biträdande skogsingenjör och tillsyningsman fastställdes ny avlöningsstat för skogsstaten. I denna nya stat upptogs emellertid de dittillsvarande ordinarie befattningarna med oförändrade avlöningsbelopp och de nya tjänsterna med avlöningar, vilka anslöto sig till dem, som gällde för nyssnämnda ordinarie befattningar. Tillika föreskrevs, att 1908 års avlöningsvillkor för skogsstatspersonalen fortfarande skulle gälla. *Skogsstaten.*

Vid 1917 års riksdag antogos förändrade grunder för resekostnads- och traktamentsersättning till skogsstatens personal. Enligt dessa grunder utbyttes de för den förvaltande personalen dittills bestämda fasta reseanslagen mot rese- och traktamentsersättningar i anslutning till allmänna resereglementets bestämmelser dock med vissa modifikationer. För den bevakande personalen bibehöllos visserligen fasta reseanslag, men tillerkändes densamma därutöver särskild traktamentsersättning i vissa fall. De närmare bestämmelserna uti ifrågavarande avseende återfinnas i kungl. kungörelsen den 28 augusti 1917 (Sfs. nr 599) med ändringar däri genom kungörelserna den 8 mars och den 20 juni 1918 (Sfs. nr 161 och 591).

I sammanhang med antagandet av de förändrade grunderna för resekostnads- och traktamentsersättning åt skogsstatspersonalen god-

kändes ny avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal, vilken stat i fråga om avlöningarnas belopp dock icke skiljde sig från föregående stat. Även beträffande avlöningarna å 1918 års stat skulle tillämpas 1908 års avlöningsvillkor. Kronojägare och tillsyningsmän beviljades emellertid för år 1918 tillfällig löneförbättring med 250 kronor för befattningshavare med hyresersättning och 200 kronor för befattningshavare med bostadsförmån in natura.

Slutligen godkändes av 1918 års lagtima riksdag den nu gällande avlöningsstaten för skogsstatens ordinarie personal att gälla från och med år 1919, därvid den dåvarande ordinarie personalen bereddes provisorisk löne reglering, överjägmästare, jägmästare och skogsingenjör med 900 kronor samt kronojägare och tillsyningsmän med 500 kronor. Beträffande kronojägare och tillsyningsmän, för vilka jämväl ålderstilläggen höjdes från 100 till 150 kronor, förutsattes, att vid åtnjutande av fri bostad avdrag å lönen skulle ske med minst 200 kronor. Vidare förändrades befattningarna såsom biträdande skogsingenjör till skogsingenjörsbefattningar, varjämte överjägmästarassistenter, skogstaxatorer och flottledsingenjören, vilka befattningar dittills varit upptagna å extra stat, uppfördes i staten såsom ordinarie tjänstemän. Samma villkor och bestämmelser, som gällde för befattningarna å den gamla staten, skulle vara gällande även för befattningshavarna å den nya, allenast med vissa ändringar, som påkallades av ovannämnda befattningars upptagande å densamma.

Nu gällande avlöningsstat för skogsstatens personal har följande utseende:

	K r o n o r .			
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.	
1 överjägmästare	4,700	3,400	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
5 d:o	23,500	17,000	40,500	
1 d:o	4,700	3,000	7,700	
5 d:o	23,500	15,000	38,500	
1 flottledsingenjör	4,200	2,800	7,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.

	K r o n o r.			
	Lön.	Tjänstgöringspenningar	Summa	
1 jägmästare	3,000	3,200	6,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 400 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 400 kronor.
17 d:o	51,000	54,400	105,400	
1 d:o	3,000	3,000	6,000	
23 d:o	69,000	69,000	138,000	
1 d:o	3,000	2,800	5,800	
14 d:o	42,000	39,200	81,200	
1 d:o	3,000	2,600	5,600	
6 d:o	18,000	15,600	33,600	
1 d:o	3,000	2,400	5,400	
10 d:o	30,000	24,000	54,000	
1 d:o	3,000	2,200	5,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kronor.
46 d:o	138,000	101,200	239,200	
1 skogsingenjör	3,000	2,800	5,800	
10 skogsingenjörer	30,000	28,000	58,000	
1 överjägmästarassistent	2,600	1,800	4,400	
5 överjägmästarassistenter	13,000	9,000	22,000	
1 överjägmästarassistent	2,600	1,600	4,200	
5 överjägmästarassistenter	13,000	8,000	21,000	
1 skogstaxator	2,600	1,800	4,400	
5 skogstaxatorer	13,000	9,000	22,000	
1 skogstaxator	2,600	1,600	4,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 150 kronor, efter ytterligare 5 år likaledes med 150 kronor samt efter än ytterligare 5 år ävenledes med 150 kronor.
4 skogstaxatorer	10,400	6,400	16,800	
1 kronojägare	950	950	1,900	
278 d:o	264,100	264,100	528,200	
1 d:o	950	850	1,800	
148 d:o	140,600	125,800	266,400	
1 d:o	950	750	1,700	
205 d:o	194,750	153,750	348,500	
1 tillsyningsman	950	950	1,900	
26 tillsyningsmän	24,700	24,700	49,400	
Reseanslag till kronojägare och tillsyningsmän	—	—	140,000	
Summa	—	—	2,290,000	

Anmärkning. Innehar befattningshavare boställe, skall boställets uppskattade avkomst avgå å in- delningshavarens lön. Därest åt befattningshavare upplåtes bostad, skall han vidkännas avdrag å lönen, motsvarande skäligen hyra.

Från och med år 1920 hava i staten uppförts ytterligare dels en överjägmästare med 4,700 kronor lön och 3,000 kronor tjänstgöringspenningar, dels elva jägmästare, en var med lön av 3,000 kronor samt med tjänstgöringspenningar, uppgående för en till 3,200 kronor, för två till 3,000 kronor, för fyra till 2,800 kronor, för en till 2,600 kronor, för en till 2,400 kronor och för två till 2,200 kronor, dels en överjägmästarassistent med 2,600 kronor lön och 1,600 kronor tjänstgöringspenningar, dels ock en skogstaxator med likaledes 2,600 kronor lön och 1,600 kronor tjänstgöringspenningar ävensom för var och en med rätt till ålderstillägg liksom övriga motsvarande befattningshavare.

I följd härav har statens slutsumma höjts med 78,900 kronor till 2,368,900 kronor.

*Statens
skogsskolor.*

För statens skogsskolor fastställdes år 1914 ny avlöningsstat med enahanda avlöningar som år 1908 beslutats, och förklarades tillika de sistnämnda år antagna avlöningsvillkoren för skogsskolorna allt fortfarande skola gälla.

I samband med inrättande från och med år 1918 av ytterligare en skogsskola godkände 1917 års riksdag ny stat för statens skogsskolor. I avlöningsbeloppen vidtogs icke någon förändring. Däremot hava skogsrättare för åren 1918 och 1919 beviljats tillfällig löneförbättring med 400 kronor.

Vid 1919 års lagtima riksdag godkändes ånyo ny stat för statens skogsskolor att tillämpas från och med år 1920, därvid skogsskoleföreståndares och skogsrättares avlöningar undergingo viss förhöjning. Skogsskoleföreståndares begynnelseavlöning höjdes från 3,400 kronor i anslutning till vad tidigare skett beträffande revirförvaltare eller med 900 kronor och skogsrättares begynnelseavlöning ökades till 2,100 kronor, varjämte ålderstillägget för de senare höjdes från 100 till 200 kronor.

Någon ändring i avlöningsvillkoren gjordes ej.

Den för statens skogsskolor från och med år 1920 gällande staten är av följande lydelse:

	K r o n o r.			
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.	
1 föreståndare	2,400	1,900	4,300) Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor.
7 "	16,800	13,300	30,100	
1 skogsrättare	1,100	1,000	2,100) Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter ytterligare 5 år likaledes med 200 kronor.
7 "	7,700	7,000	14,700	
1 extra skogsrättare, arvode	—	—	1,600	
7 " " "	—	—	11,200	
Expens- och underhållsmedel, 3,000 kronor till varje skola	—	—	24,000	
150 stipendier à 300 kronor, att fördelas efter Kungl. Maj:ts beprövande	—	—	45,000	
Respenningar åt skogsrättare, att fördelas efter Kungl. Maj:ts beprövande	—	—	600	
Summa	—	—	133,600	

Anmärkning. Föreståndare, skogsrättare och extra skogsrättare åtnjuta dessutom fri bostad jämte bränsle.

Skogsskoleföreståndare äger jämväl på samma sätt som skogsstatens förvaltande personal åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning. Till skogsrättare må utöver fasta reseanslag utgå traktamentsersättning enligt samma grunder som beträffande skogsstatens bevakande personal.

Vad domänstyrelsen beträffar har den för styrelsen år 1908 fastställda avlöningsstaten undergått vissa förändringar. Sålunda har enligt beslut år 1911 förste vaktmästaren blivit berättigad till ett ålderstillägg samt de övriga vaktmästarna tillerkänts ett andra ålderstillägg, i likhet med vad i sådant hänseende medgivits beträffande motsvarande befattningshavare inom centrala ämbetsverk i allmänhet. Därjämte har år 1912 beslut fattats om uppförande å staten av kvinnliga biträdesbefattningar i första och andra lönegraderna med de för sådana befattningshavare eljest då fastställda avlöningar.

Nu gällande avlöningsstat för domänstyrelsen godkändes av 1918 års lagtima riksdag. Därvid uppfördes generaldirektörens avlöningsförmåner, vilka ditills utgått i form av lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg, såsom arvode, i samband varmed avlöningen undergick viss förhöjning. Samtidigt upptogs i staten en souschefs befattning

Domänstyrelsen.

och två domänfullmäktigebefattningar, varjämte notarietjänsterna å styrelsens tre ordinarie skogsbyråer förändrades till befattningar såsom jägmästare utan revir med avlöning, motsvarande jägmästares i lägsta gruppen eller 5,200 kronor jämte ålderstillägg. Staten har nu följande utseende:

	K r o n o r.					
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Arvode.	Summa.	
Generaldirektör och chef	—	—	—	15,000	15,000	
Överdirektör och souschef	—	—	—	12,000	12,000	
1 byråchef	5,000	2,500	600	—	8,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
5 byråchefer.....	25,000	12,500	3,000	—	40,500	
1 domänfullmäktig.....	—	—	—	3,000	3,000	
1 »	—	—	—	3,000	3,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 ombudsman och fiskal	3,600	1,800	400	—	5,800	
1 jägmästare	3,000	2,200	—	—	5,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter 10 år med ytterligare 400 kronor och efter 15 år med än ytterligare 400 kronor.
2 »	6,000	4,400	—	—	10,400	
1 första gradens tjänsteman	2,200	1,500	300	—	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor, och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
7 första gradens tjänstemän	15,400	10,500	2,100	—	28,000	
1 kvinnligt biträde av andra lönegraden ...	900	550	150	—	1,600	
4 kvinnliga biträden av andra lönegraden ..	3,600	2,200	600	—	6,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 kvinnligt biträde av första lönegraden ...	700	350	150	—	1,200	
10 kvinnliga biträden av första lönegraden ...	7,000	3,500	1,500	—	12,000	
1 förste vaktmästare ...	900	450	150	—	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	—	1,200	
1 »	700	350	150	—	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.

	K r o n o r.				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Arvode.	Summa.
Till arvoden åt amanuenser och biträden samt för byggnadsplaners granskning, flitpenningar åt extra tjänstemän och extra vaktmästare samt vikariatsersättningar	—	—	—	—	56,300
Summa kronor	—	—	—	—	216,400

Anmärkning. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Till de för vaktmästare i staten upptagna beloppen komma enligt beslut av 1918 års lagtima riksdag tillägg å 400 kronor, varjämte dessa befattningshavare tillerkänts ytterligare ett ålderstillägg å 100 kronor att liksom de övriga ålderstilläggen till dem utgå efter treårsperioder. Däremot har avdraget för bostad och bränsle in natura samtidigt bestämts till ett belopp av 300 kronor.

Beträffande byråchef, domänfiskal och första gradens tjänstemän tillkommer enligt 1919 års lagtima riksdags beslut tillfällig löneförbättring för samma år nämligen för byråchef och domänfiskal med 1,000 kronor, för första gradens tjänsteman med 900 kronor samt för kvinnligt biträde med 350 kronor. Från och med år 1920 äro begynnelseavlönningarna för kvinnliga biträdesbefattningarna i Stockholm bestämda till följande belopp: biträde av första graden 1,600 kronor, därav 1,100 kronor i lön, 300 kronor i tjänstgöringspenningar och 200 kronor i ortstillägg, biträde av andra graden 2,000 kronor, därav 1,300 kronor i lön, 500 kronor i tjänstgöringspenningar och 200 kronor i ortstillägg. Därjämte åtnjuter kvinnligt biträde från och med år 1919 ytterligare ett ålderstillägg å 200 kronor.

Intill år 1912 hänfördes domänstyrelsen, vars arbetsuppgift jämväl då omfattade förvaltningen av såväl statens skogar som dess jordbruksdomäner, till de centrala ämbetsverken. Inkomsterna redovisades i rikshuvudboken under två inkomstitlar: skogsmedel och arrendemedel. Utgifterna för förvaltningen av såväl skogarna som jordbruksdomänerna bestredos från särskilda för ändamålet anvisade anslag å riksstaten. Den budgetreform,

som från och med år 1912 genomfördes, innebar emellertid en genomgripande förändring uti ifrågavarande hänseende. Sålunda sammanslogos statens skogsförvaltning och förvaltningen av statens jordbruksdomäner för att utgöra »ett statens affärsverk» och i budgetsavseende behandlas såsom en statens domäners fond, representerande bl. a. det kapital, som innefattades i statens skogs- och jordbruksdomäner. Någon förändring beträffande verket i organisations- eller löneavseende vidtogs icke i anledning härav.

Kommittén vill här slutligen anmärka, att då kommittén begagnar sig av benämningen domänverket, kommittén i likhet med departementschefen i hans yttrande till statsrådsprotokollet den 6 december 1918 däri inbegriper såväl domänstyrelsen och skogsstaten som statens skogsskolor.

III. Domänverkets organisation.

Innan kommittén ingår på själva löneregleringsspörsmålet, har kommittén ansett sig böra lämna en kortfattad översikt över domänverkets organisation.

Domänstyrelsens ämbetsbefattning anges i 1 § av den för styrelsen gällande instruktion (Sfs. nr 939 år 1918) sålunda:

»Domänstyrelsen åligger att handhava förvaltningen av de till statens domäners fond hörande fastigheter och övriga tillgångar ävensom de eljest under styrelsens förvaltning ställda fastigheter, att utöva tillsyn och kontroll å de allmänna skogar, vilka ej, enligt vad nyss är sagt, stå under styrelsens förvaltning, att handhava tillämpningen av gällande författningar angående inskränkt dispositionsrätt över skogen å hemman inom Norrland och Dalarna, angående skyddsskogar ävensom angående förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom vissa delar av Västerbottens och Norrbottens län, samt att i allmänhet verka för en ändamålsenlig skogshushållning och jaktvård i riket.

Under domänstyrelsen lyder personalen vid skogsstaten och statens skogsskolor ävensom domänintendenter.»

Styrelsen utgöres av en generaldirektör och chef samt en överdirektör och souschef jämte åtta byråchefer — av vilka två på extra stat — vartill komma två domänfullmäktige.

Av de på ordinarie stat uppförda sex byråerna — de extra byråerna lämnas i det följande å sido, enär kommittén i detta betänkande icke till prövning upptager de extra befattningshavarnas vid domänverket avlöningsförmåner — handlägga tre byråer frågor rörande statens *skogsdomäner* (skogsbyråerna) och två byråer ärenden angående statens utarrenderade *jordbruksdomäner* (jordbruksbyråerna). Den sjätte byrån utgöres av kameralbyrån.

Å en var av styrelsens byråer finnes såsom byråchefens närmaste man anställd en ordinarie tjänsteman. Å skogsbyråerna är denne en befattningshavare i jägmästargraden (jägmästare utan revir) tillika notarie. På jordbruksbyråerna och kameralbyrån åter innehavas motsvarande befattningar av tjänstemän i den inom de centrala verken förekommande s. k. första normalgraden med titel notarie. Notarien å

sistnämnda byrå är tillika bokhållare. På kameralbyrån tjänstgöra dessutom tre revisorer (första normalgraden) tillika notarier, av vilka en skall jämväl vara kassör.

Vidare finnes hos styrelsen anställd en fiskal och ombudsman, benämnd domänfiskal (andra normalgraden), vilken till sitt biträde har en extra notarie.

Registratorsgöromålen hos styrelsen handhaves av en registrator och aktuarie (första normalgraden).

Slutligen äro på sätt framgår av avlöningsstaten hos styrelsen anställda kvinnliga biträden och vaktmästare.

I den mån sådant för göromålens behöriga gång finnes behöfligt må även anställas amanuenser på bestämd eller obestämd tid samt andra extra tjänstemän ävensom extra biträden.

Skogsstaten lyder enligt den för densamma gällande instruktionen (Sfs. nr 950 år 1918) och på sätt här ovan redan angivits under domänstyrelsen. Den utgöres av förvaltande och bevakande personal.

Till den förvaltande personalen höra överjägmästare, jägmästare, skogsingenjörer, överjägmästarassistenter, skogstaxatorer och extra jägmästare samt flottledsingenjör. Den bevakande personalen består av skogsfogdar, kronojägare, tillsyningsmän, extra kronojägare, extra tillsyningsmän, kronoskogvaktare och extra kronoskogvaktare.

Den extra personalen (extra jägmästare, skogsfogdar, extra kronojägare och extra tillsyningsmän) lämnas av förut antytt anledning helt åt sido. Likaså kan i detta sammanhang helt bortses från kronoskogvaktare, till vilkas avlöning medel ej utgå av statsmedel.

I skogligt avseende indelas landet i vissa distrikt, och varje sådant distrikt förestås av en överjägmästare, som har befattning med samtliga under skogsstatens förvaltning eller kontroll stående skogar inom distriktet.

Distrikten uppdelas i sin ordning i revir, vart och ett under en jägmästare. Denne har befattning med samtliga under skogsstatens förvaltning och kontroll stående skogar inom reviret dock med undantag för de inom reviret befintliga enskilda skogar, som stå under skogsingenjörs tillsyn.

Med hänsyn till de åligganden, som — jämlikt gällande förordning om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken — tillkommer skogstjänsteman, indelas nämnda delar av landet i skogsvårdsområden, och varje sådant skogsvårdsområde förestås av en skogs-

ingenjör, vilken har att i nämnda avseende taga befattning med de skogar av angivet slag, som äro belägna inom skogsvårdsområdet.

Överjägmästarassistent åligger att biträda i överjägmästarexpeditionen.

Skogstaxator tjänstgör inom visst distrikt och har att under överjägmästarens kontroll och efter hans anvisning granska upprättade förslag till skogshushållningsplaner; att vara ledare för sådana indelnings-, vägbyggnads- och avdiknings- m. fl. dylika arbeten, som efter domänstyrelsens bestämmande kunna komma att medelst härför särskilt anställd personal utföras; att biträda vid värdering av kronan till inköp hembjudna fastigheter; samt att efter domänstyrelsens förordnande dels upprätta förslag till nya skogshushållnings-, vägbyggnads-, avdiknings- och dylika planer, dels verkställa revision av äldre skogshushållningsplaner ävensom på överjägmästarens order upprätta förslag till jämkning, ändring eller komplettering av dylika förslag.

Skogstaxator skall biträda överjägmästaren vid granskning av förslag beträffande de indelningsarbeten, som under nästpåföljande år anses erforderliga, samt att, sedan dessa förslag vederbörligen prövats och beslut därom kommit taxatorn tillhanda, vidtaga de åtgärder, som på honom bero.

Flottledsingenjör åligger att inom de delar av landet, som domänstyrelsen äger att bestämma, handhava uppsikten över och ordnandet av kronans flottleder samt att i sådant avseende leda och öva tillsyn över kronans flottsledsarbeten ävensom i övrigt verkställa sådana undersökningar och besiktningar för vattendrags flottbargörande m. m., som domänstyrelsen kan komma att uppdraga åt honom.

Kronojägare och tillsyningsman hava uppsikt den förre över åt honom såsom bevakningstrakt anvisat område av revir och den senare över åt honom såsom bevakningsområde anvisad del av skogsvårdsområde.

Domänintendenterna handhava närmast under domänstyrelsen uppsikten och tillsynen över kronans utarrenderade jordbruksdomäner. Dessa befattningshavare lämnas emellertid i fortsättningen ur räkningen, då deras löner icke äro till sitt belopp fastställda av riksdagen. Vid bestämmande för varje år av driftkostnaderna för statens domäner anges nämligen endast totalsumman för domänintendenternas avlöning.

Statens skogsskolor hava enligt för dem gällande stadgar (Sfs. nr 608 år 1919) till ändamål att, jämte bibringande av nödiga

teoretiska kunskaper, meddela praktisk insikt och färdighet i skogshand-
teringen till den utsträckning, som erfordras för tjänstgöring såsom
kronojägare eller skogvaktare eller i därmed jämförlig förmansställning
inom skogsbruket.

Lärarpersonalen vid skogsskola utgöres förutom från och med år
1920 av två extra befattningshavare (underlärare och extra skogsrättare)
av en föreståndare (med jägmästarkompetens) och en skogsrättare (med
kronojägarkompetens). Utom undervisningsskyldighet åligger före-
ståndaren bland annat, att i enlighet med för jägmästare meddelade
föreskrifter förvalta med skogsskola förenat skolrevir. Skogsrättares
huvudsakliga uppgift är att biträda såväl vid den teoretiska undervis-
ningen som ledningen av praktiska arbeten och övningar.

IV. Allmänna synpunkter vid löneregleringen.

Såsom av det under avdelning I berörda yttrande till statsrådsprotokollet torde framgå, har departementschefen, då nu ifrågavarande uppdrag anförtroddes kommittén, utgått från att vid uppdragets fullgörande den möjligheten borde undersökas, i vad mån med de för övriga affärsdrivande verk likartade bestämmelser i avlöningsavseende skulle kunna åvägabringas jämväl beträffande domänverket.

*Domänverkets
ställning
såsom affärs-
drivande verk
i jämförelse
med de övriga
affärsdri-
vande verken.*

Vid sådant förhållande har kommittén ansett sin första uppgift vara att särskilt söka utröna arten och omfattningen av den av domänverket bedrivna affärsverksamheten och i vad mån denna kan berättiga till ett likställande med kommunikationsverken, sådana förhållandena där reglerats genom de Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut, som resulterat i utfärdande av för dessa verk gemensamt avlöningsreglemente att gälla från och med den 1 juli 1920. Det är nämligen att märka, att de sistnämnda affärsdrivande verken, genom anpassningar under årens lopp efter utvecklingen, redan före den för dessa nu senast beslutade genomgripande löneregleringen intogo en särställning i förhållande till de rent administrativa ämbetsverken, under det att domänstyrelsen i allt väsentligt bibehållits oförändrad i organisations- och löneavseende.

Med hänsyn till den betydelse av principiell natur kommittén ur ovan angivna synpunkt tillmåter frågan om domänverkets ställning i jämförelse med de övriga affärsdrivande verken har kommittén ansett sig böra ägna domänverkets affärsdrivande verksamhet ett mera ingående skärskådande. Härvid har kommittén, utöver den ledning i detta avseende, vartill vederbörande instruktioner och reglementariska föreskrifter kunnat tjäna, haft stöd i av verksrepresentanterna inom kommittén lämnade framställningar och utredningar.

Det har då för kommittén klart framstått, att domänverkets uppgifter icke böra ses blott ur ren förvaltningssynpunkt utan fastmer måste uppfattas såsom avseende en verklig affärsrörelse, där det gäller att med noggrant aktgivande på inspelande ekonomiska faktorer söka ernå största möjliga behållning dock utan åsidosättande av en god och rationell skogsskötsel. Denna verkets uppgift blir ock så mycket mera maktpåliggande som verksamheten ifråga måste bedrivas under viss konkurrens med den enskilda skogsindustrien.

Till närmare belysande av de synpunkter, som måste anses vara grundläggande vid den ifrågavarande rörelsens bedrivande, vill kommittén med beaktande i första rummet av de åtgärder, vilka i nu förevarande avseende ingå i de lokala skogstjänstemännens, närmast revirförvaltarnas, arbetsuppgifter anföra följande.

Nära nog varje arbetsåtgärd i skogen måste föregås av en ekonomisk kalkyl, som visar, huruvida åtgärden från ekonomisk synpunkt kan och bör företagas. Denna synpunkt måste övervägas ej blott vid befintligt skogskapitals exploatering utan jämväl i fråga om åtgärder till grundläggandet av nya skogskapital. I vissa fall kan vid skogens förnyring även en relativt dyrbar kulturmetod, som lämnar ett snabbt och säkert resultat, vara på sin plats, under det att i andra fall ett billigare förnyringssätt bör användas eller ock skogens avverkning bedrivs på sådant sätt, att självsådd må kunna påräknas.

När ett ungskogsbestånd från skoglig synpunkt kräver gallring, måste sådan ekonomisk beräkning göras, att därigenom må kunna utrönas, huruvida kostnaderna för gallringen och för virkets framförande till avsättningsort uppvägas av gallringsvirkets värde, eller, om så icke är fallet, huruvida beståndet genom den ifrågasatta gallringen kan beräknas vinna sådan utveckling och ökning i tillväxt, att därav kompensation kan erhållas för gallringskostnaderna.

Vid utsyning och utstämpling av skog för försäljning — oavsett om virket skall försälas å rot eller upphugget — måste förrättningsmannen (jägmästaren) beräkna den lägsta virkesdimension, som utan förlust kan avverkas, eller med andra ord dimensionen å det virkes-sortiment, vilket värde å förädlings- eller avsättningsorten åtminstone uppgår till avverknings- och framforslingskostnaderna för samma sortiment. Är avsikten att försälja virket på rot, skola under stämplingen träden till viss procent uppskattas i avseende på virkesutbytet, varefter detta värdesättes efter en grundprisnota, som uträknats efter marknads-läget. Från virkespostens i enlighet härmed beräknade bruttopris skola sedan avräknas avverknings-, körnings-, flottnings- m. fl. kostnader, varefter partiets nettovärde erhålles.

Avverkning av ett skogsområde förutsätter i många fall en hel serie av förberedande arbeten och noggranna kalkyler. Råvaran, träden, måste kunna framföras till förädlings- eller avsättningsort för kostnader, som understiga varans värde å sådan ort; i annat fall äro träden å sin plats i skogen värdelösa och kunna ej utnyttjas. Råvarans värde vid förädlingsplatsen bestämmes av prisen å världsmarknaden samt förädlings-

och skeppningskostnaderna. Råvarans värde i skogen åter bestämmes av dess värde å förädlingsorten samt avverknings- och framforslingskostnaderna.

Särskilt framforslingen av virket, vartill även flottningen bör hänföras, kräver förutom driftkostnader även i vissa fall dyrbara anläggningar, såsom vägar, flottleder och bostäder, vilka senare ofta måste amorteras å kort tid. För angivna ändamål äro därför noggranna kalkyler från vederbörande revirförvaltares sida erforderliga.

Själva avverkningen och virkets utforsling ur skogen måste jämväl föregås av omsorgsfulla beräkningar grundade på förvärvad erfarenhet. Sålunda skall för bestämmandet av trädens aptering i olika virkessortiment hänsyn tagas ej allenast till trädens växtform och beskaffenhet i övrigt utan jämväl till såväl det sågutbyte, som kan erhållas av timmer av olika dimensioner, och samma utbytes värde, som ock flottnings- och avverkningskostnaderna. Genom felaktig aptering av ett träd uppstår större eller mindre förlust, som ej sällan kan belöpa sig till flera kronor per träd.

Det mindre värdefulla virkets tillvaratagande genom kolning, vilken rörelse numera av domänverket bedrivs i stor omfattning, kräver stor påpasslighet och noggranna beräkningar, särskilt enär vinstmarginalen oftast är ytterst obetydlig.

Sådana för höjandet av markens produktionsförmåga särdeles betydelsefulla åtgärder som försumpade markers torrläggning måste jämväl föregås av bland annat på erfarenhet stödda beräkningar över företagets ekonomiska berättigande.

Ledningen av statens sågverksrörelse, där sådan rörelse förekommer, ligger hos revirförvaltningen, som för den skull måste besitta kännedom ej endast om sågverksteknik utan även om alla de ekonomiska faktorer, som influera på rörelsen.

Varje avverkning av virke till försäljning förutsätter även närmare kännedom om virkesmarknaden samt om virkesköparnas önskemål och behov ävensom om de olika virkessortimentens värdeförhållanden inbördes, så att upphuggningen av virket alltjämt må kunna verkställas på sådant sätt, att största möjliga utbyte erhålles. Enligt den för skogsstaten gällande instruktion skall ock såväl jägmästare som överjägmästare uppmärksamhet följa de ekonomiska förhållandena inom de grenar av affärlivet, vid vilka skogsprodukter röna efterfrågan för att lära känna rådande önsknings- och behov med avseende å virkesslag samt tid och sätt för utsyning och försäljning av virke. Överjägmästare har därjämte att i nämnda avseende träda i förbindelse med såväl avnämare av

virke från allmänna skogar som ock ägare av enskildas inom distriktet belägna skogar under skogsstatens kontroll.

Med statens skogsskolor äro förbundna s. k. skolrevir, vilka, ehuru de äro av jämförelsevis mindre omfattning, dock givetvis även fordra en affärsmässig skötsel.

Vad beträffar skogsstatspersonalens befattning med jordbruksdomäner, vilka samtliga äro för kronans räkning utarrenderade, förutsätter densamma helt naturligt icke affärsmässighet i samma mening som förvaltningen av statens skogar.

Övergår man därefter till en granskning av domänstyrelsens verksamhet uti ifrågavarande avseende, finner man, att styrelsen har att sammanhålla samt efter enhetliga principer leda och utveckla den affärsverksamhet, som på sätt ovan framhållits i första hand bedrivs genom den lokala skogsförvaltningen. Sålunda ankommer på styrelsen att meddela underlydande tjänstemän föreskrifter och direktiv för fullgörande av vad på dem ankommer. Förutom allmänna sådana föreskrifter, gällande för längre tider, meddelas även i stor omfattning särskilda bestämmelser och beslut avsedda att äga tillämpning för visst fall eller för viss tid. I sistnämnda avseende må anföras, att styrelsen meddelar fastställelse å förslag till hushållningsplaner för skilda skogar, granskar och prövar de olika förvaltningsenheternas utgifts- och förvaltningsförslag i och för uppgörande av generalförslag att underställas Kungl. Maj:t, fastställer förslag till avverkning för året (utsyningsförslag), samt utfärdar bestämmelser rörande försäljning av skogsavkastningen och de pris å skilda slag av skogsprodukter, som därvid skola beräknas.

Såsom grundläggande för statens skogshushållning äro hushållningsplanerna av stor betydelse. För dessas uppgörande gäller för närvarande ett av styrelsen den 27 maj 1916 utfärdat skogsindelningscirkulär, varuti bland annat angives, att såsom allmänt mål vid planläggningen skall eftersträvas högsta uthålliga nettoavkastning, som kan uppnås i samband med skälig förräntning av i hushållningen engagerade kapital. Från och med år 1919 är i styrelsen inrättad på extra stat en särskild byrå för handläggning av i främsta rummet ärenden, som beröra denna gren av styrelsens verksamhet.

Jägmästarna m. fl. förvaltande tjänstemän uppgöra och ingiva till överjägmästaren årligen förvaltningsförslag avseende därpå följande år, varuti upptagas för året dels påräkneliga inkomster, dels beräknade utgifter för skilda slags arbeten, som anses böra komma till utförande, såsom avverkning, skogsodling, avdikning, byggnader, vägar m. m. Sedan dessa förslag av överjägmästaren granskats, överlämnas de till

domänstyrelsen med överjägmästarens däröver uppgjorda sammandrag för distriktet. Domänstyrelsen, som företager ingående granskning av såväl vart och ett förslag för sig som ock desamma sammanställda för större skilda landsdelar och för riket i dess helhet, har därvid att pröva — förutom enskilda detaljers och föreslagna åtgärders lämplighet, kostnader m. m. — frågan huruvida, med hänsyn till det allmänna affärsläget, rådande förhållanden å arbetsmarknaden m. m., de angivna arbetena böra komma till utförande i föreslagen utsträckning eller om å vissa orter eller beträffande vissa slag av arbeten inskränkning eller utökning av desamma bör ske. De ekonomiska förhållandena och rena affärssynpunkter jämsides med kravet på förvaltningsobjektens rationella skötsel för främjande av markens produktionsförmåga och avkastningens höjande i framtiden spela vid åtgärdernas bestämmande avgörande roll.

Liknande ekonomiska och affärssynpunkter måste beaktas vid styrelsens prövning av de s. k. utsyningsförslagen, genom vilkas fastställande avgöres avverkningarnas omfattning för året. Förslagen uppgöras visserligen med ledning av fastställda hushållningsplaner eller andra avverkningsberäkningar för olika skogar, men de vid skilda tider rådande förhållandena å virkesmarknaden måste noggrant tagas i övervägande. Kan god konjunktur förväntas inom sådan industri, som är avnämare av kronans virke, har styrelsen att tillse, att avverkningarna baseras i större utsträckning på sådana skogsprodukter, som för denna industri äro särskilt eftersträfvade, under det att måhända inskränkning i avverkningen av virke passande till annan industris behov för året lämpligen bör ske. I ena landsdelen eller orten kan av viss anledning påräknas större behov och efterfrågan å virke än i annan del, i följd varav avverkningarna böra anpassas härefter. Under det att tillgången på arbetskraft är god å ena orten, kan motsatt förhållande vara rådande å en annan. Till samtliga dessa och andra omständigheter har styrelsen att taga hänsyn vid bestämmandet av årets avverkningar, och då styrelsen lättare än den enskilde tjänstemannen kan överblicka det allmänna affärsläget m. m. rörande landet i dess helhet, äro direktiv i dessa avseenden från styrelsens sida nödvändiga.

Det från statens och andra allmänna skogar under domänstyrelsens förvaltning till försäljning avsedda virket säljes — antingen å rot stående, upphugget eller vidare förädlat — huvudsakligen efter utbud. I mellersta och södra delarna av landet sker virkesförsäljningarna i allmänhet utan större svårighet till skäliga pris, därvid virket till avsevärd del går till ortsförbrukningen. I de nordliga landsdelarna, där huvud-

parten av kronans skogar är belägen, är däremot konkurrensen om det utbudna virket understundom ringa på grund av att där befintlig industri icke alltid är i behov av allt sådant virke. Av sådan anledning har befunnits nödigt att omedelbart före de årliga stora skogsauktionerna på hösten i dessa landsdelar giva vederbörande skogsförvaltningar direktiv rörande beräknande av skäliga pris för skilda försäljningsposter.

I fråga om jordpolitiska spörsmål har styrelsen bland annat att med vaksamhet följa möjligheterna att i orter, där så kan anses önskvärt, förvärva för skogsbörd tjänlig mark till bildande av nya eller utökande av förutvarande kronoparker. Vid ett ifrågasatt inköp måste givetvis samtliga de faktorer prövas, vilka äro avgörande för huruvida detsamma kan för staten bliva en förmånlig affär eller icke. Samma synpunkter, delvis modifierade med hänsyn till sociala och andra förhållanden, böra anläggas å frågor om försäljning av inägojord från kronodomäner och andra statsfastigheter för bildande av egnahem.

På grund av vad sålunda anförts och i betraktande av att domänverkets förvaltningsobjekt upptaga en sammanlagd areal av icke mindre än 8,876,900 hektar (där i oavvittrade kronoskogar ej inräknade) med ett taxeringsvärde av tillhoppa 385,349,360 kronor synes intet tvivel böra råda därom att domänverket kan, såsom affärsdrivande verk betraktat, jämföras med de övriga affärsdrivande verken. Det ekonomiska resultatet av domänstyrelsens förvaltning utvisar ock — såsom framgår av nedanstående sammanställning — en stadig och betydande ökning i domänfondens driftöverskott från och med år 1912 eller det år, nämnda fond inrättades.

Å r.	Inkomster.	Utgifter.	Driftöverskott.
1912.....	15,437,691	5,476,651	9,961,040
1913.....	16,797,153	6,472,509	10,324,644
1914.....	19,093,687	7,399,766	11,693,920
1915.....	24,640,150	8,102,954	16,537,196
1916.....	30,323,845	10,707,942	19,615,983
1917.....	45,232,157	19,196,873	26,035,284
1918.....	68,720,429	27,094,590	41,625,839

Domänverkets ställning i egenskap av affärsdrivande verk är emellertid enligt kommitténs förmenande icke i och för sig avgörande för

frågan, huruvida detta verks tjänstemän skola i avlöningshänseende jämnställas med de övriga affärsdrivande verkens. Detta spörsmål bör nämligen bedömas med vederbörlig hänsyn tagen jämväl till tjänstgöringsförhållandena vid de olika verken. I sistnämnda avseende har det synts kommittén, som om en viss olikhet gör sig gällande mellan å ena sidan domänverket och å andra sidan de övriga affärsdrivande verken. Man torde sålunda icke kunna undgå att finna tjänstgöringen vid kommunikationsverkens lokala förvaltning särskilt pressande. Kommittén syftar härvid närmast på att tjänstgöringen där i många fall måste förläggas till snart sagt alla tider på dygnet. Trafikpersonalen vid statens järnvägar och telegrafverket, särskilt i de lägre graderna, måste finna sig i regelbundet återkommande natttjänstgöring, och sön- och helgdagstjänstgöring drabbar personal vid samtliga kommunikationsverken. Beträffande åter personalen vid domänverket förekommer icke någon fastställd tjänstgöring av nu angivet slag. Att natttjänstgöringen i avlöningsavseende är en betydelsefull faktor att räkna med framgår tydligast i betraktande av hur avsevärt mycket högre nattarbete betalas inom enskilda företag. Mot vad nu framhållits torde visserligen kunna åberopas, hurusom skogstjänstemännen under sin tjänstutövning i skogen kunna hava att utstå svåra strapatser och att hänsyn också bör tagas till det betydande ekonomiska ansvar, vilket på sätt ovan nämnts åvilar dessa befattningshavare. Kommittén har icke heller vid överbägande av den föreliggande frågan förbisett dessa omständigheter. Till vad kommittén framhållit rörande tjänstgöringsförhållandena vid kommunikationsverken kommer ytterligare, att tjänstemännen där äro bundna i bostadsavseende. Skogstjänstemännen äga däremot ej sällan i detta avseende ganska stor rörelsefrihet inom ett område av icke obetydlig omfattning. Såsom en fördel för de senare kan jämväl framhållas, att dessa i avsevärd mån kunna själva bestämma sin arbetstid, under det att kommunikationsverkens tjänstemän för sin tjänstutövning i regel äro beroende av klockslaget.

Då från åtskilliga håll gjorts gällande, att en fullständig jämförelse kan göras mellan befattningshavarna vid domänverket och statens vattenfallsverk, finner sig kommittén böra framhålla, att sistnämnda verk icke blott har att förvalta och förkovra ett redan förefintligt objekt utan jämväl — och detta torde obetingat vara den mest krävande uppgiften — att i helt annan omfattning än domänverket *skapa* de anordningar (montering av vattenfall, utbyggnad av kraftledningar m. m.), vilka äro förutsättningar för utnyttjande av själva förvaltningsobjektet. Detta förhållande kan givetvis icke undgå att inverka på tjänstemannens uppgifter och tjänstgöring. Härtill kommer att jämväl vid vattenfallsverket, i motsats till vad fallet är beträffande domänverket, ingripande från

tjänstemans sida kan bliva av omständigheterna påkallat vilken tid på dygnet som helst.

Då kommittén sålunda vägt mot varandra tjänstgöringsförhållandena vid å ena sidan domänverket och å andra sidan de övriga affärsdrivande verken, har kommittén kommit till den uppfattningen, att dessa förhållanden vad domänverkets lokalförvaltning beträffar över huvud taget icke äro av den art, att tjänstemännen där kunna i löneavseende fullt jämföras med befattningshavarna hos kommunikationsverken.

Vidkommande tjänstemännen hos domänstyrelsen har kommittén med hänsyn till själva tjänstgöringen icke kunnat undgå att i jämförelse med de övriga affärsdrivande verken finna densamma hos nämnda styrelse i viss mån närma sig förhållandena hos de administrativa ämbetsverken. Därtill kommer att med avseende å arbetstiden å tjänsterummet för närvarande den olikheten förefinnes, att denna tid i domänstyrelsen liksom i de administrativa ämbetsverken är minst sex timmar, under det att densamma i kommunikationsverken sedan åtskilliga år tillbaka är fixerad till i regel minst sju timmar. Från verksrepresentanterna inom kommittén har visserligen framställning gjorts om åvägbringande i nu ifrågasatt hänseende av likformighet med kommunikationsverken. Emellertid har kommittén sig bekant, att förslag om en ny, fullständig utredning rörande lönereglering för de centrala ämbetsverken ingivits till finansdepartementet av 1902 års löneregleringskommitté. Därest detta förslag bifalles, torde frågan om tjänstetidens längd i allmänhet inom dessa verk jämväl komma under bedömande. Med hänsyn härtill och för att icke med avseende å domänstyrelsen föregripa denna utredning, har kommittén icke nu ansett sig böra ifrågasätta någon förändring beträffande tjänstetidens längd inom domänstyrelsen, särskilt som denna styrelse hittills i verkligheten hänförs till de centrala ämbetsverken, med vilka den ock till sin organisation företer stora likheter.

*Vissa
allmänna
principer för
lönernas
bestämmande
vid domän-
verket.*

Sedan kommittén sålunda klarlagt sin ställning beträffande förhållandet över huvud taget mellan domänverket och statens övriga affärsdrivande verk, övergår kommittén till frågan rörande tillämpligheten på domänverket av de principer i fråga om lönernas bestämmande, vilka legat till grund för den för kommunikationsverken senast fastställda löneplan.

I fråga om kommunikationsverken, där tjänstemännen nära undantagslöst äro stationerade utmed trafiklederna i mera befolkade trakter och olikheten i tjänstgöringsförhållandena inom de särskilda tjänsterna visat sig svårare att med säkerhet konstatera, har man vid löneplanens uppgörande grupperat tjänstemännen uteslutande med hänsyn till levnadsomkostnadernas storlek å de särskilda orterna eller med andra ord

satt lönerna inom vederbörande löneklass i direkt förhållande till huruvida bostadsorten varit att hänföra till dyrare eller billigare ort. Därjämte har till de i nordligaste delarna av landet-stationerade tjänstemännen ansetts böra utgå särskilda fristående kallortstillägg.

Beträffande skogsstatens tjänstemän har i först angivna avseende — och detta enligt kommitténs mening icke utan skäl — den grundsatsen hittills gjort sig gällande, att en tjänsteman på en ödsligt belägen och i övrigt otillgänglig trakt synts böra, även om denna ort i och för sig icke kunnat hänföras till dyrare ort, såsom ersättning för de med tjänstgöringen där förenade svårigheter och obehag beredas en i avlöningshänseende något bättre ställning än en tjänsteman på en dyrare ort men med tjänstgöring under lättare förhållanden.

Enligt vad kommittén genom verkställd undersökning övertygat sig om skulle en gruppering av domänverkets lokala personal i anslutning till enbart dyrortsprincipen i många fall leda till en fullständig omkastning i fråga om den regel, som på sätt ovan framhållits hittills följts på detta område. Sålunda skulle — för att angiva ett exempel — jägmästaren i Särna revir, som för närvarande uppbär högre avlöning än jägmästaren i Kopparbergs revir (med bostadsort i Falun), komma att i avlöning-avseende bliva sämre ställd än den senare, något som kommittén för sin del icke kan anse vara med rättvisa och billighet överensstämmande. För övrigt skulle förutsättningen för ett sådant förfarande först och främst vara att systemet med bestämda bostadsorter infördes jämväl ifråga om skogsstatens personal. De svårigheter för staten, som av hittills vunnit erfarenhet att döma i åtskilliga fall kunde befaras uppkomma vid realiserandet av en sådan plan, måste härvid noga beaktas icke minst med hänsyn till den omständigheten, att för närvarande säkra hållpunkter saknas för bedömandet av vilka bostadsorter, som i sådant avseende lämpligen borde ifrågakomma. Visserligen har domänstyrelsen avgivit förslag å de orter, vilka enligt styrelsens mening borde anses såsom de ur skogsskötselns synpunkt fördelaktigaste. Emellertid kan icke nu avgöras, i vad mån det kan vara möjligt att å de föreslagna orterna verkligen åstadkomma lämpliga bostäder. Med hänsyn till bostadsplatsernas belägenhet torde det ock i många fall bliva svårt att bedöma, huruvida den av socialstyrelsen för ett jämförelsevis större område beräknade prisindex äger giltighet för varje särskild sådan plats.

Under sådana omständigheter anser kommittén ett hänsynstagande till jämväl vissa andra faktorer än dyrortsmomentet vara nödvändigt i fråga om grupperingen av skogsstatens tjänstemän. Kommittén syftar här närmast på svårskötthets- och ödslighetsmomenten. Vad särskilt svårskötthetsmomentet angår spelar detta ifråga om skogstjänstemännens

arbete i motsats till vad fallet är beträffande kommunikationsverken en ej obetydlig roll. Under det att vid de senare verken tjänstgöringen i samma befattning i huvudsak är densamma, oberoende av om tjänstgöringen är förlagd till den ena eller andra trakten av landet, förefinnes i detta avseende vad skogsstatstjänstemannen beträffar betydande olikheter.

Beträffande frågan om kallortsersättning har kommittén kommit till den uppfattningen, att sådan ersättning icke bör såsom vid kommunikationsverken utgå i form av särskild gottgörelse vid sidan av lönen. Skogstjänstemännens förmån att såsom ovan nämnts i bostadsavseende äga rätt stor rörelsefrihet och möjligheten för dem att i ej obetydlig utsträckning själva bestämma sin arbetstid, varigenom tjänstgöring under allt för vidriga väderleksförhållanden åtminstone i vissa fall torde kunna undgås, talar enligt kommitténs förmenande mot en sådan anordning. Där emot håller kommittén före, att vid själva lörens bestämmande kallortsmomentet bör ägnas tillbörligt beaktande.

I anslutning till vad nu anförts har kommittén, på sätt här nedan skall närmare utvecklas, vid uppgörande av sitt förslag till löneplan för domänverkets personal stannat för en gruppering, som förutom dyrortsmomentet upptager svårskötthets-, ödslighets- och kallortsmomenten såsom grundläggande faktorer. Vad nu sagts innebär emellertid icke, att beträffande varje särskild befattning *samtliga* nu angivna moment komma att bli avgörande vid grupperingen.

Med hänsyn till den i jämförelse med de övriga affärsdrivande verken sålunda i flera avseenden olika grund, efter vilken grupperingen av domänverkets personal i förekommande fall ansetts böra ske, har kommittén till skillnad från den vid förstnämnda verk införda beteckningen »ortsgrupp» använt sig av benämningen »lönegrupp».

Med fullt erkännande av behovet av att en lönereglering nu sker beträffande domänverkets personal, vars löner, om den provisoriska löne-regleringen för skogsstatens personal av år 1918 undantages, i stort sett icke undergått någon förändring sedan år 1908, har kommittén vid uppgörande av sitt förslag utgått från samma allmänna förutsättningar som de, vilka bildat utgångspunkten ifråga om kommitténs förslag angående gemensamt avlöningssystem m. m. för kommunikationsverken (jämför betänkandet härom sid. 209 och 210).

Slutligen bör framhållas, att kommittén vid nu ifrågavarande förslags uppgörande med hänsyn till innebörden av kommitténs uppdrag och på sätt redan i det föregående antytts icke närmare ingått på frågan om den vid domänverket anställda extra personalens avlöningsförmåner.

V. Tjänsternas gruppering.

Manliga tjänstemän.

Beträffande överjägmästare, jägmästare, överjägmästarassistent, skogstaxator och kronojägare är redan nu en viss gruppering genomförd i avlöningshänseende.

Vid denna gruppering torde, såsom kommittén redan tidigare antytt, andra synpunkter än dyrortsförhållandena varit avgörande moment. För en var av nämnda tjänster är lönen i detta begrepps mera inskränkta bemärkelse bestämd till lika belopp. Skillnaden i avlöningshänseende har åstadkommits genom olikhet i tjänstgöringspenningarnas storlek inom de särskilda grupperna.

Då kommittén nu närmare ingår på grupperingsspörsmålet, upptager kommittén först till behandling jägmästar- eller revirförvaltartjänsten, vilken så att säga bildar kärnan i den lokala skogsförvaltningen och vid vars gruppering hänsyn måste tagas till samtliga i det föregående angivna faktorer.

Jägmästare

Skillnaden mellan högsta och lägsta avlöningsbeloppet för ordinarie jägmästare är, fränsett ålderstilläggen, nu 1,000 kronor och skillnaden mellan varje av de nuvarande sex grupperna följaktligen 200 kronor.

Kommittén har funnit en ökning av förstnämnda belopp skäligen böra ske och vill i sådant avseende föreslå ett belopp av omkring 1,400 kronor. För att emellertid skillnaden de varandra närstående grupperna emellan icke må bli nämnvärt större än för närvarande, har kommittén ansett gruppernas antal lämpligen böra ökas till sju. Med denna utgångspunkt har kommittén kommit till en differens mellan grupperna av cirka 230—240 kronor.

Till sin ovan frambållna uppfattning att vid grupperingen av jägmästarna hänsyn måste tagas till samtliga de i det föregående angivna faktorer har kommittén kommit genom att undersöka, huruvida nämnda faktorer kunna anses böra var för sig inverka på ifrågavarande tjänstemäns löneställning. Det är då till en början uppenbart, att det för en revirförvaltare är av stor betydelse, om reviret är mera svårskött och förbundet med besvärliga arbetsförhållanden eller ej. Graden härav har nämligen

givetvis en direkt inverkan på arten och omfattningen av det arbete, som måste presteras. Revirförvaltarbostadens i vissa fall isolerade belägenhet i obygdén torde också enligt kommitténs mening med fullt fog böra tillmätas betydelse vid avlöningens bestämmande. Likaså måste, synes det kommittén, viss kompensation beredas jägmästarna för de ökade svårigheter av skilda slag, som föranledas av bosättning i de nordligaste delarna av landet (jfr sid. 57 i kommitténs betänkande angående gemensamt avlöningssystem m. m. för postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk). Att slutligen även dyrortsmomentet här bör göra sig gällande är i betraktande av revirförvaltarbostädernas växlande belägenhet från den dyraste till den billigaste orten utan vidare klart.

Kronojägare.

Härefter övergår kommittén till den kategori av skogsstatens tjänstemän, vilken i grupperingsavseende närmast torde vara att jämföra med revirförvaltarna, nämligen kronojägarna.

Kronojägarna äro för närvarande fördelade i tre grupper. Skillnaden i avlöningshänseende mellan högsta och lägsta gruppen är 200 kronor eller sålunda 100 kronor mellan varje grupp.

Vad angår dessa befattningshavares avlöning i högsta och lägsta gruppen, har det för kommittén framstått såsom en ofrånkomlig nödvändighet att med hänsyn till de väsentligt olika förhållandena å skilda platser i vårt vidsträckta land ej obetydligt öka skillnaden mellan å ena sidan den ur alla synpunkter sett ogynnsammast ställda befattningshavaren och å andra sidan den, vilken är oberoende av alla ofördelaktigt inverkan faktorer. Den utredning, som härutinnan verkstälts, har givit kommittén anledning föreslå, att berörda skillnad i lägsta löneklassen ej sättes lägre än i runt tal 650 kronor. Denna ökade skillnad i begynnelseavlöningen mellan högsta och lägsta grupp torde emellertid påfordra, att gruppernas antal samtidigt ökas. Med hänsyn jämväl till angelägenheten att erhålla en så mjuk övergång de olika grupperna emellan som möjligt föreslår kommittén, att deras antal bestämmes till sju. Härigenom kan undvikas, att alltför stora skiljaktigheter dem emellan uppkomma. Genom bestämmande på sätt ovan nämnts av gruppernas antal kan också den nuvarande skillnaden mellan befintliga grupper bibehållas ungefärligen oförändrad eller vid omkring 100 kronor. Dessutom torde böra bemärkas, att genom det av kommittén nu framlagda förslaget antalet grupper för kronojägarna kommer att sammanfalla med det som föreslagits för revirförvaltarna, något som i och för sig måste anses lämpligt.

Beträffande därefter frågan, vilka av ovan angivna faktorer, som vid kronojägarnas gruppering böra vara bestämmande, har kommittén funnit, att ifråga om dyrort och kallort enahanda skäl, som tidigare framhållits rörande jägmästarna, tala för att låta dessa moment ingå vid grupperingen av kronojägarna. Däremot har kommittén vad angår ödslighetsmomentet ställt sig något tveksam. Den omständigheten att enligt vad inom kommittén upplysts kronojägarna i allmänhet äro födda och uppfostrade inom den del av landet, där bevakningstrakten är belägen, torde kunna i förevarande avseende tillmätas viss betydelse. Med hänsyn emellertid till vissa andra svårigheter såsom i transporthänseende, barnens skolgång m. m., vilka kunna vara för handen, har kommittén dock ansett ödsligheten böra få i viss mån utöva inverkan jämväl på kronojägarnas gruppering. Beträffande slutligen svårsköttheten har utredningen ådagalagt, att förhållandena i landets olika delar vad kronojägarnas verksamhet angår icke motivera särskilt hänsynstagande till detta moment vid grupperingen. Visserligen kan arbetet vara av olikartad beskaffenhet, särskilt i jämförelse mellan norra delarna av landet å ena sidan samt mellersta och södra Sverige å andra sidan, men över huvudtaget torde erfordras jämförlig arbetsprestation.

Vid grupperingen av kronojägarna har kommittén sålunda utgått från att denna bör ske med hänsyn till dyrort, kallort och ödslighet.

Överjägmästarna äro enligt gällande avlöningsstat uppdelade i två grupper med en skillnad i tjänstgöringspenningarna av 400 kronor.

*Över-
jägmästare.*

Kommittén har efter taget överbäggande av tjänstgörings- och andra förhållanden inom olika distrikt funnit, att dessa numera i åtskilliga fall förete så väsentliga olikheter, att nämnda skillnad mellan de mest krävande och de minst krävande distrikten icke kan anses tillräcklig utan att en ökning till inemot 1,000 kronor bör äga rum.

Även i fråga om överjägmästarna synas skäl föreligga för en ökning av antalet lönegrupper om ock ej till så stort antal, som föreslagits beträffande jägmästare och kronojägare. Om antalet lönegrupper bestämes till fem, varigenom vid grupperingen torde kunna tagas behörig hänsyn till de olika förhållandena inom skilda distrikt, skulle skillnaden mellan avlöningen för de olika grupperna bliva 240 kronor.

Vad därefter beträffar frågan, vilka moment vid överjägmästarnas gruppering särskilt böra vinna beaktande, har det av den verkställda utredningen framgått, att svårskötthet, kallort och dyrort äro de faktorer, som härvid böra tillmätas avgörande betydelse. Ödslighetsmomentet däremot torde för dessa befattningshavare böra helt lämnas ur räkningen,

enär överjägmästarna äro bosatta i residensstäderna eller därmed jämförliga orter.

*Överjäg-
mästar-
assistent
och skogs-
taxator.*

Överjägmästarassistenter och skogstaxatorer äro i grupperingsavseende närmast att jämföra med överjägmästarna och liksom dessa för närvarande fördelade i två grupper. Skillnaden i tjänstgöringspennin-garnas belopp mellan de båda grupperna är för såväl överjägmästar-assistent som skogstaxator 200 kronor.

Av den undersökning rörande arten av ifrågavarande båda befattningshavares tjänstgöring, som kommittén verkställt, har emellertid framgått, att i detta avseende dem emellan föreligger en icke obetydlig olikhet. Kommittén skall närmare ingå härpå under avdelningen »Av-löningsbeloppens bestämmande». I detta sammanhang vill kommittén allenast hava konstaterat, att under det skogstaxatorns huvudsakliga arbete förrättas ute på distriktets skogar, överjägmästarassistenten bi-träder överjägmästaren vid utförande av uteslutande expeditiönsarbete på dennes tjänstelokal.

Överjägmästarassistentens arbete röner vid sådant förhållande ej inverkan av den grad av svårskötthet, som vidlåder distriktet. Kom-mittén håller med andra ord före, att vid grupperingen av överjäg-mästarassistenterna hänsyn ej bör tagas till svårskötthetsmomentet. Skogstaxatorerna åter böra i detta avseende grupperas såsom över-jägmästarna.

Bostadsorten för skogstaxator och överjägmästarassistent samman-faller enligt vad inom kommittén upplysts med vederbörande överjäg-mästares bostadsort. Kommittén anser därför alla skäl tala för, att ifråga-varande båda befattningshavare med avseende å grupperingen ur dyr-orts- och kallortssynpunkt följa överjägmästarna.

Rörande förhållandet mellan högsta och lägsta lönegruppen för-menar kommittén, att skillnaden dem emellan bör liksom ifråga om övriga i det föregående omhandlade befattningshavare göras större än nu är fallet. I betraktande av vad ovan anförts i fråga om de faktorer, som böra tillmätas avgörande betydelse vid grupperingen, anser kommittén skillnaden böra för skogstaxator bestämmas något högre än för över-jägmästarassistent. Kommittén vill sålunda föreslå, att densamma må i lägsta löneklassen uppgå för skogstaxator till i runt tal 800 kronor och för överjägmästarassistent till cirka 740 kronor. Då gruppernas antal i anslutning till vad kommittén ovan anført bör bestämmas till fem, skulle följaktligen skillnaden i avlöningshänseende mellan varje grupp bliva för skogstaxator 200 kronor och för överjägmästarassistent omkring 15 kro-nor lägre.

Ifråga om skogsingenjörer och tillsyningsmän har av kommittén verkställd undersökning rörande dessa befattningshavares tjänstgörings- och bostadsförhållanden givit vid handen, att sådana omständigheter ej föreligga, vilka kunna utgöra skäl för uppdelning i lönegrupper av vare sig den ena eller andra tjänsten.

Till samma resultat har kommittén kommit beträffande personalen vid statens skogsskolor: skogsskoleföreståndare och skogsrättare.

Att någon uppdelning uti ifrågakommande avseende av befattningshavarna inom domänstyrelsen ej bör ifrågakomma är utan vidare klart.

Ifråga om flottledsingenjören må erinras, att endast en sådan tjänst förefinnes.

Kvinnliga tjänstemän.

Ordinarie kvinnliga befattningar finnas för närvarande vad domänverket beträffar allenast inom domänstyrelsen, och äro dessa där avlönade enligt den normaltyp, som är genomförd vid de centrala ämbetsverken. I styrelsens stat äro hittills uppförda endast biträden av första och andra graden.

Därest anställning av kvinnliga biträden å domänverkets stat fortfarande begränsades till domänstyrelsen, skulle givetvis någon gruppering för sådana befattningshavare icke behöva ifrågasättas. Då kommittén emellertid har för avsikt att under nästföljande avdelning föreslå inrättande jämväl å överjägmästarexpeditionerna av ordinarie kvinnliga befattningshavare, motsvarande nuvarande lägsta biträdesgraden inom domänstyrelsen, har kommittén ansett en uppdelning i lönegrupper böra göras i vad rör dessa biträdesbefattningar. Avlöningsskillnaden mellan de i planen upptagna högsta och lägsta lönegrupperna för nu ifrågakommande biträdesbefattning föreslår kommittén till 144 kronor. I likhet med vad som föreslagits beträffande överjägmästarna bör lönegruppernas antal bestämmas till fem.

Grupperingens verkställande.

I det föregående hava angivits de faktorer, vilka kommittén ansett böra vara grundläggande vid föreslagen uppdelning i lönegrupper av vissa befattningar inom den lokala skogsförvaltningen.

För denna grupperings genomförande erfordras emellertid jämväl, att det spörsmålet klargöres, med vilket värde i förhållande till varandra eller med vilka poäng dessa faktorer böra ingå vid grupperingen.

Efter ett ingående överbäggande av denna fråga har kommittén

kommit till den slutsatsen, att, om den ur alla synpunkter fördelaktigaste befattningen inom varje tjänstekategori betecknas med 0 och den mest ogynnsamt ställda befattningen med 10, de särskilda momenten böra ingå, dyrort med fyra poäng samt kallort, ödslighet och svårsköthet med vardera två poäng.

Ett av kommittén med iakttagande av nu angivna utgångspunkter verkställt försök till tjänsternas gruppering har givit vid handen, att antalet befattningshavare i de olika lönegrupperna skulle ställa sig på följande sätt:

Befattningshavare.	L ö n e g r u p p e r :							Summa
	A	B	C	D	E	F	G	
Överjägmästare	—	—	2	1	4	4	2	13
Jägmästare	3	22	41	29	24	11	3	133
Skogstaxator	—	—	1	1	4	4	2	12
Överjägmästarassistent	—	—	2	1	4	4	2	13
Kronojägare	70	158	167	95	82	50	12	634

Det bör emellertid givetvis ankomma på Kungl. Maj:t att efter verkställd närmare utredning på förslag av domänstyrelsen fastställa befattningarnas uppdelning på de olika lönegrupperna.

Den fördelning i särskilda lönegrader, som kommittén har för avsikt att föreslå, kommer att behandlas under nästföljande avdelning.

VI. Avlöningsbeloppens bestämmande.

Innan kommittén ingår på frågan om avlöningsbeloppens bestämmande för de i det föregående omnämnda tjänstemän, torde böra framhållas, att kommittén beträffande avlöningarna till generaldirektör och överdirektör, vilka befattningar tillsätts på förordnande, kommer att under § 5 i motiven till förslag till avlöningsreglemente för domänverkets personal angiva sin åsikt i ämnet. Rörande övriga befattningshavare vill kommittén förutskicka, att kommittén, först sedan den angivit sin uppfattning angående själva begynnelselönerna för de olika befattningshavarna, i ett sammanhang upptager frågan om antalet avlöningsförhöjningar, motsvarande ålderstillägg, och storleken av dessa.

Beträffande tjänstemännen hos domänstyrelsen har kommittén haft att taga ståndpunkt till frågan, huruvida dessa borde, med avseende på lönebeloppen, fullt likställas med befattningshavarna hos styrelserna för kommunikationsverken, eller om de skäligen kunde bibehållas i en löneställning, mera motsvarande den, de centrala ämbetsverkens tjänstemän intaga. Under återopande av vad kommittén under avdelningen »Allmänna synpunkter vid löneregleringen» sid. 28 anført rörande domänverkets egenskap av affärsdrivande verk har kommittén funnit fullgiltiga skäl föreligga att låta domänstyrelsens tjänstemän i löneavseende närma sig, både ifråga om löneplanens konstruktion och innebörd, den för kommunikationsverken antagna löneregleringen. Samtidigt har kommittén emellertid på grunder, som under samma avdelning sid. 30 anföras, ansett sig icke kunna för domänstyrelsens tjänstemän föreslå enahanda belopp, som blivit fastställda för motsvarande befattningshavare hos kommunikationsverken. Kommittén har därvid tillika icke kunnat undgå att beakta riksdagens i skrivelse nr 287 vid 1919 års lagtima riksdag gjorda uttalande, att de konsekvenser, en förhöjning av lönerna för befattningshavarna vid kommunikationsverken medförde, »icke kunna bli av större betydelse, då nämligen kommunikationsverken inom förvaltningen måste anses intaga en utpräglad särställning». Med hänsyn till dessa omständigheter och för att icke föregripa den å sid. 30 omförmälda utredningen har kommittén för tjänstemännen vid domänstyrelsen föreslagit lönebelopp, som med en löneklass enligt löneplanen

i kommunikationsverkens avlöningsreglemente understiga, vad för jämförliga befattningshavare inom kommunikationsverkens styrelser i nämnda reglemente är fastställt.

Manliga tjänstemän.

Begynnelse-lön.
Vaktmästare.
(Expeditions-vakt)

Lägsta manliga befattningshavarna i domänstyrelsen utgöras av vaktmästarna. Såsom framgår av vad kommittén inledningsvis framhållit åtnjuta dessa för närvarande en begynnelseavlönning av 1,600 kronor. Kommittén bortser härvid liksom ock i det följande från den förhöjning av mera tillfällig art, som utgår i form av dyrtidstillägg.

Vid tillämpning på befattningshavare hos domänstyrelsen av den princip för lönebeloppens bestämmande, som här ovan utvecklats, har för vaktmästare framgått såsom begynnelselön ett belopp av 2,364 kronor och såsom slutlön 2,988 kronor. I saknad av någon löneklass under den i kommunikationsverkens löneplan upptagna lägsta klassen har här en sådan löneklass åstadkommits genom minskning av den i nämnda klass upptagna avlöningen med ett belopp motsvarande skillnaden mellan första och andra löneklassen. På sätt skett beträffande motsvarande befattningshavare vid kommunikationsverken torde benämningen vaktmästare böra utbytas mot expeditionsvakt.

Förste vaktmästare.
(Förste expeditionsvakt.)

Förste vaktmästare inom domänstyrelsen, vilken befattning i analogi med vad ovan nämnts beträffande de nuvarande vaktmästarbefattningarna torde böra benämnas förste expeditionsvakt, åtnjuter för närvarande en avlöning å 1,900 kronor. Med tillämpning å jämväl nu ifrågavarande befattning av ovan angivna regler har begynnelseavlönningen till förste expeditionsvakt hos domänstyrelsen satts till 2,676 kronor och slutlönen till 3,300 kronor.

Kronojägare.

Vad kronojägarna beträffar utgår avlöningen till dessa befattningshavare med 1,700 kronor i lägsta och 1,900 kronor i högsta gruppen. Frågan om med vilket belopp lönen till kronojägarna hädanefter bör utgå måste enligt kommitténs mening bedömas med hänsyn till den förändring ifråga om dessa tjänstemäns uppgifter och åligganden, som inträtt sedan 1908 års löne reglering. Från att ha varit en ren bevakartjänst har med kronojägarbefattningen under senare år förenats uppgifter av mera kvalificerad art. Kronojägaren är sålunda numera ledare av arbeten av skilda slag inom sin bevakningstrakt och har i så-

dan egenskap förmansställning gent emot en icke obetydlig arbetsstyrka, till vilken han ock har att utbetala avlöningar. I sistnämnda avseende åligger honom att handhava och redovisa rätt betydande belopp. Den läroplan, som gäller för statens skogsskolor — genomgående av sådan skola är förutsättningen för att kunna antagas till kronojägare — ger jämväl vid handen, att icke obetydliga fackinsikter numera anses vara oundgängliga villkor för kronojägarbefattnings innehavande.

Nu anförda omständigheter synas kommittén tala för en ej oväsentlig höjning av kronojägarnas avlöning i förhållande till de genom 1908 års löne reglering bestämda belopp.

Å andra sidan kan man vid avlöningsbeloppens bestämmande ej helt bortse från att ifrågavarande befattningshavare såsom inledningsvis framhållits i vissa fall äga åtnjuta dagtraktamente. Visserligen är denna anordning träffad närmast för att utgöra betäckning för de ökade levnadskostnaderna vid bortovaro från hemmet. Infordrade uppgifter ifråga om bland annat till vissa kronojägare under år 1918 utbetalda dagtraktamenten utvisa emellertid, att dessa vad ett icke ringa antal kronojägare beträffar uppgått till belopp, som givit kommittén anledning förmoda, att traktamentena åtminstone i vissa fall överstigit kostnaderna och sålunda medfört ett direkt tillskott till den ordinarie avlöningen. Kommittén har också funnit stöd för denna uppfattning i det förhållandet, att enligt vad inom kommittén uppgivits kronojägarbefattningarna i de bevakningstrakter, där dagtraktamenten utgå i större utsträckning, oaktat tjänstgöringsförhållandena därstädes måste anses mindre tilltalande, visat sig mera begärliga än i trakter, där traktamentena utgå i mindre omfattning. Av berörda uppgifter framgår visserligen, att traktamentsbeloppen i olika bevakningstrakter varit i hög grad växlande, och fall synas jämväl hava förekommit, då traktamente ej alls utgått. Det har även från domänverkets representanter inom kommittén såsom skäl, varför hänsyn vid avlöningsbeloppets bestämmande ej borde tagas till dagtraktamentena, framhållits, att dessa enligt nu gällande grunder för deras utgående utfalla synnerligen ojämnt och att desamma i vissa trakter ej täckt de av bortovaron från hemmet förorsakade merkostnaderna. Även om detta för viss resa eller annat visst undantagsfall skulle vara händelsen, hyser dock kommittén den uppfattningen, att den utgående dagersättningen måste, under de förhållanden den tillfaller skogsstatens tjänstemän, tillmätas högre värde än motsvarande ersättning för vissa kategorier bland kommunikationsverkens tjänstemän.

Efter noggrant övervägande av de faktorer, som sålunda böra inverka vid avlöningens bestämmande, har kommittén funnit, att en be-

gynnlseavlöning i lägsta lönegruppen av 2,340 kronor bör kunna motsvara skälig ersättning i förhållande till arbetets art och omfattning. Avlöningen i övriga grupper ger sig själv med tillämpning av de utav kommittén förut angivna grunder för gruppering av ifrågavarande befattningshavare.

Inom kommittén har gjorts gällande, att kronojägarna borde i avlöningsavseende jämsställas med banmästare vid statens järnvägar. Den omständighet, som särskilt påkallade en sådan anordning, vore den, att kronojägarna i lika hög grad som banmästarna intoge förmansställning. Vidare vore kronojägarbefattningen i motsats till banmästarbefattningen en slutfattning, varför vidare befordran icke kunde ifrågakomma. Härtill komme, att kompetensfordringarna för de båda nu ifrågavarande befattningarna vore vad kronojägarna beträffar minst lika stora som i fråga om banmästarbefattningarna.

I anledning av vad sålunda framhållits har kommittén allenast velat uttala, att kommittén icke funnit sig övertygad om att nämnda befattningshavare äro i tjänstgöringsavseende fullt jämförliga. Därtill kommer att, ehuru kronojägarbefattningen är en slutfattning, det likväl på samma gång måste observeras, att denna befattning nås vid jämförelsevis tidig ålder (i medeltal 33 år), under det att medelåldern för utnämning till banmästare är 40 år. Icke heller får man vid bedömandet av den föreliggande frågan bortse från det förhållandet, att det endast är ett ringa fåtal banmästare, som vinna ytterligare befordran. Kommittén har funnit så mycket mindre anledning att föreslå högre begynnelseavlöning än den ovannämnda, som en jämförelse mellan den av kommittén nu föreslagna och den enligt 1908 års reglering fastställda utvisar en löneökning för kronojägare av 95 procent.

*Tillsynings-
man.*

Beträffande därefter den kategori av skogsstatens tjänstemän, som benämnes tillsyningsmän, äro dessa i löneavseende likställda med kronojägarna i nuvarande högsta gruppen och åtnjuta följaktligen en begynnelseavlöning av 1,900 kronor. Denna likställighet har sin grund däri, att nämnda högsta grupp omfattar bland andra kronojägarna i de bevakningstrakter, vilka äro belägna inom Norrbottens och Västerbottens län, eller just de län, inom vilka tillsyningsmans bevakningsområde faller. Kommittén anser, att den principen fortfarande bör tillämpas, att tillsyningsman ifråga om avlöningen följer kronojägarna i omkringliggande bevakningstrakter. Enligt den gruppering, för vilken kommittén i det föregående angivit grunderna, kommer, så vitt kommittén av verkställd preliminär undersökning kunnat utröna, emellertid nu ifrågavarande

kronojägare icke att hänföras till högsta gruppen utan till lönegrupp C. Häröf finner sig kommittén dock ej böra göra något definitivt uttalande.

Redan 1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken med flera verk har i sitt den 20 mars 1918 avgivna betänkande anført om skogsrättarna vid statens skogsskolor, att gång efter annan framhållits de stora svårigheter, som länge förefunnits att, med då utgående avlöningar för dessa tjänster, kunna förvärva och där bibehålla personer, som besutte nödiga kvalifikationer. I sådant hänseende framhöll kommissionen, att skogsrättare funnit med sin fördel förenligt att övergå även till kronojägartjänst. Då ett framgångsrikt bedrivande av den lägre skogsundervisningen enligt kommissionens uppfattning i ej ringa mån vore beroende på dessa befattningshavares verksamhet, syntes det kommissionen vara av vikt, att åtgärder vidtoges i syfte att göra dessa tjänster mera eftersträvansvärda än vad syntes vara fallet. På grund härav fann sig kommissionen böra föreslå en förhöjning av avlöningen för skogsrättare, som något överstege vad i sådant hänseende ifrågasatts för kronojägare, vilket också blev statsmakternas beslut.

Den prövning, lönekommittén i förevarande avseende verkställt, har ock givit vid handen, att en viss skillnad i avlöningshänseende bör göras mellan skogsrättarna å ena och kronojägarna å andra sidan. Den större bundenhet i jämförelse med kronojägarna, som givetvis följer med undervisningsskyldigheten vid skogsskolan, torde också utgöra skäl härför.

Skogsrättarna åtnjuta för närvarande en kontant avlöning, som med 200 kronor överstiger kronojägares i högsta gruppen. Härtill kommer fri bostad och vedbrand.

Vid avvägande av den avlöning, som skäligen bör tillerkännas skogsrättare har kommittén såsom själfallet utgått från att den högre löneställningen i förhållande till kronojägare bör beräknas med hänsyn till den lönegrupp för kronojägare, till vilken skogsrättarna i jämförligt avseende torde vara att hänföra. Begynnelseavlöningen för kronojägare i denna grupp, som kommittén funnit vara B-gruppen, har föreslagits till 2,448 kronor. För skogsrättare torde med hänsyn till anförda omständigheter begynneavlöningen böra ligga omkring 400 kronor högre och sättas till 2,856 kronor, däri då inbegripet ersättning för bostad och vedbrand. Med tillämpning av vad kommittén här nedan har för avsikt föreslå ifråga om avlöningsförhöjning, motsvarande ålderstillägg, till ifrågavarande befattningshavare kommer skogsrättares slutavlöning att

överstiga kronojägares slutavlöning i lönegruppen B med omkring 600 kronor.

*Över-
jägmästar-
assistent
och skogs-
taxator.*

Hittills hava överjägmästarassistenter och skogstaxatorer varit i avlöningshänseende fullt jämställda.

Kommittén har emellertid redan under avdelningen »Tjänsternas gruppering» påpekat, att visst förhållande i fråga om dessa båda befattningshavares tjänstgöring talade för en gradering dem emellan. Denna uppfattning har ock kommit till uttryck vid angivande av de faktorer, som borde vara avgörande vid dessa tjänstemäns gruppering och vid bestämmande av avlöningsskillnaden mellan högsta och lägsta lönegruppen.

Enligt vad inom kommittén upplysts torde även förhållandet hittills i verkligheten hava varit, att skogstaxatorsförordnande ansetts innebära något större merit än förordnande som överjägmästarassistent. Det synes ock kommittén ligga ett visst berättigande däri. För verkställande av skogstaxatorns huvudsakligaste uppgifter, nämligen skogsindelning och värdering för inköp av till skogsbörd tjänlig mark, torde sålunda erfordras, förutom vissa mera speciella anlag, ej ringa erfarenhet samt förmåga att i ganska stor utsträckning utföra fullt självständiga arbeten. Överjägmästarassistenterna hava åter såsom förut franhållits uteslutande att under överjägmästarens direkta ledning å dennes tjänstelokal biträda med expeditjonsarbete. Vad sålunda anförts synes kommittén utgöra skäl för att skogstaxatorerna i avlöningshänseende sättas något högre än överjägmästarassistenterna. Kommittén håller före, att begynnelselönen i lägsta lönegruppen bör vad överjägmästarassistenterna angår sättas till 4,932 kronor och för skogstaxatorer till 5,256 kronor.

*Notarie, regi-
strator och
revisor.*

Beträffande de inom domänstyrelsen förekommande befattningarna notarie, registrator och revisor, till vilka avlöning för närvarande utgår med lika belopp eller, tillfällig löneförbättring inberäknad, med 4,900 kronor, gäller vad kommittén i början av denna avdelning av betänkan- det anført. Begynnelselönen har i anslutning härtill satts till 6,048 kronor.

I särskilda till kommittén ingivna skrifter hava visserligen dels notarierna på styrelsens två jordbruksbyråer ävensom extra notarien hos domänfiskalen gjort framställning om uppförande av dessa tjänster i en lönegrad motsvarande den vid ämbetsverk av statskontorstypen nu förefintliga andra normalgraden eller i samma lönegrad, som kommittén kunde komma att föreslå för jägmästartjänsterna å styrelsens skogsbyråer, över vilken framställning domänstyrelsen avgivit yttrande den

21 november 1919, dels ock revisorerna hos styrelsen framställt begäran att i avlöningsavseende bliva jämställda med jägmästarna hos styrelsen.

I anledning härav vill kommittén anföra följande.

Vad först de ordinarie notarierna å jordbruksbyråerna beträffar — den hos domänfiskalen anställde notarien liksom övriga å extra stat uppförda notarier lämnas här av förut angivet skäl helt ur räkningen — hava dessa till stöd för sin framställning åberopat bland annat att arbete av den beskaffenhet, som enligt gällande instruktion ålge dem, inom åtskilliga andra ämbetsverk utfördes av tjänstemän i andra normalgraden (sekreterargraden), och hava de i detta avseende jämväl erinrat att en början till en uppflyttning till andra graden av notariebefattningarna inom styrelsen gjorts därigenom, att sedan någon tid tillbaka notarietjänsterna å styrelsens skogsbyråer, med vilka för övrigt vore förenade enahanda åligganden, som med notariebefattningarna å jordbruksbyråerna, beretts en mellanställning mellan första och andra normalgraden.

Kommittén, som i annat sammanhang återkommer till de särskilda motiv, som legat till grund för notariernas på skogsbyråerna tidigare uppflyttning, har vid granskningen av det arbete, som åligger de nuvarande notarierna i styrelsen, icke kunnat undgå att finna, att detta omfattar jämväl vissa göromål, som eljest tillkomma sekreterare inom de centrala ämbetsverken. Den omständigheten att ifrågavarande befattningshavare såsom varande byråchefens närmaste man (några tjänstemän i sekreterargraden finnas för närvarande ej inom domänstyrelsen) vid förfall för byråchef är skyldig att inträda såsom föredragande, tyder sålunda på, att dessa tjänstemän i viss mån intaga en särställning i förhållande till notarier i allmänhet. Skyldigheten att kontrasignera och därmed ansvara för riktigheten av utgående expeditioner torde ock vara ett åliggande, som i regel icke ankommer på befattningshavare i nu ifrågavarande grad utan på tjänsteman i sekreterares ställning.

Ehuru kommittén sålunda funnit, att kravet på en uppflyttning av notariebefattningarna inom domänstyrelsen torde hava visst fog för sig, har kommittén likväl av nedan angivna skäl funnit sig icke böra i detta sammanhang framställa något förslag i sådan riktning.

Vad de ordinarie notariebefattningarna angår häuför sig ovan först berörda framställning endast till dessa befattningar å styrelsens jordbruksbyråer. Däremot har icke vare sig i denna framställning eller i domänstyrelsens yttrande däröver den ordinarie notariebefattningen å kameralbyrån blivit berörd. Och i fråga om notariebefattningarna å jordbruksbyråerna kan domänstyrelsens berörda yttrande, vilket inskränker sig till ett förordande av vederbörandes framställning, enligt kom-

mitténs uppfattning icke anses innebära ett förbehållslöst vitsordande av att en uppflyttning för närvarande är oundgängligen påkallad.

Härtill kommer att såsom kommittén tidigare framhållit en utredning inom kort torde komma att igångsättas rörande en allmän löne-reglering för personalen vid de centrala ämbetsverken, vilken med hänsyn till domänstyrelsens likhet i organisationsavseende med dessa verk enligt kommitténs uppfattning lämpligen bör avvaktas.

Det torde ock böra bemärkas, att därest kommitténs ovanberörda förslag bifalles, nu ifrågavarande befattningshavare i allt fall under den närmaste tiden komma i en i ekonomiskt avseende betydligt gynnsammare ställning än motsvarande tjänstemän inom de centrala ämbetsverken.

Vad revisorernas framställning beträffar har till stöd för denna åberopats, att för utförande av det revisorererna inom domänstyrelsen åliggande arbete krävdes särskilda fackinsikter.

Denna omständighet synes emellertid enligt kommitténs förmenande icke utgöra tillräckliga skäl för att nu placera revisorererna hos domänstyrelsen i högre tjänstegrad än flertalet motsvarande befattningar inom övriga ämbetsverk, särskilt som de av revisorererna hos domänstyrelsen härför anförda skäl torde kunna åberopas jämväl beträffande revisorer hos vissa andra verk.

Jägmästare.

På sätt kommittén i det föregående antytt hava jägmästarna i sin egenskap av revirförvaltare uppgifter av betydande ekonomisk räckvidd, vilkas fullgörande kräver affärsblick och organisationsförmåga i förening med insikter och förvärvad erfarenhet på det skogliga området.

Med denna utgångspunkt och i betraktande jämväl av den konkurrens från enskilda företag, staten har att utstå vid förvärvande och bibehållande av dugande krafter å ifrågavarande område, har det synts kommittén såsom en angelägenhet av vikt, att revirförvaltarnas avlöning bestämmas till sådant belopp, att staten kan säkerställa sitt behov av kompetenta och driftiga sådana tjänstemän. Samtidigt måste givetvis hänsyn tagas till dessa befattningshavares tjänstgöringsförhållanden, varom kommittén tidigare uttalat sin mening.

Nuvarande begynnelseavlöningen, vilken i lägsta gruppen utgår med 5,200 kronor och i högsta gruppen med 6,200 kronor, har kommittén funnit vara för låg med hänsyn till ovan angivna synpunkter. Å andra sidan har kommittén ansett uteslutet, att ifrågasätta lönebelopp motsvarande dem, vilka understundom bjudas från den enskilda skogs-

industrien. Efter prövning från olika sidor av spörsmålet ifråga har kommittén kommit till det resultat, att begynnelselönen för jägmästare lämpligen bör i den lägsta av kommittén föreslagna lönegruppen utgöra 6,720 kronor. Begynneavlöningen i övriga grupper erhålles med tillämpning av de utav kommittén angivna grunder för grupperingen av ifrågavarande befattningshavare. I högsta lönegruppen blir begynnelselönen 8,124 kronor.

Föreståndarna för statens skogsskolor åtnjuta från och med år 1920 dels en kontant begynneavlöning av 4,300 kronor och en slutlön av 4,700 kronor dels ock förmånen av fri bostad och vedbrand. Till jämförelse må erinras, att avlöningsförmånerna i lägsta jägmästargruppen uppgå till ett kontant belopp av 5,200 respektive 6,400 kronor.

Skogsskoleföreståndarens arbetsuppgifter skilja sig helt naturligt i åtskilliga avseenden från jägmästarnas. Det rent pedagogiska momentet bör sålunda ifråga om skogsskoleföreståndarna tillmätas avgörande betydelse, under det att på samma gång det förhållandet ej får förbises, att med föreståndarskapet är förenat skötseln av ett s. k. skolrevir. Detta är dock i regel till sin omfattning mindre än de vanliga reviren.

Kommittén anser, att skogsskoleföreståndares lön bör bestämmas i viss anslutning till jägmästares avlöning. Detta bör ske icke minst med hänsyn till önskvärdheten att erhålla mjuk övergång mellan dessa båda befattningar, vilket är av betydelse vid befordringar, förflyttningar o. d. Av samma skäl, som föranledde kommittén att jämföra skogsrättarna med viss grupp av kronojägare, håller kommittén före, att skogsskoleföreståndarnas avlöning bör avvägas i förhållande till jägmästarnas avlöning i lönegruppen B. Då begynnelselönen för dessa senare skulle uppgå till 6,954 kronor, har kommittén ansett motsvarande lön för skogsskoleföreståndare böra stanna vid 6,528 kronor. Sambandet mellan ifrågavarande befattningar har kommittén sökt reglera därigenom, att löneförhöjningarna beträffande skogsskoleföreståndarna bestämmas på sådant sätt, att lönen efter tre år sammanfaller med jägmästarnas begynnelselöni i motsvarande lönegrupp. Därigenom åter att skogsskoleföreståndarna över huvud taget i avlöningshänseende ställts något lägre än jägmästare underlättas övergången från skogsskoleföreståndarbefattning till jägmästartjänst, varigenom ett ur undervisningssynpunkt understundom önskvärt ombyte av lärarkrafter kan komma till stånd.

Skogsingenjörerna hava hittills i avlöningshänseende varit likställda med jägmästare inom samma landsdelar, varest skogsingenjörerna hava

*Skogsskole-
föreståndare.*

*Skogs-
ingenjör.*

sin verksamhet, eller i nuvarande tredje gruppen. Enligt kommitténs mening finnes emellertid skäl för att i avlöningsavseende göra en viss skillnad mellan skogsingenjör och jägmästare. Den förres arbetsuppgifter påverkas nämligen mindre än den senares av domänverkets allt starkare utveckling som affärsdrivande verk. Med hänsyn till vad nu anförs torde det bliva i huvudsak ur synpunkten av levnadskostnadernas stegring, som en reglering av dessa befattningshavares löner bör företagas.

Med denna utgångspunkt har kommittén funnit sig böra för skogsingenjörerna ifrågasätta en begynnelselöen av 6,324 kronor. Då även i fråga om skogsingenjörerna är önskvärt, att övergång kan äga rum till jägmästarebefattningar, har kommittén föreslagit avlöningsförhöjningar (ålderstillägg) så, att lönen efter sex år sammanfaller med jägmästares begynnelselöen i motsvarande grupp, C-gruppen.

Jägmästare i
domän-
styrelsen.
(Byrå-
jägmästare.)

De nuvarande jägmästartjänsterna hos domänstyrelsen hava så tillkommit, att från och med år 1918 förutvarande notarietjänster å domänstyrelsens skogsbyråer efter förslag av ovanberörda 1915 års kommission förändrades till jägmästartjänster. Denna anordning vidtogs i ändamål att därigenom underlätta erhållande av dugande, skogligt utbildade krafter till de med notariebefattningar å dessa byråer förenade arbetsuppgifter.

Nämnda kommission anförde i sitt ovanberörda betänkande rörande nu ifrågavarande spörsmål bland annat följande.

»Vad nu särskilt notarierna å skogsbyråerna angår, må framhållas, hurusom, med hänsyn till mängden och omfattningen av de till dessa byråer hörande ärenden, behov föreligger att åt vederbörande notarier kunna anförtro en mängd krävande gransknings- och utredningsarbeten, i synnerhet av skogsteknisk natur. Då härtill kommer, att vid förfall för vederbörande byråchef notarien i allmänhet inträder såsom ledamot i styrelsen, måste givetvis av notarien fordras icke blott god teoretisk skoglig utbildning utan även praktisk erfarenhet inom det skogliga området, vadan på dessa befattningars innehavare alltså måste ställas ungefär samma kompetensfordringar som på en revirförvaltare. Det synes vid sådant förhållande ligga i sakens natur, att stora svårigheter måste uppstå att för notariebefattningarna med deras nuvarande avlöning, som åtminstone under de femton första tjänsteåren understiger vad hittills i sådant hänseende utgått till revirförvaltare, kunna erhålla kompetenta sökande.

För avhjälpande av berörda missförhållande har kommissionen trott den lyckligaste lösningen vara, om de nuvarande notariebefattningarna å skogsbyråerna ombildas till jägmästartjänster utan revir. Härigenom

skulle även underlättas en önskvärd växelverkan mellan centralförvaltningen och lokalförvaltningen.»

Avlöningen till jägmästarna i domänstyrelsen fastställdes i enlighet med nämnda kommissions förslag till 5,200 kronor eller lika med lägsta jägmästargruppens.

Enligt vad inom kommittén upplysts har det emellertid, oaktat den sålunda genomförda förändringen, visat sig möta svårigheter att till ifrågavarande befattningar erhålla kompetenta och lämpliga personer.

I betraktande härav och då domänstyrelsen för rekrytering av ifrågavarande befattningshavare är hänvisad till tjänstemän inom den lokala skogsförvaltningen, framstår enligt kommitténs mening såsom skäligt, att ifrågavarande befattningshavare beredes förhöjd avlöning, varvid särskilt de höga levnadskostnaderna i Stockholm böra beaktas. Lönen bör enligt kommitténs förmenande så tillmätas, att jämväl en ordinarie jägmästare ute på revir kan finna med sin fördel förenligt att söka ifrågavarande befattningar. Begynnelselönen har kommittén ansett lämpligen kunna sättas till 7,212 kronor. Efter sex års tjänstgöring sammanfaller lönen med begynnelselönen för revirförvaltare i högsta lönegruppen.

Till undvikande av förväxling med revirförvaltare torde den nuvarande benämningen jägmästare kunna ändras till byråjägmästare.

Till flottledsingenjören utgår för närvarande en avlöning av 7,000 kronor.

Flottledsingenjören.

Ifråga om denna befattningshavare har kommittén haft att taga hänsyn till vissa förhållanden beträffande dennes tjänsteåligganden och svårigheten att med hänsyn till erforderlig praktisk specialutbildning rekrytera denna befattning, vilket allt närmare framgår av vad som anförts å sid. 224—227 i 1915 års kommissions betänkande, vartill kommittén tillåter sig hänvisa. Vid nuvarande avlönings bestämmande har man utgått från att ifrågavarande befattningshavare borde i lönehänseende sättas högre än jägmästare, samtidigt som slutlönen icke borde överstiga begynnelselönen för den å samma ort, Umeå, placerade överjägmästaren. Kommittén anser för sin del, att samma princip bör fortfarande i huvudsak tillämpas. Med hänsyn till den för jägmästare i det föregående ifrågasatta avlöning torde under sådant förhållande böra följa, att flottledsingenjörens avlöning bör undergå en motsvarande förhöjning. Kommittén har funnit flottledsingenjören närmast vara att jämföra med jägmästare i lönegrupp C. Då begynnelselönen där enligt kommitténs förslag skulle bli 7,188 kronor, har kommittén ansett, att

beloppet för andra löneklassen i denna lönegrupp, 7,620 kronor, lämpligen bör utgöra begynnelselön för flottledsingenjören.

Domänfiskalen.

För innehavande av domänfiskalsbefattningen fordras högre juridisk utbildning och är med densamma förenad självständig föredragningskyldighet ävensom skyldighet att bevaka och utföra kronans rätt och talan i ärenden, som röra styrelsens förvaltning. Med hänsyn härtill har kommittén ansett ifrågasatt tjänst jämförlig med de beslutade förste sekreterarbefattningarna vid kommunikationsverken. Med tillämpning av ovan angivna princip i fråga om avlöningsbeloppens bestämmande för befattningshavare hos domänstyrelsen, har avlöningen till domänfiskalen föreslagits till 8,580 kronor.

Överjägästare.

Överjägästares nuvarande begynnelseavlöning utgör i lägsta gruppen 7,700 och i högsta 8,100 kronor.

Med hänsyn till den för jägästare i högsta lönegruppen ifrågasatta begynnelselönen eller 8,124 kronor, har kommittén vad överjägästarna beträffar ansett sig böra föreslå en begynnelselön i lägsta gruppen av 8,580 kronor. Begynnelseavlöningen i högsta lönegruppen blir då enligt förut angivna grunder 9,540 kronor.

Byråchef.

Begynnelselönen för byråchef inom domänstyrelsen har kommittén i överensstämmelse med vad under denna avdelning inledningsvis anförts föreslagit till 10,020 kronor. Härigenom kommer byråchefslönen att uppgå till belopp, som bör kunna möjliggöra skogsbyråchefernas rekrytering från överjägästarna.

Löneförhöjning.

Rörande frågan om löneförhöjning, motsvarande ålderstillägg, för de manliga befattningshavarna anser kommittén vad först antalet beträffar, att detta, som för närvarande varierar från ett till tre, bör liksom vid övriga affärsdrivande verk bestämmas till fyra för de lägst avlönade tjänstemännen och tre för övriga befattningshavare. Det större antalet löneförhöjningar bör enligt kommitténs mening tillgodokomma befattningshavare till och med skogsrättare. Därefter inträder en av olikhet i kompetensfordringar betingad större skillnad i avlöningshänsende. Rörande tiden för de olika löneförhöjningarnas åtnjutande växlar denna för närvarande mellan tre och fem år. Denna tid synes böra fastställas lika för alla befattningshavare eller såsom vid övriga affärsdrivande verk till tre år. Likaså har kommittén vad beträffar löneförhöjningarnas belopp funnit dessa böra bestämmas i anslutning till vad som i sådant avseende senast fastställts rörande de övriga affärsdrivande verken.

Kvinnliga tjänstemän.

De senast av statsmakterna fastställda bestämmelser rörande de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden träda i tillämpning först från och med ingången av år 1920. Avlöningsbeloppen för de tre graderna äro respektive 1,600, 2,000 och 2,400 kronor med 200 kronors ålderstillägg efter respektive fem, tio och femton år.

*Begynnelse-
lön.*

Vidare vill kommittén erinra, att ifrågavarande befattningshavare hos domänstyrelsen i tjänstgöringsavseende icke skilja sig från de kvinnliga biträdena vid de centrala ämbetsverken.

Vid nu angivna omständigheter och då sistnämnda befattningshavares avlöningsförhållanden torde komma under bedömande vid den utredning beträffande lönereglering i allmänhet för tjänstemännen vid de centrala verken, som på sätt kommittén redan förut antytt inom kort läser komma att företagas, har kommittén icke nu velat ifrågasätta någon egentlig ändring i de vid domänstyrelsen anställda kvinnliga befattningshavarnas avlöningsbelopp. Med hänsyn till eventuellt framtida behov har kommittén emellertid i löneplanen upptagit samtliga tre nu förekommande normalgrader. Såsom benämning å de olika biträdena vill kommittén föreslå skrivbiträde, kontorsbiträde och kanslibitråde, motsvarande respektive nuvarande första, andra och tredje graden. Begynnelselönen har i anslutning till den här framlagda löneplanen föreslagits för skrivbiträde i högsta lönegruppen till 1,608 kronor, för kontorsbiträde till 2,004 kronor och för kanslibitråde till 2,400 kronor.

Kommittén har icke kunnat underlåta att i detta sammanhang undersöka, huruvida icke även inom den lokala skogsförvaltningen, där enligt vad kommittén inhämtat kvinnlig biträdeskraft i stor utsträckning anlitas, ordinarie kvinnliga biträdesbefattningar borde inrättas. Sådana biträden kunde då närmast tänkas ifrågakomma å överjägmästar-expeditionerna. Undersökningen har ock givit vid handen, att beträffande en var sådan expedition de medel, som användas för biträdes-hjälp, uppgå till belopp fullt motsvarande avlöning till ordinarie skrivbiträde i ovanberörda första biträdesgrad. Domänverkets representanter inom kommittén hava också vitsordat, att full sysselsättning kan beredas sådan fast anställd befattningshavare.

Nu angivna förhållanden har enligt kommitténs mening ådagalagt lämpligheten och önskvärdheten av upptagande jämväl för överjägmästar-expeditionernas vidkommande av ordinarie kvinnliga biträdesbefattningar

motsvarande nuvarande första biträdesgraden hos de centrala ämbetsverken.

Kommittén har jämväl varit inne på spørsmålet om ett mera enhetligt ordnande av biträdesförhållandena å revirförvaltarexpeditionerna. Därvid har emellertid framgått, att olikheterna med avseende å arbetets omfattning å de särskilda expeditionerna äro så stora, att ett sådant ordnande genom fast anställda skrivbiträden icke lämpligen torde låta sig göra. Det har sålunda visat sig, att, under det att vissa revirförvaltare äro i behov av ständigt biträde året om, andra revirförvaltare endast under en kortare tid av året behöva anlita särskilt biträde.

*Löne-
förhöjning.*

Ifråga om löneförhöjningarna, motsvarande ålderstillägg, hava dessa till antalet bibehållits oförändrade. Deras belopp är i det närmaste lika med det nuvarande. Däremot hava tidsintervallerna för de olika förhöjningarna, i likhet med vad som bestämts ifråga om kommunikationsverken, föreslagits till tre i stället för som nu fem år.

Löneklassindelning m. m.

I den av 1919 års lagtima riksdag på kommitténs förslag beslutade löneplan för de övriga affärsdrivande verken är en löneklassindelning genomförd på sådant sätt, att högsta avlöningsbelopp i en lägre befattning alltid återfinnas ibland lägre avlöningsbelopp för den närmast högre befattningen. Denna anordning har träffats i avsikt att vinna en så mjuk övergång mellan avlöningsbeloppen för de olika befattningarna som möjligt, vilket dessutom är av betydelse med avseende å de lokala tjänstemännens övergång till befattning inom vederbörande verks styrelse och tvärt om.

Önskvärdheten av en sådan löneklassindelning gör sig i lika hög grad gällande beträffande domänverket. Kommittén har därför undersökt möjligheterna för en dylik sammanhängande löneplan jämväl för sistnämnda verk, och har kommittén därvid funnit en sådan plan kunna genomföras. Endast på en enda punkt har i detta avseende svårigheter mött nämligen mellan skogsrättare och överjägmästarassistent, där av skäl, som kommittén förut framållit, skillnaden i avlöningsbeloppen måst göras så stor, att genomgående klasser för dessa båda befattningar ej kunnat ifrågakomma. Detta förhållande har emellertid kommittén icke ansett böra få utgöra hinder för införande av löneklasssystemet. Liksom i löneplanen för kommunikationsverken hava för vinnande av

lättnader vid månadsutbetalningarna lönebeloppen i den för domänverket föreslagna löneplanen satts till med tolv lämpligt delbara krontal.

Fördelningen av befattningarna i de olika lönegraderna har angivits i en särskild till kommitténs förslag till avlöningsreglemente fogad bilaga.

Med nu och i det föregående angivna utgångspunkter har kommittén uppgjort den löneplan för domänverkets personal, som återfinnes i § 9 av nedanintagna förslag till avlöningsreglemente.

VII. Motiv till kommitténs förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket.

Ehuru kommittén på sätt av det föregående framgår icke kunnat vad domänverket beträffar förorda ett lönesystem efter i allo samma grunder, som av statsmakterna på kommitténs förslag beslutats i fråga om kommunikationsverken, har kommittén i allt fall ifråga om de särskilda villkoren och bestämmelserna för löneförmånernas åtnjutande ingående undersökt möjligheten av att åvägbringa överensstämmelse med dessa verk.

För angivet ändamål har kommittén först tagit i övervägande, huruvida över huvud taget de från hittills följda avlöningsprinciper väsentligt avvikande grundsatser, vilka blivit fastställda genom det för kommunikationsverken utfärdade gemensamma avlöningsreglemente (Sfs. nr 343 år 1919), lämpligen borde vinna tillämpning även beträffande domänverkets personal. Kommittén har därvid kommit till den uppfattningen att så i huvudsak bör ske. Det har ock synts kommittén synnerligen önskvärt, att avlöningsbestämmelserna för domänverkets personal vilka nu förekomma dels i särskilda kungörelser angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av fastställda avlöningsförmåner dels ock i särskilda instruktioner för domänstyrelsen och skogsstaten samt stadgar för statens skogsskolor, sammanföras i ett avlöningsreglemente.

Härefter har kommittén paragrafvis följt kommunikationsverkens avlöningsreglemente, till vilket kommittén tillåter sig hänvisa, och prövat, i vilka särskilda fall domänverkets organisation eller speciella förhållanden inom verket eller andra omständigheter påkallade ändringar däri.

Kommittén återger här nedan nämnda undersökning i form av

Motivering för kommitténs förslag

till

Avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket.

1 §. Denna paragraf överensstämmer i sak helt med motsvarande paragraf i avlöningsreglementet för kommunikationsverken.

I denna paragraf har mom. 4 uteslutits, enär förmåner av där angivet slag ej förekomma i fråga om domänverkets personal. I övrigt har endast den förändring vidtagits, som föranledes därav att tantiem ej utgår till befattningshavare vid domänverket. 2 §.

Denna paragraf har tillagts ett andra moment med bestämmelser ifråga om tjänstemans rätt att åtaga sig vissa förrättningar åt enskilda. Momentets innehåll ansluter sig i huvudsak till vad för närvarande gäller. I övrigt hava endast erforderliga redaktionella ändringar gjorts. 3 §.

I § 4 har endast en redaktionell ändring vidtagits. 4 §.

Arvodesbeloppen till generaldirektören och chefen för domänverket samt överdirektören och souschefen vid samma verk utgå nu med 15,000 kronor till generaldirektören och med 12,000 kronor till överdirektören. För en väsentlig förhöjning av dessa arvoden tala samma skäl, som föranlett statsmakterna att på lönekommitténs förslag vidtaga en betydande förhöjning i de med chefsposterna vid de övriga affärsdrivande verken för närvarande förenade arvoden (jfr kommitténs ovanberörda betänkande sid. 214 och 215). Vad arvodenas storlek beträffar har kommittén efter övervägande av denna fråga funnit skäligt, att arvodet till generaldirektören sättes lika med det belopp, som, enligt avlöningsreglementet för kommunikationsverken, skall utgå till generaldirektören och chefen för telegrafverket eller 25,000 kronor. Arvodet till överdirektören har synts kommittén böra bringas i överensstämmelse med det för överdirektör (ej souschef) och överingenjör vid statens järnvägar bestämda beloppet eller 17,000 kronor. 5 §.

Dessa paragrafer hava bibehållits oförändrade. 6 och 7 §§.

I denna paragraf hava de förändringar vidtagits, som betingats av kommitténs i det föregående (sid. 30—32) framställda förslag ifråga om grunderna för tjänsternas gruppering. I anledning härav har terminologien undergått sådan förändring, att beteckningen »ortsgrupp» utbyts mot benämningen »lönegrupp». Vidare har i anslutning till vad tidigare anförts uteslutits vad som rör kallortstillägg, varjämte erforderlig redaktionell ändring företagits. 8 §.

Givetvis hava de olikheter, vilka på sätt kommittén i det föregående framhållit förefinnas beträffande domänverkets personal i jämförelse med 9 §.

de övriga affärsdrivande verkens, ävensom det förhållandet att det här är fråga om ett mera begränsat antal befattningar icke kunnat undgå att inverka på uppställningen av nu ifrågavarande löneplan. Det är sålunda först att märka att, under det att man vid bestämmandet av lönebeloppen för *samtliga* tjänstemän vid kommunikationsverken, såväl de lokala som de i verkens styrelser anställda, uteslutande tagit hänsyn till dyrortsmomentet, har på sätt i det föregående angivits vad domänverkets lokala personal beträffar avlöningsbeloppen måst regleras i betraktande av jämväl vissa andra faktorer. Avlöningsbeloppen till domänstyrelsens personal återigen har rönt inverkan enbart av dyrhetsförhållandena å en och samma ort, Stockholm. Vid sådant förhållande har det icke befunnits möjligt att genomgående hänföra sistnämnda befattningshavare till för den förvaltande personalen avsedda lönegrupper. Härav förklaras tillkomsten av den ytterligare kolumn i löneplanen, vilken upptager lönebeloppen för domänstyrelsens tjänstemän.

Sådana den lokala förvaltningen tillhörande befattningshavare, för vilka uppdelning i lönegrupper ej förekommer, hava placerats i den lönegrupp, vartill de med avseende å de med dem närmast jämförbara befattningshavare i högre eller lägre grad böra hänföras.

Lönegradernas antal för manliga befattningshavare hava begränsats till 12 och löneklassernas till 26. För kvinnliga befattningshavare äro motsvarande antal 3 och 8.

10 §. I motiveringen till sitt förslag till avlöningsreglemente för kommunikationsverken anförde kommittén ifråga om det under 10 § 3 mom. punkten b) upptagna villkoret för erhållande av löneförhöjning, att ehuru kommittén förspört att särskild utredning därom blivit av Kungl. Maj:t anbefalld, kommittén likväl ansett sig icke kunna underlåta att för de verks del, vilka berördes av kommitténs arbete, föreslå sådan ändring, att de mest i ögonen fallande olägenheterna av den tidigare formuleringen av villkoret ifråga undanröjdes eller åtminstone mildrades.

Då nu kommittén, av enahanda anledning som ovan nämnts, för domänverkets vidkommande endast med viss redaktionell ändring föreslår samma formulering av förevarande paragraf, som antagits för kommunikationsverken, förutsätter kommittén liksom beträffande sistnämnda verk, att det beslut, som statsmakterna, sedan nämnda utredning blivit verkställd, kunna komma att fatta för övriga statsinstitutioners del, även skall bliva gällande för domänverket, varom förbehåll gjorts i 34 §.

11 §. Denna paragraf har bibehållits oförändrad.

I denna paragraf hava andra och tredje momenten uteslutits, enär de förhållanden, som däri reglerats, icke äga någon motsvarighet ifråga om domänverket. Fjärde momentet har följaktligen betecknats såsom andra momentet. Någon förändring i övrigt har icke vidtagits. 12 §.

I denna paragraf har endast en redaktionell ändring gjorts. 13 §.

Andra momentet i denna paragraf har på grund av obefintligheten vid domänverket av däri avsedd befattning uteslutits. Med hänsyn till att, såsom kommittén under avdelningen »Allmänna synpunkter» framhållit, domänstyrelsen med avseende å tjänstgöringen i viss mån närmar sig de administrativa ämbetsverken, har kommittén ansett sig böra, i likhet med vad senast skett ifråga om kammarkollegium (jfr riksdagens skrivelse nr 114 år 1919) föreslå sådant tillägg, att befattningshavare skall vara skyldig att med behållande av tjänstegrad och lön, när helst Kungl. Maj:t prövar lämpligt, låta sig förflyttas från domänstyrelsen till annan befattning inom den centrala förvaltningen. 14 §.

I överensstämmelse med kommitténs tidigare uttalade uppfattning rörande frågan om särskilda kallortstillägg för domänverkets personal har denna paragraf uteslutits. (15 §)*

Ändring i denna paragraf har först vidtagits med avseende å kallortstillägget. Vidare har ändring gjorts med hänsyn till att i paragrafen omförmäld tjänstfrihet, varmed avses ledighet från tjänstgöring sönd- och helgdagar, är ett begrepp, som icke äger motsvarighet ifråga om domänverket, där såsom tidigare nämnts sådan tjänstgöring i regel ej förekommer. Slutligen har vad som rör statsunderstödd pensionsanstalt uteslutits, enär därmed i kommunikationsverkens avlöningsreglemente åsyftats enskilda järnvägarnas och telegrafverkets pensionsinrättningar. 15 (16) §.

Tjänstledighetsavdragen i vad rör domänverkets personal hava av kommittén uträknats enligt enahanda grunder som i fråga om de övriga affärsdrivande verkens. Vissa mindre olikheter hava emellertid betingats av i det föregående angivna skiljaktigheter med avseende å tjänsternas gradering och avlöningsbelopp. Vidare har den ändring gjorts, som påkallats av kallortstilläggens uteslutande, varjämte viss redaktionell ändring vidtagits. 16 (17) §.

* Siffror inom parentes betecknar paragrafens nummer i avlöningsreglementet för kommunikationsverken.

17 (18) och
18 (19) §§. I dessa paragrafer hava endast vissa redaktionella ändringar vidtagits.

19 (20) §. Denna paragraf har formulerats i anslutning till motsvarande paragraf i avlöningsreglementet för kommunikationsverken.

20 (21) §. I denna paragraf har endast en redaktionell ändring gjorts.

21 (22) §. Vad angår frågan om semesterledighet för domänverkets personal är först att märka, att sådan ledighet för närvarande icke åtnjutes av tjänstemännen vid den lokala skogsförvaltningen. Anledningen härtill torde vara att söka däri, att dessa befattningshavares tjänstgöring i allmänhet ansetts vara av sådan art, att den icke på samma sätt som ifråga om den året om vid arbetsrummet bundna tjänstemannens arbete framkallar behov av någon längre sammanhängande ledighet. Under åberopande av den alltjämt stegrade intensiteten å skogsskötselns område och den därav försakade strängare tjänstgöringen har emellertid kravet på semesterledighet från skogsstatstjänstemännen gjort sig allt starkare gällande.

Kommittén har också blivit övertygad därom, att beredande av någon semesterledighet jämväl för den lokala skogsförvaltningens personal, däri inbegripna de ordinarie tjänstemännen vid statens skogsskolor, måste anses vara med rättvisa och billighet överensstämmande.

Då det härefter gällt att bestämma semestertidens längd för de olika befattningshavarna vid domänverket, har kommittén först beträffande expeditionsvakterna övervägt, huruvida skäl kunde förefinnas att i sådant avseende jämställa dem med befattningshavare i motsvarande lönegrad vid de övriga affärsdrivande verken. Därvid har kommittén kommit till den slutsatsen, att den kortare dagliga tjänstgöringstiden samt frihet från helgdags- och nattjänstgöring inom domänstyrelsen motiverade en något kortare semester än i de övriga affärsdrivande verken. Vad kronojägare, tillsyningsmän och skogsrättare angår har kommittén icke förbisett, att med avseende å olikheten i tjänstgöringen och det förhållandet, att dessa befattningshavare hittills icke ansetts böra berättigas till semester, möjligen kunde utgöra skäl för att göra en viss skillnad mellan dem och expeditionsvakterna. Å andra sidan hava emellertid övervägande skäl synts kommittén tala för att låta semestertidens längd för kronojägare, tillsyningsmän och skogsrättare sammanfalla med expeditionsvakternas.

Den semestertid, kommittén föreslår för nyssnämnda befattningshavare, är 15 dagar före och 20 dagar efter fyllda 40 år.

Vad beträffar överjägmästarassistenter, skogstaxatorer, skogsingenjörer, skogsskolföreståndare, jägmästare och flottledsingenjör, vilka befattningshavare nu jämväl skulle komma i åtnjutande av semester, har kommittén ansett 20—30 dagar vara skäligt.

I fråga om notarie, registrator och revisor samt kvinnliga biträden, vilka befattningshavare nu äro berättigade till semester under 30 dagar, har kommittén ansett semestertiden för dessa böra fastställas till 25—35 dagar. För domänfiskalen, vilken för närvarande är berättigad till 45 dagars semester, har föreslagits 35—45 dagar. Samma semestertid synes kommittén böra beredas byråjägmästare i domänstyrelsen.

För överjägmästare har kommittén funnit sig böra föreslå 30—40 dagar.

Byråchef, som för närvarande äger rätt till 45 dagars semester, torde böra bibehållas härvid oävssett åldern.

I anslutning till det nu anförda har den i första momentet intagna tabellen avfattats.

Till i paragrafen omförmäld tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd och kontroll å uppbörd, bör enligt kommitténs mening hänföras förutom kassören i domänstyrelsen även jägmästare och skogsskoleföreståndare, i vilka senare befattningshavares verksamhet jämväl ingå uppgifter av här ifrågavarande art.

Andra momentet i § 22 av kommunikationsverkens avlöningsreglemente har i överensstämmelse med vad kommittén tidigare anfört uteslutits.

Enligt bestämmelsen i 23 § av kommunikationsverkens avlöningsreglemente skall för tjänstemän vid dessa verk hyrespriset för lägenhet, som upplåtes till tjänstebostad, efter vissa angivna grunder fastställas genom överenskommelse mellan verket och tjänstemannen och skall, då sådan överenskommelse ej kan träffas, frågan hänskjutas till en för verken gemensam bostadsnämnd.

22 (23) §.

Ifråga om domänverket gäller för närvarande, att domänstyrelsen skall på förslag av vederbörande överjägmästare fastställa ifrågavarande pris.

Då anordningen med en bostadsnämnd måste anses bereda båda de intresserade parterna obestriddliga fördelar, har kommittén tagit i övervägande möjligheten och lämpligheten av att jämväl för domänverkets del en sådan nämnd stode till disposition. Den härvid nära till hands liggande tanken att även för detta verk anlita kommunikationsverkens

bostadsnämnd har kommittén emellertid av flera skäl funnit sig icke kunna upptaga. Vid sådant förhållande skulle kunna ifrågasättas att för domänverket anordna en egen bostadsnämnd. Även detta alternativ har kommittén emellertid ansett sig böra uppgiva. Arbetsområdet måste nämligen anses otillräckligt för en dylik fristående institution. De hos domänverket ifrågakommande bostädernas avlägsna och spridda belägenhet skulle också göra en bostadsnämnds verksamhet här synnerligen kostsam. Då därtill kommer, att domänverket i överjägmästarna kan anses äga en lämplig och i det väsentliga opartisk, förberedande instans för bostadsfrågornas behandling, har kommittén stannat för det förslag, som inrymmes i § 22.

Som av innehållet i denna paragraf framgår, bibehålles i huvudsak den hittills följda ordningen. Dock ifrågasätter kommittén vissa förändringar i nu gällande regler å ifrågavarande område. Sålunda har kommittén för åstadkommande av en viss instansordning vid hyresbeloppets bestämmande, något som syns kommittén önskvärt, funnit sig böra föreslå, att intill dess bostadsersättnings storlek blivit bestämd, denna skall utgå efter av vederbörande överjägmästare åsatt belopp. Härjämte har kommittén i ändamål att tillgodose från tjänstemännen framställda krav om visst inflytande vid hyresbeloppets bestämmande ansett sig böra föreslå, att bostadsinnehavaren skall, innan nämnda belopp fastställs, beredas tillfälle att yttra sig i frågan. Dessutom har det förhållandet att med bostaden i vissa fall kan vara förenad odlad jord vid paragrafens formulering måst beaktas.

Vidare har den omständigheten att vid domänverket fall förekomma, då såsom ersättning till tjänstemän ingår upplåtelse av boställe, föranlett, att i första stycket av första momentet efter ordet »verket» inskjutits orden »men som ej är att anse såsom boställe» ävensom att ett ytterligare moment tillagts paragrafen.

Utan att taga ställning till frågan om vad som är att hänföra till boställe eller ej, vill kommittén erinra, att enligt ett av domänstyrelsen den 30 september 1919 utfärdat cirkulär nr 12, med bestämmelser angående viss underhållsskyldighet å till skogsstatspersonalen upplåtna boställen och bostadslägenheter, till boställen räknats alla upplåtelser, för vilka tjänsteinnehavaren får vidkännas avdrag å lönen, motsvarande såväl hyra för bostaden som boställets därutöver uppskattade avkomst, och till bostadslägenheter sådana, där dylikt avdrag sker enbart för hyra.

I det tillagda momentet har först angivits, att vad som i 1, 2 och 3 momenten stadgats om lägenhet även skall gälla i fråga om boställe.

Härjämte har beträffande avflyttning från boställe måst intagas i

vissa avseenden andra bestämmelser än i fråga om lägenhet. Sålunda har för det fall att tjänsteinnehavaren av annan anledning än pensionering avgår ur tjänst tiden för avflyttning måst tillmätas rymligare än ifråga om bostadslägenheter. Å andra sidan har, med hänsyn till att endast en fardag om året förekommer beträffande boställen och för att undvika att en befattningshavare i vissa fall (exempelvis om befodringsbeslutet meddelas under senare hälften av december) skulle kunna kvarsitta å bostället oskäligt lång tid, tiden för avflyttning efter befodran eller förflyttning föreslagits till den fardag, som infaller näst efter två i stället för såsom beträffande kommunikationsverken tre månader från det uppsägning skett eller boställsinnehavaren erhållit kännedom om beslut rörande sin befodran eller förflyttning.

Tillika vill kommittén med avseende å det i början av denna paragraf förekommande uttrycket »lägenhet, som disponeras av verket» framhålla, att därmed avses sådan lägenhet, som blivit såsom tjänstebostad upplåten till befattningshavare vid domänverket.

Då bestämmelser i de i dessa paragrafer berörda hänseenden icke (24 och 25 §).
synas kommittén erforderliga beträffande domänverket, hava desamma uteslutits.

Kommittén håller före, att jämväl domänverkets personal bör komma 23 (26) §.
i åtnjutande av fri läkarvård. Med hänsyn emellertid till den ofta avlägsna belägenheten av den lokala personalens bostäder har kommittén icke kunnat undgå att särskilt beakta de relativt större kostnader för statsverket i jämförelse med kostnaderna i förevarande avseende för befattningshavare vid kommunikationsverken, vilka kunde förledas av en obegränsad rätt för domänverkets tjänstemän att begagna sig av ifrågasvarande förmån. Kommittén har därför ansett det lämpligen böra ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma den omfattning, i vilken denna förmån bör tillkomma skogstjänstemännen. I anslutning härtill har i första stycket av förevarande paragraf efter ordet »bestämmelser» inskjutits orden »och i den omfattning».

Ifråga om ersättning för extra förrättning utgår sådan ersättning 24 (27) §.
vad domänverkets lokala personal beträffar för närvarande enligt vissa särskilda grunder. I anslutning härtill har ändring gjorts i paragrafens första moment. Utom det att vidare den del av andra momentet, som rör uteslutande statens järnvägar, strukits, har vid formuleringen av tredje momentet tagits i betraktande skillnaden mellan begreppet sta-

tioneringsort vid kommunikationsverken å ena sidan samt begreppet tjänstgöringsområde i vad rör personalen vid domänverket å andra sidan.

25 (28) §. Med hänsyn till den omständigheten att en skogsstatens tjänsteman eventuellt kan bliva ålagd att flytta till annan ort inom tjänstgöringsområdet utan att tjänstebostad upplåtes och tjänstemannen i regel även för sådant fall bör komma i åtnjutande av ersättning för flyttningskostnad, har orden »eller eljest ålagts förändrad bostadsort» inskjutits i paragrafen.

(29 och 30 §§). De i dessa paragrafer behandlade förhållanden äga icke tillämplighet inom domänverket, varför paragraferna ifråga uteslutits.

26 (31) §. Enligt gällande instruktion för domänstyrelsen (21 §) tillkommer anmärkningsarvode vederbörande revisor för varje belopp, som inflyter på grund av hans anmärkning vid till styrelsen inkommen räkenskap och som utan anmärkningens framställande icke skulle kommit det allmänna till godo. Provisionen utgår med högst femton procent av det influtna beloppet, då detta ej överstiger 500 kronor samt tio procent å högre belopp, dock att för belopp mellan 500 och 750 kronor provision i varje fall skall utgå med 75 kronor.

Beträffande nu ifrågavarande spörsmål tillåter sig kommittén hänvisa till vad i sådant avseende yttrats i kommitténs betänkande angående gemensamt avlöningssystem och löneroglering för kommunikationsverken (sid. 68). Kommittén har där som sin mening uttalat att anmärkningsarvode icke vidare borde ifrågakomma. Då emellertid ifrågavarande angelägenhet synes böra ordnas likformigt för samtliga grenar av statsförvaltningen och, såsom i nämnda betänkande framhållits, redan är föremål för Kungl. Maj:ts prövning, har kommittén lika litet för domänverkets som för kommunikationsverkens vidkommande velat framställa direkt förslag om anmärkningsarvodets borttagande. Ovanberörda bestämmelser beträffande domänstyrelsen hava ansetts böra bringas i överensstämmelse med vad som bestämts ifråga om kommunikationsverken. Därför har denna paragraf givits samma lydelse som motsvarande paragraf i kommunikationsverkens avlöningsreglemente.

27 §. I gällande instruktion för skogsstaten finnas vissa bestämmelser ifråga om tjänstemans rätt att i egenskap av åklagare och verkställare av beslag åtnjuta beslagsprovision eller åklagarandel.

Med hänsyn härtill har kommittén ansett att, i samband med angivande av övriga tjänstemännen tillkommande särskilda ersättningar,

i en särskild paragraf erinran borde göras om ovannämnda förhållande. Denna paragraf har betecknats som 27 §.

Då förmån av i denna paragraf angivet slag ej ifrågakommer beträffande domänverkets personal, har paragrafen uteslutits. (32 §).

Denna paragraf har formulerats med hänsyn till att ersättning för övertidsarbete vid domänverket lämpligen bör ifrågakomma endast i vad angår kvinnliga befattningshavare. 28 (33) §.

Dessa båda paragrafer reglerar förhållanden, som icke äga motsvarighet beträffande domänverkets tjänstemän. Dessa paragrafer hava alltså uteslutits. (34 och 35 §§).

Då i löneplanen för domänverkets befattningshavare endast uppförts kvinnliga biträden i tre särskilda lönegrader, har paragrafen avfattats med aktgivande härpå. 29 (36) §.

I dessa paragrafer reglerade förhållanden hava icke någon motsvarighet beträffande domänverket, varför desamma uteslutits. (37—39 §§).

Denna paragraf har endast undergått viss redaktionell förändring. 30 (40) §.

Denna paragraf har bibehållits oförändrad. 31 (41) §.

I det år 1918 bestämda arvodesbelopp till domänfullmäktige har kommittén icke funnit anledning att föreslå någon förändring. Detta torde således fortfarande böra bestämmas till 3,000 kronor. 32 (42) §.

I denna paragraf har endast en redaktionell ändring vidtagits. 33 (43) §.

Den i avlöningsreglementet för kommunikationsverken omförmälda gemensamma lönenämndens uppgift är att avgiva yttrande ifråga om sådana allmänna föreskrifter, som det enligt avlöningsreglementet ankommer på Kungl. Maj:t att utfärda, ävensom att bereda andra ärenden av huvudsakligen löneteknisk natur, vilka Kungl. Maj:t kan finna lämpligt hänskjuta till densamma. (44 §).

Jämväl beträffande domänverket torde ett visst behov av en sådan nämnd göra sig gällande. Att detta behoy emellertid icke är lika starkt som vid de övriga affärsdrivande verken torde framgå bland annat

därav, att antalet av de ärenden, i vilka det enligt det av kommittén för domänverket nu förordade avlöningsreglementet skulle ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda allmänna föreskrifter endast uppgå till hälften i jämförelse med de ovanberörda verken. Kommittén har för övrigt kommit till den uppfattningen, att lönefrågorna för domänverket över huvud taget måste anses mindre invecklade och svårlösta än för de övriga affärsdrivande verken.

Med hänsyn till det anförda anser kommittén ej tillräckliga skäl föreligga att för domänverkets vidkommande inrätta en särskild lönenämnd. I betraktande av den mångfald arbetsuppgifter, som redan åvila kommunikationsverkens lönenämnd och den ytterligare utvidgning av densamma, som skulle påfordras, kan kommittén ej heller tillstyrka, att åt denna uppdrages att taga befattning jämväl med ifrågavarande förhållanden beträffande domänverket. Vid utfärdande första gången av ovan åsyftade kompletterande reglements- och instruktionsföreskrifter torde emellertid komma att påfordras en sakkunnig beredning, motsvarande den lönenämnden är avsedd att utgöra. I detta avseende äger dock Kungl. Maj:t möjlighet att tillkalla för ändamålet skickade personer. För att därvid bereda löntagarna tillfälle att tillvarataga sina intressen bör enligt kommitténs mening bland de sålunda tillkallade inrymmas representanter för befattningshavare såväl vid domänstyrelsen som den lokala skogsförvaltningen. Å andra sidan måste tillses, att förvaltnings- och de allmänna intressena vederbörligen företrädas. Kommittén förutsätter tillika, att vid föreskrifternas utfärdande önskvärd likformighet åvägabringas med de övriga affärsdrivande verken.

I överensstämmelse med den av kommittén sålunda uttalade uppfattning har § 44 i kommunikationsverkens avlöningsreglemente uteslutits.

34 (45) §.

Vid avfattningen av denna paragraf har kommittén utgått från att ifrågavarande avlöningsreglemente bör träda i tillämpning från och med den 1 januari 1921. Tillika hava vidtagits av de övriga paragrafernas formulering och beteckning betingade förändringar, varjämte gjorts vissa redaktionella jämkningar.

Rörande den vid förslaget till avlöningsreglemente för domänverket fogade tjänsteförteckningen vill kommittén anmärka, att i benämningen notarie inbegripas jämväl kassör och bokhållare, vilka sistnämnda befattningar enligt nu gällande instruktion för domänstyrelsen skola bestridas den förra av en revisor och den senare av en notarie.

VIII. Förslag till avlöningsreglemente

för tjänstemän vid domänverket.

1 avd. Ordinarie tjänstemän.

1 kap. Allmänna bestämmelser.

1 §.

1. Befattning såsom generaldirektör eller överdirektör tillsättes genom förordnande på viss tid.
2. Övriga ordinarie befattningar tillsätts genom konstitutorial, vilket skall anses innebära, att tjänsteman kan i administrativ väg avsättas från sin befattning på grund av fel eller försummelse i tjänsten.
3. Antalet ordinarie befattningar fastställs av Kungl. Maj:t och riksdagen, såvitt angår de i 1 mom. här ovan nämnda befattningar samt de uti den vid detta reglemente fogade tjänsteförteckning under avd. A uppförda befattningar, som hänförts till 5—12 lönegraderna. Antalet övriga ordinarie befattningar bestäms av Kungl. Maj:t.

2 §.

1. Ordinarie tjänsteman äger uppbära *avlönning* enligt de i detta reglemente givna föreskrifter och under de i detsamma stadgade villkor.
2. Avlöning utgår, där ej annorlunda i reglementet stadgas, från och med den dag, tjänsten tillträdes, till och med den dag, tjänstemannen avgår på grund av avsked, entledigande eller dödsfall.
3. Utbetalning av avlöning sker månadsvis i efterskott.
4. Angående tjänstemans rätt till pension samt skyldighet att avgå från tjänsten är särskilt stadgat.

3 §.

1. Med ordinarie befattning må icke förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat.

Ej heller må med ordinarie befattning förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej Kungl. Maj:t, eller, vad angår tjänsteman tillhörande någon av 1—11 lönegraderna, domänstyrelsen, efter prövning att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för utövande av statstjänsten, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas.

2. Sådana skogsförrättningar åt enskilda, vilka falla utom tjänsten, må tjänsteman icke åtaga sig i annan omfattning än domänstyrelsen medger. Ej heller må flottledsingenjör utan domänstyrelsens medgivande åtaga sig sådana förrättningar åt enskilda, som avse flottleds- eller annat vattenavlednings- eller vattenbyggnadsföretag.

4 §.

Gift kvinna må kunna erhålla ordinarie anställning allenast efter Kungl. Maj:ts i varje särskilt fall lämnade medgivande.

Därest kvinnlig innehavare av ordinarie befattning ingår äktenskap, skall hon icke vara skyldig att av sådan anledning avgå från befattningen, så framt icke domänstyrelsen med hänsyn till befattningens behöriga upprätthållande finner det nödigt.

2 kap. Ordinarie tjänstemän, som tillsättas genom förordnande.

5 §.

Arvode utgår för år räknat till generaldirektör och chef för domänverket med 25,000 kronor samt till överdirektör och souschef vid domänverket med 17,000 kronor.

6 §.

1. I detta kapitel avsedd tjänsteman äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta *semester* under 45 dagar.

2. Har sådan tjänsteman erhållit annan ledighet och särskild vikarie för honom förordnats, beror på prövning av Kungl. Maj:t, i vad mån avlöningen må för den tid tillgodonjutas.

Angående ersättning till vikarie i nämnda fall ävensom till den, som förordnats att uppehålla ledig tjänst, varom nu är fråga, bestämmes Kungl. Maj:t.

7 §.

Avlider tjänsteman, som avses i detta kapitel, skall till hans dödsbo såsom *begravningshjälp* utbetalas ett belopp av 500 kronor.

3 kap. Ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom konstitutorial.

8 §.

1. För befattning, som jämlikt 1 § 2 mom. tillsättes genom konstitutorial, utgår *lön* enligt den under 9 § införda *löneplan*, vilken för varje *lönegrad* upptager vissa *löneklasser* med särskilda, i förekommande fall för olika *lönegrupper* fastställda lönebelopp.

I den vid detta reglemente fogade *tjänsteförteckning* angives, till vilken lönegrad varje särskild befattning är att hänföra.

Befattningarnas fördelning, där så erfordras, å de uti löneplanen upptagna lönegrupperna fastställs av Kungl. Maj:t.

Den löneklass inom lönegraden, enligt vilken tjänstemannens lön skall utgå, fastställs i enlighet med föreskrifterna i 10—14 §§, och bestämmes i förekommande fall lönebeloppet inom klassen efter den lönegrupp, till vilken befattningen blivit hänförd.

2. Förutom lön kunna utgå de *särskilda förmåner och ersättningar*, som omförmålas i 23—29 §§.

9 §.

Löneplan.

A. För manliga tjänstemän.

Lönegrad	Löne- klass	Tjänstemän vid lokalförvaltningen							Tjänste- män i domän- styrelsen
		Lönegrupper							
		A	B	C	D	E	F	G	
1:a lönegraden ...	1	kr. —	kr. —	kr. —	kr. —	kr. —	kr. —	kr. —	kr. 2,364
	2	—	—	—	—	—	—	—	2,520
	3	—	—	—	—	—	—	—	2,676
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,832
	5	—	—	—	—	—	—	—	2,988
2:a lönegraden ...	3	—	—	—	—	—	—	—	2,676
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,832
	5	—	—	—	—	—	—	—	2,988
	6	—	—	—	—	—	—	—	3,144
	7	—	—	—	—	—	—	—	3,300
3:e lönegraden ...	5	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988	—
	6	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144	—
	7	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300	—
	8	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486	—
	9	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672	—
4:e lönegraden ...	8	—	2,856	—	—	—	—	—	—
	9	—	3,012	—	—	—	—	—	—
	10	—	3,198	—	—	—	—	—	—
	11	—	3,384	—	—	—	—	—	—
	12	—	3,600	—	—	—	—	—	—
5:e lönegraden ...	13	—	—	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676	—
	14	—	—	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048	—
	15	—	—	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420	—
	16	—	—	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816	—

B. För kvinnliga tjänstemän.

Lönegrad	Löne- klass	Tjänstemän vid lokalförvaltningen							Tjänste- män i domän- styrelsen
		Lönegrupper							
		A	B	C	D	E	F	G	
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1:a lönegraden ...	1	—	—	1,464	1,500	1,536	1,572	1,608	1,608
	2	—	—	1,656	1,692	1,728	1,764	1,800	1,800
	3	—	—	1,860	1,896	1,932	1,968	2,004	2,004
	4	—	—	2,064	2,100	2,136	2,172	2,208	2,208
2:a lönegraden ...	3	—	—	—	—	—	—	—	2,004
	4	—	—	—	—	—	—	—	2,208
	5	—	—	—	—	—	—	—	2,400
	6	—	—	—	—	—	—	—	2,604
3:e lönegraden ...	5	—	—	—	—	—	—	—	2,400
	6	—	—	—	—	—	—	—	2,604
	7	—	—	—	—	—	—	—	2,808
	8	—	—	—	—	—	—	—	3,000

10 §.

1. Vid tillträddandet av ordinarie tjänst erhåller tjänsteman, vare sig han förut innehade sådan tjänst eller ej, lön enligt lägsta löneklassen för den lönegrad, till vilken tjänsten hör, där ej föreskrifterna i 11, 12 eller 14 § giva anledning till avvikelse härutinnan eller Kungl. Maj:t med tillämpning av stadgandet i 13 § bestämt högre lön.

2. Efter att hava tillhört en och samma löneklass under tre år uppflyttas tjänstemannen till närmast högre löneklass samt efter ytterligare tre år till den därpå följande högre löneklassen och så vidare, intill dess den för lönegraden fastställda högsta löneklassen uppnåtts, allt så framt ej annat följer av föreskrifterna i 11—14 §§.

3. Uppflyttning till högre löneklass sker vid ingången av kalenderkvartalet näst efter det, under vilket den för sådan uppflyttning stadgade tjänstetiden i den lägre löneklassen tilländagått.

I övrigt gäller såsom villkor för tjänstemans uppflyttning till högre löneklass:

a) att han under minst fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för vinnande av uppflyttning, skall hava bestritt sin egen eller på grund av förordnande annan statens tjänst eller fullgjort annat offent-

ligt uppdrag, dock att härvid icke skall föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan tjänstledighet med oavkortad lön eller ledighet för fullgörande av honom åliggande militär tjänstgöring;

b) att uppskov med uppflyttningen icke prövats böra äga rum med hänsyn till mindre väl vitsordad tjänstgöring under den tid, tjänstemannen tillhört den lägre löneklassen, dock att i tjänsten begången förseelse, för vilken tjänstemannen särskilt bestraffats, härvid icke må i och för sig räknas honom till last; samt

c) att tjänstemannen icke redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han, enligt vad därom särskilt är stadgat, skall vara skyldig att avgå från tjänsten.

Beslut om uppskov av anledning, som i punkten b) sägs, må icke fattas utan att tjänstemannen lämnats tillfälle att förklara sig, och skall sådant beslut avse viss tid, minst ett kalenderkvartal samt högst ett år. Vid uppskovstidens utgång skall uppflyttning ske, om ej tjänstgöringen under nämnda tid givit anledning till förnyat uppskov därmed.

4. Har tjänsteman med tillämpning av föreskriften i 3 mom. punkten b) först efter viss tids uppskov blivit uppflyttad till högre löneklass, må domänstyrelsen sedermera, om hans fortsatta tjänstgöring anses böra föranleda därtill, kunna förordna, att han för uppflyttning till än högre löneklass skall äga såsom tjänstetid tillgodoräkna sig jämväl den tid uppskovet varat.

11 §.

Om den, som konstitueras till ordinarie tjänst, innehar anställning i sådan icke-ordinarie befattning vid verket, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot eller vara jämförbar med den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans begynnelselön i denna tjänst och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft nämnda anställning.

Vid sådant tillgodoräknande tages icke hänsyn till del av kalenderkvartal.

12 §.

1. Därest ordinarie tjänsteman vid befordran till tjänst inom högre lönegrad åtnjöt eller från tiden för den högre tjänstens tillträdande skulle i den lägre tjänsten hava kommit i åtnjutande av lön enligt sådan löneklass, som är gällande jämväl för den högre lönegraden, skall han vara berättigad att omedelbart erhålla lön enligt närmast högre löneklass.

Ordinarie tjänsteman, som före tillträdet av högre tjänst åtnjöt lön enligt löneklass, som är närmast lägre än den, till vilken han på

grund av nyssnämnda föreskrift eller stadgandet i 10 § 1 mom. bör vid befordran hänföras, äger att, för omedelbar eller framtida uppflyttning till högre löneklass i den nya tjänsten, räkna sig till godo den tid intill tre år, varunder han tillhört berörda lägre löneklass; dock att vad sålunda stadgats icke skall gälla, då befordran till tjänst inom högre lönegrad inträffar före det tre år förflutit från tiden för en föregående befordran, som medfört dylikt tillgodoräknande.

2. Tjänsteman, som efter egen ansökning förflyttas från tjänst inom högre till tjänst inom lägre lönegrad, åtnjuter lön enligt den lönegrad, han vid förflyttningen tillhörde; dock må lönen därvid icke i något fall utgå enligt högre löneklass än den högsta för den lägre tjänsten gällande.

13 §.

Undantagsvis och så framt verkets intressen sådant oundgängligen fordra, må Kungl. Maj:t, för förvärvande av särskilt kvalificerad person till viss tjänst inom verket eller för sådan persons bibehållande i tjänst, kunna tilldela honom lön enligt högre löneklass än den, till vilken han enligt de i 10—12 §§ angivna grunder eljest skolat hänföras; dock må lönen icke i något fall utgå enligt högre löneklass än den högsta för tjänsten fastställda.

14 §.

Tjänsteman skall vara underkastad såväl föreskrifterna i den för verket gällande instruktion som ock den utvidgade eller förändrade tjänstgöring eller den förflyttning till annan tjänstgöringsort eller till annan befattning vid verket, vilken kan bliva honom i behörig ordning ålagd. Varder tjänsteman utan något sitt förvållande sålunda förflyttad till tjänst inom lägre lönegrad, skall han likväl åtnjuta lön enligt den lönegrad, han vid förflyttningen tillhörde. Har förflyttning till tjänst inom lägre lönegrad däremot föranletts av något tjänstemannens förfarande i tjänsten, skall lön till honom utgå enligt de för den lägre tjänsten stadgade grunder, dock med iakttagande att, om tjänstemannen i den högre befattningen åtnjöt lön enligt högre löneklass än som finnes fastställd för den lägre tjänsten, han skall bibehållas vid den löneklass han förut tillhörde.

Därjämte skall tjänsteman, om vissa honom åliggande göromål överflyttas från det verk han tillhör till annat, vara pliktig att, med bibehållande av innehavande lönegrad, efter Kungl. Maj:ts förordnande tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överflyttas.

Likaledes skall tjänsteman vara skyldig att med bibehållande av tjänstegrad och lön enligt den lönegrad han innehar, när helst så av Kungl.

Maj:t prövas lämpligt, låta sig förflyttas från domänstyrelsen till annan befattning inom den centrala förvaltningen.

Nedflyttas befattning till lägre lönegrad, äger den, som då innehar tjänsten, uppbära lön i den lönegrad, befattningen förut tillhörde, intill dess han avgår från befattningen i fråga.

15 §.

Tjänsteman äger uppbära oavkortad lön icke blott för den tid han tjänstgjort å egen eller annan befattning inom verket eller tjänstgjort såsom lärare vid eller deltagit såsom elev i utbildningskurs vid verket, utan även för den tid, under vilken han enligt bestämmelserna i 21 § åtnjutit semester, eller vilken han med vederbörligt medgivande använt för att utom sin tjänstgöringsort göra iakttagelser eller idka studier, som kunna tjäna verkets intressen, eller för tid, som åtgått för fullgörande av de skyldigheter, vilka ålegat honom såsom styrelsemedlem, fullmäktig eller revisor i civilstatens änke- och pupillkassa.

16 §.

1. Därest tjänsteman av behörigen styrkt sjukdom hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortad lön under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej Kungl. Maj:t för särskilt fall finner skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å lönen vidkännas ett *tjänstledighetsavdrag* till belopp för dag räknat, som framgår av nedanstående tabell:

A. För manliga tjänstemän.

Löneklass enligt 9 § avd. A.	Tjänstledighetsavdrag	Löneklass enligt 9 § avd. A	Tjänstledighetsavdrag	Löneklass enligt 9 § avd. A	Tjänstledighetsavdrag
n:r	kr.	n:r	kr.	n:r	kr.
1	— 90	10	1 95	19	5 50
2	1 —	11	2 10	20	6 —
3	1 10	12	2 30	21	6 50
4	1 20	13	3 25	22	7 —
5	1 30	14	3 50	23	7 50
6	1 40	15	3 75	24	8 —
7	1 50	16	4 —	25	8 50
8	1 65	17	4 50	26	9 —
9	1 80	18	5 —		

B. För kvinnliga tjänstemän.

Löneklass enligt 9 § avd. B	Tjänst- ledighets- avdrag	Löneklass enligt 9 § avd. B	Tjänst- ledighets- avdrag	Löneklass enligt 9 § avd. B	Tjänst- ledighets- avdrag
n:r	kr.	n:r	kr.	n:r	kr.
1	— 80	4	1 10	7	1 40
2	— 90	5	1 20	8	1 50
3	1 —	6	1 30		

2. Har tjänsteman skadats till följd av olycksfall i tjänsten och därigenom blivit hindrad att tjänstgöra å egen eller annan befattning, skall han:

a) om olycksfallet medfört sjukdom, åtnjuta oavkortad lön, så länge sjukdomen varar, samt

b) om olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan, under tiden likaledes åtnjuta oavkortad lön, dock högst intill dess sex månader förflutit från dagen för olycksfallet, men skall tjänstemannen för tid därutöver av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, så framt ej Kungl. Maj:t eller, vad angår tjänsteman tillhörande någon av 1—4 lönegraderna, domänstyrelsen finner skäl medgiva, att sådant avdrag icke skall äga rum eller skall ske med lägre belopp än nyss sagts.

3. Oavkortad lön må ock utgå till tjänsteman, som förbjudits att tjänstgöra till förekommande av smittofara.

4. Föreskrifterna i denna paragraf gälla endast för tid, intill dess, enligt vad därom är särskilt stadgat, skyldighet att avgå från tjänsten inträder.

17 §.

Tjänsteman, vilken beviljats ledighet av annan anledning än i 15 och 16 §§ omförmåles eller är hindrad att bestrida sin tjänst på grund av giltigt förfall, skall för sådan tid av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 16 § 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, samt kan förpliktas att av avlöningen ytterligare avstå, vad med hänsyn till omständigheterna provas skäligt.

18 §.

Har tjänsteman erhållit befrielse från viss del av tjänstgöringen, äger domänstyrelsen bestämma, om och i vad mån avdrag å avlöningen för sådan tid må äga rum.

19 §.

1. Tjänsteman skall, om han därtill förordnas, vara skyldig att under sammanlagt högst tre månader av ett och samma kalenderår såsom vikarie bestrida befattning inom högre lönegrad. Omfattar vikariatet längre tid i oavbruten följd än sju dagar, äger han för den tid vikariatet varar uppbära särskild *vikariatsersättning* med ett belopp för dag räknat, motsvarande skillnaden mellan det i 16 § 1 mom. angivna tjänstledighetsavdraget i lägsta löneklassen för, å ena sidan, den högre befattningen och, å andra sidan, den vikarierandes egen tjänst, dock med minst 50 öre om dagen.

2. Ersättning till vikarie för tjänsteman, som meddelats i 18 § omförd med befrielse från viss del av tjänstgöringen, må, där ej domänstyrelsen undantagsvis finner vikariatsersättning böra utgå enligt de i 1 mom. av förevarande paragraf angivna grunder, bestämmas till det lägre belopp, som prövas skäligt.

3. Vad i 1 mom. stadgats, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om tjänsteman, som uppehåller ledig tjänst eller erhållit uppdrag att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på tjänsteman inom högre lönegrad.

20 §.

1. Varder tjänsteman avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, skall hans avlöning under tiden innehållas, så framt ej domänstyrelsen finner skäligt låta honom uppbära något därav.

2. Avhåller sig tjänsteman från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall, må han för den tid icke åtnjuta någon avlöning.

21 §.

Tjänsteman äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta *semester* under nedan angivna antal dagar:

Befattningshavare	Intill det år, under vilket tjänsteman- nen fyller 40 år	Från och med det år, under vilket tjänsteman- nen fyller 40 år
Expeditionsvakt.....	15 dagar	20 dagar
Förste expeditionsvakt		
Kronojägare		
Tillsyningsman		
Skogsrättare		
Överjägmästarassistent	20 dagar	30 dagar
Skogstaxator		
Skogsingenjör		
Skogsskoleföreståndare		
Jägmästare		
Flottledsingenjör	25 dagar	35 dagar
Notarie		
Registrator		
Revisor		
Kvinnliga tjänstemän		
Byråjägmästare	35 dagar	45 dagar
Domänfiskal		
Överjägmästare		
Byråchef	30 dagar	40 dagar
	45 dagar	45 dagar

Tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att begagna sig av semester å tid, som bestämmes av vederbörande överordnad myndighet.

22 §.

1. Därest åt tjänsteman såsom bostad anvisas lägenhet, som disponeras av verket men som ej är att anse såsom boställe, skall han vara skyldig att bebo densamma.

För begagnande av sålunda anvisad *tjänstebostad* skall tjänsteman månadsvis i förskott erlagga ersättning genom avdrag å avlöningen för näst föregående månad. Är bostadsinnehavaren på grund av tjänstledighet eller av annan anledning icke berättigad att uppbära någon avlöning för föregående månad eller förslår ej utgående avlöningsbelopp, skall nämnda ersättning eller vad däri brister i stället kontant inbetalas.

Intill dess ersättningens storlek blivit bestämd på sätt i 2 mom. sägs, skall densamma utgå med ett av vederbörande överjägmästare åsatt belopp, med rätt för bostadsinnehavaren att, därest beloppet sedermera nedsättes, återbekomma vad han erlagt för mycket.

2. Ersättning för tjänstebostad, däri inbegripen gottgörelse för centraluppvärmning, om sådan finnes anordnad, samt för lägenheten tilläventyrs tillhörande jord bestämmes, efter det bostadsinnehavaren beretts tillfälle att därom yttra sig, av domänstyrelsen med hänsyn till det pris, som å orten i allmänhet gäller för upplåtelse av liknande lägenhet.

3. Innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo, skall, därest annan överenskommelse icke träffats, avträda bostaden å den fardag, som infaller näst efter tre månader från det uppsägning skett; dock skall, såvida ej annorlunda överenskommes, avflyttning ske:

därest bostadsinnehavaren befordras eller i annan ordning förflyttas till tjänst, i vilken ny tjänstebostad anvisas honom, inom skälig tid därefter, men då sådan bostad ej anvisas honom, å den fardag, som inträffar näst efter tre månader från det han erhöll kännedom om beslutet rörande befordringen eller förflyttningen,

därest bostadsinnehavaren avgår ur tjänst på grund av uppnådd pensionsålder, nästa fardag därefter, samt

därest han av annan anledning avgår ur tjänst eller entledigas, vid den löpande månadens utgång.

4. Innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo skall i den omfattning, som kan finnas lämplig, och mot skälig gottgörelse upplåta nödigt utrymme i bostaden för tjänstemannens vikarie eller efterträdare.

5. Vad i 1, 2 och 4 mom. stadgats rörande lägenhet, som anvisats till tjänstebostad, gäller jämväl för *boställe*.

Avflyttning från boställe skall, där ej annan överenskommelse träffats, ske å den fardag, som infaller näst efter två månader från det uppsägning ägt rum eller boställsinnehavaren erhöll kännedom om beslut rörande sin befordran eller förflyttning; dock skall, såvida ej annorlunda överenskommes, avflyttning ske:

därest boställsinnehavaren avgår ur tjänst på grund av uppnådd pensionsålder, nästa fardag därefter, samt

därest han av annan anledning avgår ur tjänst eller entledigas, vid den tidpunkt, som verket prövar skälig, i varje fall senast å den fardag, som infaller näst efter tre månader från det avgången ägde rum.

23 §.

Tjänsteman erhåller på verkets bekostnad erforderlig *läkarvård* jämte läkemedel samt vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, som medfört förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, jämväl andra till arbetsförmågans höjande nödiga hjälpmedel, allt enligt de närmare bestämmelser och i den omfattning Kungl. Maj:t meddelar.

Vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt må dock icke bestridas av verkets medel under tid, då tjänstemannen åtnjuter oavkortad lön, så framt ej sjukdomen förorsakats av skada till följd av olycksfall i tjänsten.

24 §.

1. För *tjänsteresa* inom riket, vilken är att hänföra till extra förättning, kan för sådana fall, då Kungl. Maj:t prövar omständigheterna böra föranleda därtill, utgå ersättning enligt andra grunder än dem, som innefattas i gällande resereglemente.

2. För sådana regelbundet eller ofta återkommande resor, som innefattas i tjänstemans vanliga tjänstutövning, må tjänsteman åtnjuta ersättning enligt särskilda av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

3. Under tjänstutövning å ort utom tjänstgöringsområdet må tjänsteman kunna komma i åtnjutande av *tjänstgöringstraktamente* enligt av Kungl. Maj:t utfärdade grunder, dock icke i något fall till högre belopp än den för tjänstemannen enligt resereglementet bestämda traktamentsersättning.

25 §.

Då tjänsteman utan egen ansökning eller därom uttryckt önskan förflyttats från en tjänstgöringsort till en annan eller eljest ålagts förändrad bostadsort samt då tjänsteman till följd av befordran eller förordnande att uppehålla högre tjänst nödgats flytta till annan ort än den förutvarande tjänstgöringsorten, skall han vara berättigad att av verkets medel erhålla skälig *ersättning för flyttningskostnad* samt för den ökade utgift, som för honom må hava uppstått därigenom, att han måst vidkännas kostnad för bostad å såväl den gamla som den nya tjänstgöringsorten, allt enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t meddelar.

26 §.

Anmärkningsarvode må utgå till vissa tjänstemän enligt av Kungl. Maj:t meddelade grunder, dock med högst femton procent å belopp eller värde, som avses i fastställd anmärkning.

27 §.

Rörande tjänstemans rätt att i egenskap av åklagare eller verkställare av beslag åtnjuta *åklagarandel* eller *beslagsprovision* är särskilt stadgat.

28 §.

För tjänstgöring utöver fastställd arbetstid må till kvinnlig befattningshavare *ersättning för overtidsarbete*, där sådant arbete undantagsvis måste äga rum, kunna utbetalas enligt grunder, som bestämmas av Kungl. Maj:t.

29 §.

Kvinnlig befattningshavare må för bestridande av göromål såsom *stenograf* kunna tillerkännas särskilt *arvode* med högst 180 kronor för år räknat.

30 §.

Ersättning till tjänsteman för tjänstgöring vid domänverket må icke — annorledes än såsom *gratifikation eller belöning* från anslag, som anvisats för sådant ändamål — utbetalas utöver vad i detta reglemente förutsättes eller eljest enligt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen må utgå, så framt ej för fullgörande av visst uppdrag eller arbete, som kan anses falla utom tjänstemannens vanliga tjänstutövning, anvisats särskilda medel eller Kungl. Maj:t finner skäl medgiva särskild gottgörelse.

31 §.

Avlider tjänsteman, skall till hans dödsbo såsom *begravningshjälp* utbetalas ett belopp, motsvarande en tiondel av hans oavkortade årslön vid tiden för dödsfallet, dock högst 500 kronor. I nämnda belopp skall den vid dödsfall till följd av olycksfall i arbetet enligt lag och särskild författning utgående begravningshjälp anses inbegripen.

2 avd. Icke-ordinarie befattningshavare.

32 §.

Domänfullmäktige, vilkas antal fastställs av Kungl. Maj:t och riksdagen, förordnas på viss tid och åtnjuta *arvode* till belopp för år räknat av 3,000 kronor.

33 §.

1. Övriga icke-ordinarie befattningshavare antagas tills vidare eller för viss tid.

2. Avlöningsförmånerna för de i 1 mom. avsedda befattningshavare fastställas av domänstyrelsen, så framt ej Kungl. Maj:t finner sig böra meddela bestämmelser i sådant hänseende.

3 avd. Reglementets tillämplighet m. m.

34 §.

Tjänsteman, som vid utgången av år 1920 innehar befattning å då gällande stat för domänstyrelsen, skogsstaten eller statens skogsskolor och som icke vill underkasta sig detta reglementes villkor och bestämmelser, skall därom göra anmälan till domänstyrelsen före den 1 november 1920. Till tjänsteman, som före sistberörda tidpunkt gjort dylik anmälan, skola genom vederbörande avlöningsbestämmelser honom tillförsäkrade avlönings- och pensionsförmåner fortfarande utgå enligt då gällande grunder.

Envar annan, som, utan att tillhöra äldre lönestat, den 1 januari 1921 innehar ordinarie befattning vid domänverket eller som senare tillträder sådan befattning, är pliktig att underkasta sig detta reglementes föreskrifter och villkor samt minskning i eller upphörande av de förmåner och ersättningar, som omförmålas i 23—29 §§ ävensom de ändrade bestämmelser, som kunna varda utfärdade rörande i 10 § 3 och 4 mom. samt i 16 § 3 mom. berörda hänseenden samt i fråga om pension.

Detta reglemente skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1921.

*Bilaga.***Tjänsteförteckning**

angivande de skilda lönegrader inom den under 9 § i reglementet införda löneplan,
till vilka befattningarna vid domänverket äro att hänföra.

A. För manliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. A	Befattning	Lönegrad enligt 9 § avd. A	Befattning
1:a lönegraden ...	Expeditionsvakt.	7:e lönegraden.....	{Byråjägmästare. Skogsingenjör.
2:a "	Förste expeditionsvakt.	8:e "	Skogsskoleföreståndare.
3:e "	{Kronojägare. Tillsyningsman.	9:e "	Jägmästare.
4:e "	Skogsrättare.	10:e "	{Domänfiskal. Flottledsingenjör.
5:e "	Överjägmästarassistent.	11:e "	Överjägmästare.
6:e "	{Notarie. Registrator. Revisor. Skogstaxator.	12:e "	Byråchef.

B. För kvinnliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. B	Befattning
1:a lönegraden	Skrivbiträde.
2:a "	Kontorsbiträde.
3:e "	Kanslibiträde.

IX. Övergångsbestämmelser.

I sitt betänkande angående gemensamt avlöningssystem och löne-reglering för kommunikationsverken anförde kommittén under avdelningen »övergångsbestämmelser», efter att hava framhållit att vissa föreskrifter erfordrades med avseende å övergången till de nya avlöningsbestämmelserna, i huvudsak följande:

»I fråga om den närmare avfattningen av berörda föreskrifter för de särskilda verken är kommittén icke i tillfälle att i detta sammanhang framlägga förslag. Emellertid anser sig kommittén böra antyda de allmänna grunder, som i sådant hänseende synas böra tillämpas.

Såsom huvudregel torde sålunda, i anslutning till vad i nämnda avseende tidigare pläгат stadgas, böra iakttagas, att de nya avlöningsbestämmelserna skola omedelbart efter deras trädande i kraft varda i sin helhet gällande för samtliga ordinarie befattningshavare, såsom om bestämmelserna varit tillämpade under vars och ens hela tjänstetid.

Emellertid torde nämnda huvudregel icke böra tillämpas utan vidare. Detta gäller sålunda beträffande de uti reglementsförslagens 12 § 1 mom. intagna stadganden, vilka innebära, att tjänsteman vid befordran till tjänst i högre lönegrad alltid skall tillträda lön enligt högre löneklass än den han vid befordringstillfället tillhörde, eller från tiden för den högre tjänstens tillträdande skulle hava tillhört, ävensom att, under vissa i paragrafen angivna förutsättningar, sålunda befordrad tjänsteman skall äga att därutöver för omedelbar eller framtida uppflyttning till högre löneklass i den nya tjänsten räkna sig tillgodo viss tjänstetid i den lägre tjänsten. Därest nu enligt huvudregeln nyss angivna stadganden skulle i hela deras vidd tillämpas i avseende å tjänstemannens föregående tjänstetid, kunde detta leda därhän, att vissa tjänstemän, på grund av upprepade tidigare befordringar, vid övergången till den nya avlöningsstaten på en gång komme i åtnjutande av oproportionerligt stor löneförhöjning.

Kommittén har med fästet avseende härå ansett tjänstemännens berättigade anspråk bliva skäligen tillgodosedda, därest tillämpningen av nyssberörda stadganden vid övergången inskränktes att avse allenast vederbörande tjänstemans *senaste* befordran före de nya avlöningsbestämmelsernas ikraftträdande.

Därjämte finner kommittén ett kompletterande stadgande erforderligt, för att ej vissa tjänstemän skola bliva ställda på en ogynnsammare plats å löneskalan än den de intogo å den gamla staten. I anslutning till ett stadgande i övergångsbestämmelserna till 1919 års stat för statens järnvägar torde fördenskull böra meddelas en bestämmelse av ungefär följande innehåll:

Därest en tjänsteman vid övergången till den nya lönestaten på grund av ovan antydda stadganden beträffande övergången till 1920 års stat skulle hänföras till en löneklass inom lönegraden, som motsvarar ett lägre antal tjänstår i innehavande befattning än vad hans ställning på den gamla staten vid övergången utvisat, må han i stället, såväl i fråga om lönen vid ingången av år 1920 som beträffande framtida uppflyttning till högre löneklass, tilldelas den plats å den nya staten, vilken motsvarar det högre antalet tjänstår enligt nyss nämnda beräkningsgrund.

Vidare bör, i likhet med vad vid upprepade tillfällen plägat medgivas, tjänsteman å den nya avlöningsstaten tillgodoräknas den tid, som före nämnda stats ikraftträdande förflutit från hans tillträde till samma eller motsvarande befattning, vare sig på grund av fullmakt eller konstitutional eller ock, beträffande de i staten nyuppförda befattningarna, på grund av förordnande.

Såsom en ytterligare huvudregel bör givetvis stadgas, att icke någon må genom tillämpningen av det nya avlöningsreglementet vid övergången till den nya staten lida minskning i den sammanlagda löneinkomst, som han enligt vederbörande nu gällande avlöningsreglemente samt för övergången till 1919 års stat gällande bestämmelser skulle hava uppburit vid tiden för den nya statens ikraftträdande. Gottgörelse för minskad löneinkomst torde därvid böra utgå i form av personligt lönetillägg, att åtnjutas av tjänstemannen intill dess han genom löneförhöjning vare sig i samma tjänst eller efter förflyttning till annan befattning erhåller en löneinkomst, som minst uppgår till den han enligt nuvarande avlöningsbestämmelser skulle hava innehaft vid övergången. — — — —

Även i ett annat hänseende torde böra tillses, att tjänsteman genom övergången till de nya avlöningsbestämmelserna icke lider minskning i honom enligt nu gällande avlöningsreglemente tillkommande förmån. Genom de tidigare (sid. 142) föreslagna förändrade bestämmelserna i fråga om semester skulle nämligen semestertiden för vissa grupper av tjänstemän intill det år, under vilket vederbörande fyller 40 år, något nedsättas. I anslutning till vad tidigare medgivits under liknande för-

hållanden torde fördenskull böra stadgas att, så länge nuvarande befattningshavare kvarstår i den tjänst, han innehade vid utgången av år 1919, han må personligen varda bibehållen vid den större förmån i nämnda hänseende, som enligt nu gällande avlöningsreglemente varit honom tillerkänd.

Utöver de av kommittén sålunda berörda huvudstadgandena i avseende å övergången till de nya avlöningsbestämmelserna krävas emellertid vissa detaljföreskrifter för sådana speciella fall, vilka nu svårigen kunna utan särskilda utredningar överblickas.

På sätt ägt rum såväl vid de år 1918 beslutade provisoriska löne-regleringarna för samtliga ifrågavarande verk som ock vid föregående löne-regleringar vid statens järnvägar, torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter rörande övergången till de nya avlöningsbestämmelserna.»

Vidare erinrade kommittén i detta sammanhang om vissa av kommittén föreslagna åtgärder i avseende å utbetalning av lön under år 1920, vilka skulle betingas av en övergång till systemet med löns utgående i efterskott.

Kommittén hade nämligen kommit till den slutsatsen, att genomförandet av den förändrade ordningen för avlöningens utbetalande borde ske på det sätt, att visserligen en månads lön utbetalades till tjänstemännen vid ingången av det år, då de nya avlöningsbestämmelserna trädde i kraft, men att hälften av det sålunda utbetalda beloppet skulle återbetalas under samma år genom avdrag å de förhöjda månadsavlönningar, som löne-regleringen skulle komma att tillföra tjänstemännen, under det att andra hälften skulle efterskänkas av staten.

I det statsrådsprotokoll över civilärenden, som var bifogat proposition nr 391 till 1919 års lagtima riksdag angående gemensamt lönesystem och löne-reglering för kommunikationsverken, förklarade departementschefen att han i huvudsak icke hade något att invända mot kommitténs förslag i avseende å övergångsbestämmelser att meddelas av Kungl. Maj:t.

Vidare anförde departementschefen, att vissa i yttranden över kommitténs betänkande framställda yrkanden med avseende å semester torde böra i viss mån beaktas. Det torde nämligen, enligt hans mening, få anses skäligt, att en tjänsteman icke till följd av befordran skulle erhålla kortare semester än han förut varit tillerkänd, liksom ock att exempelvis tjänstemännen hos vattenfallsstyrelsen, vilka icke varit uppförda på ordinarie stat men ändock varit berättigade till viss tids semester, skulle få tillgodonjuta denna rätt oavkortad, då deras befattningar nu uppfördes på ordinarie stat.

Beträffande semesterfrågan anförde departementschefen jämväl bland annat följande:

»Såsom av innehållet i 22 § av avlöningsreglementet framgår, är en förutsättning för åtnjutande av semester under angivna tider, att detta kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång. De föreslagna semestertiderna äro sålunda att anse som maximitider, vari en inskränkning kan och måste äga rum, om vederbörande verks styrelser med hänsyn till svårigheten att uppbringa övad reservpersonal eller dylikt finner sådant nödvändigt. Detta är av särskild betydelse med avseende å förhållandena under den närmaste tiden efter reglementets ikraftträdande, något som jag strax får tillfälle att närmare beröra.

Av verksstyrelsernas yttranden framgår, att, åtminstone vad statens järnvägar och postverket angår, på grund särskilt av bristen på övad reservpersonal semester i den av mig förordade utsträckningen icke under närmaste tiden kan meddelas all personal. Det bör visserligen åligga verken att vidtaga erforderliga mått och steg för tillämpning av de nya semesterbestämmelserna i hela deras vidd så snart som förhållandena det medgiva, men intill dess anstalter härför hunnit vidtagas, måste en avknappning av semestertiden för vissa grupper av personalen ske. Det torde till och med kunna förutses, att i åtskilliga fall det icke kan bliva möjligt att under denna övergångstid bevilja semester i större utsträckning än för närvarande är stadgat. Verkens ledningar torde därför, på det att de icke må komma i en skev ställning till sin personal, böra erhålla uttrycklig föreskrift att under erforderlig övergångstid vidtaga den reduktion av semestertiden, som nödvändiggöres av bristen på övad reservpersonal eller andra omständigheter, därvid tillika — i överensstämmelse med den av kommittén föreslagna och enligt mitt förmenande riktiga principen angående medgivande av utsträckt semester för de till levnadsåren äldre befattningshavarna — torde böra stadgas, att vid uppgörande av plan för semester bör tillses, att den äldre delen av personalen erhåller längre semester än yngre kamrater.»

I fråga om s. k. snedddning vid befordran yttrade departementschefen:

»Yrkandena med avseende å tillämpningen vid själva övergången av bestämmelsen i 12 § 1 mom. angående snedddning synas mig hava visst fog för sig redan av den orsak, att vad kommittén härutinnan föreslagit skulle i många fall medföra, att tidigare befordrad tjänsteman skulle komma i ogynnsammare löneställning än en senare befordrad, samt att jämväl tjänstemännen vid telegrafverket, statens järnvägar och vattenfallsverket, för vilka bestämmelsen om snedddning icke tidigare varit gällande, skulle komma i ofördelaktigare läge än postverkets tjänstemän,

vilka redan sedan lång tid tillbaka fått åtnjuta förmånen av snedddning. Ett ytterligare skäl att ifrågasätta tillämpning i större utsträckning än kommittén föreslagit av stadgandet i 12 § 1 mom. vid övergången till den nya staten utgör den omständigheten, att, i motsats till vad kommittén avsett, jag föreslagit en sådan form för lönereglerngens genomförande, att någon avlöningsförbättring icke skulle uppkomma för tjänstemännen. Ur nu angivna synpunkter torde ett ytterligare övervägande av den föreliggande frågan böra äga rum i samband med övergångsbestämmelsernas utfärdande.»

Vidare framhöll departementschefen:

»Den i vissa av de inkomna yttrandena berörda frågan, huruvida vid jämförelse mellan avlöning å gamla och nya staten hänsyn bör tagas till dyrortstillägg eller ej, synes mig åtminstone i allmänhet böra så besvaras, att det är de totala avlöningarna, som, oavsett tjänstemans placeringsort, böra ställas emot varandra.

Enligt vad kommittén föreslagit och jag förut tillstyrkt, skulle personligt lönetillägg kunna tillerkännas tjänsteman, som med tillämpning av de nya avlöningsbestämmelserna eller genom bortfallande av vissa ersättningar och sportler skulle lida minskning i inkomster av sin tjänst. Däremot har icke lämnats föreskrift om, huruvida eller i vad mån dylikt lönetillägg må tillgodonjutas under sådan ledighet, som omförmäles i 17 §. Avfattningen av denna paragraf skulle kunna föranleda, att dylik tjänsteman under sådan ledighet skulle avstå hela det personliga lönetillägget. Då detta emellertid icke lärer vara avsett, men å andra sidan lönetillägget icke alltid torde böra oavkortat tillgodonjutas under nyss nämnda slag av ledighet, synas i övergångsbestämmelserna böra meddelas erforderliga föreskrifter i detta ämne.»

Med avseende å den föreslagna anordningen vid övergång till efterskottsutbetalning av hela avlöningen anförde departementschefen följande:

»I fråga om huru övergången från den nuvarande till den föreslagna utbetalningsordningen bör ske har kommittén varit enhällig i sin uppfattning, att det icke är möjligt att vid tiden för lönereglerngens genomförande under en månad innehålla den *lön*, som dittills plägat utbetalas i förskott, och sedermera utbetala hela avlöningen i efterskott per månad. Kommitténs samtliga ledamöter hava tvärtom varit ense om nödvändigheten av att vid berörda tidpunkt till envar tjänsteman utbetalas ett belopp, motsvarande en månads *lön*, enligt dittills gällande lönestat, samt sedermera vid varje månads slut en hel månadsavlöning enligt den nya lönestaten. Under det att emellertid kommitténs av sju ledamöter bestående majoritet ansett hälften av det nyssnämnda beloppet böra

genom avdrag å kommande månadsavlöningar återbetalas av tjänstemännen under loppet av ett år, hava samtliga nio verksrepresentanter inom kommittén — liksom ock de hörda verksstyrelserna och flertalet personalföreningar — funnit dylik återbetalningsskyldighet icke böra ifrågakomma utan jämväl nämnda hälft av det omförmälda beloppet efterskänkas av statsverket.

Kommittémajoriteten har emellertid uttalat, att de skäl, som anförts till stöd för den av verksrepresentanterna förordade anordningen, vore så starka, att, därest en omläggning från förskotts- till efterskottsutbetalning av lönen skulle ifrågasättas utan samband med en genomgripande löneförbättring för personalen, man måste böja sig för dessa skäl. Kommittémajoriteten har även framhållit, att den av kommittén föreslagna löneförbättringen för tjänstemännen över lag vore så avvägd, att de, trots fullgörandet av nämnda återbetalningar, ändock komme att under år 1920 uppbära högre månatliga avlöningar än förut. Därest emellertid avlöningen å stat under år 1920 icke skulle bliva höjd med minst det belopp, som sålunda skulle återbetalas, liksom ock då tjänsteman avlede under år 1920, ansåg även kommittémajoriteten nämnda återbetalningsskyldighet böra helt eller delvis bortfalla.

Då jag nu, av förut anförda skäl, funnit mig böra dels förorda uppskov under ett halvt år med löneregleringens genomförande, dels ock ställa i utsikt sådan reducering efter den 30 juni 1920 av dyrtidstillägget till de ifrågavarande verkens tjänstemän, att deras totala avlöningar icke skulle bliva högre än för närvarande, har den omständighet, som föranledde kommittémajoritetens förslag om återbetalning av hälften utav det belopp, vilket vid löneregleringens ikraftträdande skulle utbetalas till tjänstemännen, bortfallit. Då jag i övrigt delar den uppfattning, för vilken kommittémajoriteten gjort sig till tolk, följer därav, att jag anser det skäligt, att berörda återbetalningsskyldighet icke nu bör komma i fråga utan att hela nämnda belopp bör efterskänkas av staten.

I sin hemställan (sid. 279—280) har kommittén i här berörda ämne föreslagit den formulering av bestämmelsen angående vad till tjänstemännen skall vid löneregleringens ikraftträdande utbetalas, att utbetalningen skulle avse ett belopp, motsvarande vad envar tjänsteman skulle hava i den befattning, han vid nämnda tidpunkt innehade, i förskott uppburit för den första månaden, om de hittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande. I enlighet med ett av vattenfallsstyrelsen gjort påpekande bör emellertid, på det att tjänsteman, som åtnjuter bostad och bränsle in natura, icke skall bliva sämre ställd än den, som uppbär kontant ersättning för dylik förmån, i beslutet om den ifråga-

varande utbetalningen angivas, att beträffande tjänsteman, som åtnjuter nämnda förmån in natura, skall så anses, som om han i stället uppbure kontant ersättning för förmånen i fråga.

Då ett bland kommitténs motiv för ovannämnda ändrade ordning för avlöningens utbetalande varit, att förslag kunde förväntas om upphävande av skyldigheten att erlägga stämpelavgift för konstitutiorial eller fullmakt å tjänst, tillåter jag mig erinra, att Kungl. Maj:t genom proposition till innevarande års riksdag (nr 381) föreslagit sådan ändring i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften, att konstitutiorial skall vara fritt från stämpel.»

Riksdagen fattade sitt beslut i nu angivna avseenden i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag.

Frågan om semestertidens reduktion under erforderlig övergångstid i vad rör kommunikationsverken har närmare reglerats genom Kungl. Maj:ts särskilda brev till nämnda verk den 19 juni 1919. Kommittén anser att, därest kommitténs förslag till löneroglering för domänverket bifalles, i nu frågavarande avseende enahanda föreskrifter böra utfärdas för domänverket. I överensstämmelse härmed har kommittén vid formulering av sin hemställan här nedan följt i nämnda kungl. brev lämnade föreskrifter.

Beträffande den av statsmakterna beslutade anordningen vid övergång till efterskottsutbetalning vid kommunikationsverken av hela avlöningen synes denna böra komma till tillämpning jämväl för domänverket. Med hänsyn emellertid till att vissa befattningshavare vid domänverket för närvarande åtnjuta i penningar ej uppskattad förmån av fri bostad och vedbrand har kommittén ansett sig böra föreslå, att det belopp, som enligt ovan angivna grunder skulle vid ingången av år 1921 till vederbörande befattningshavare utbetalas, bör ökas med värdet efter domänstyrelsens uppskattning av nämnda förmån för en månad.

I fråga om övriga här ovan berörda förhållanden med avseende å kommunikationsverkens övergång till nya avlöningsbestämmelser hava dessa ännu icke blivit definitivt reglerade. Kommittén förutsätter emellertid, att samma principer, som må bliva fastställda beträffande kommunikationsverken, jämväl skola komma till tillämpning ifråga om domänverket.

Slutligen vill kommittén i detta sammanhang uttala, att kommittén ifråga om det dyrtidstillägg, som må komma att tillerkännas domänverkets personal, utgått från att detta bör bestämmas enligt enahanda grunder, som kunna varda fastställda för de övriga affärsdrivande verken.

X. Ekonomisk innebörd av kommitténs förslag till löne- reglering.

Inom kommittén hava verkstälts beräkningar angående den kostnadsökning, som en tillämpning av kommitténs förslag till löneroglering skulle medföra.

Den ordinarie personalens avlöningar skulle under år 1921 uppgå enligt kommitténs förslag till omkring	kronor 3,700,000: —
men enligt nuvarande avlöningsbestämmelser till cirka	» 2,670,000: —,
vadan kostnadsökningen således skulle belöpa sig till omkring	kronor 1,030,000: —

XI. Kommitténs hemställan.

Under åberopande av vad förut i detta betänkande anförts och med hänvisning tillika i tillämpliga delar till sitt den 20 februari 1919 avgivna betänkande angående gemensamt lönesystem samt löneroglering för postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk hemställer kommunikationsverkens lönekommitté, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1920 års riksdag

dels godkänna det av kommittén upprättade förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket att träda i tillämpning från och med den 1 januari 1921;

dels besluta, att under erforderlig övergångstid reduktion i den i 21 § av kommitténs förslag till avlöningsreglemente för domänverket angivna semestertiden skall vidtagas i den mån sådant påkallas av bristen på övad reservpersonal eller andra omständigheter, därvid bör tillses, att i den mån olika semestertid anses böra stadgas för befattningshavare tillhörande samma lönegrad, äldre befattningshavare så vitt möjligt komma i åtnjutande av längre semester än yngre befattningshavare av sådan grad;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för personal vid domänverket;

dels ock besluta, att, där tjänsteman vid domänverket med tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott, skall vid ingången av år 1921 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av år 1920 innehade, i förskott uppburit för januari månad 1921 om de hittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, vilket belopp för tjänsteman, som utöver kontant avlöning åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle och eventuellt fri belysning, skall ökas med värdet, enligt domänstyrelsens uppskattning, av denna förmån för en månad.

Bil. 1.

Jämförande tablå över nuvarande och föreslagna avlöningsbelopp.

Befattningshavare.	Nuvarande avlöningsbelopp.				Föreslagna avlöningsbelopp.			
	Lägsta grupp.		Högsta grupp.		Lägsta lönegrupp.		Högsta lönegrupp.	
	Begyn- nelse- lön.	Slut- lön.	Begyn- nelse- lön.	Slut- lön.	Begyn- nelse- lön.	Slut- lön.	Begyn- nelse- lön.	Slut- lön.
Expeditionsvakt (f. n. vaktmästare).....	—	—	²⁾ 1,600	1,900	—	—	²⁾ 2,364	2,988
Förste expeditionsvakt (f. n. förste vaktmästare).....	—	—	²⁾ 1,900	2,200	—	—	²⁾ 2,676	3,300
Tillsyningsman	—	—	²⁾ 1,900	2,350	—	—	²⁾ 2,556	3,144
Kronojägare	1,700	2,150	1,900	2,350	2,340	2,880	2,988	3,672
Skogsrättare	—	—	¹⁾ ²⁾ 2,100	¹⁾ 2,500	—	—	²⁾ 2,856	3,600
Överjägmästarassistent.....	4,200	4,500	4,400	4,700	4,932	5,952	5,676	6,816
Notarie	—	—	²⁾ 4,900	6,400	—	—	²⁾ 6,048	7,212
Revisor	—	—	²⁾ 4,900	6,400	—	—	²⁾ 6,048	7,212
Registrator	—	—	²⁾ 4,900	6,400	—	—	²⁾ 6,048	7,212
Skogstaxator	4,200	4,500	4,400	4,700	5,256	6,324	6,048	7,212
Skogsingenjör	—	—	²⁾ 5,800	7,000	—	—	²⁾ 6,324	7,620
Skogsskoleföreståndare	—	—	¹⁾ ²⁾ 4,300	¹⁾ 4,700	—	—	²⁾ 6,528	7,860
Byråjägmästare (f. n. jägmästare i domänstyrelsen)	—	—	²⁾ 5,200	6,400	—	—	²⁾ 7,212	8,580
Jägmästare	5,200	6,400	6,200	7,400	6,720	8,100	8,124	9,540
Domänfiskal	—	—	²⁾ 6,800	7,800	—	—	²⁾ 8,580	10,020
Flottledsingenjör.....	—	—	²⁾ 7,000	8,000	—	—	²⁾ 7,620	9,060
Överjägmästare	7,700	8,300	8,100	8,700	8,580	10,020	9,540	10,980
Byråchef	—	—	²⁾ 9,100	9,700	—	—	²⁾ 10,020	11,460

¹⁾ Dessutom fri bostad och bränsle.²⁾ Förekommer endast i en lönegrupp.

*Bil. 2.***Förteckning över till kommittén inkomna framställningar.**

Från nedan angivna personalsammanslutning och tjänstemannagrupper vid domänverket hava till kommittén inkommit följande framställningar:

De extra jägmästarnas förbund, angående bland annat inrättande av ordinarie revirassistentbefattningar.

Notarier hos domänstyrelsen, angående deras jämställande i löneavseende med jägmästare inom styrelsen.

Revisorer hos domänstyrelsen, angående deras jämställande i löneavseende med jägmästare hos styrelsen.

Särskilda yttranden.

Beträffande kommitténs betänkande hava särskilda yttranden avgivits av följande ledamöter av kommittén.

1) Friherre *Hermelin* och herr *Björkbom* hava anfört:

»Vid fullgörandet av sitt uppdrag har kommittén haft, bland annat, att undersöka i vad mån med statens övriga affärsdrivande verk likartade avlöningsbestämmelser skulle kunna åvägabringas jämväl beträffande domänverket. Kommittén har av sådan anledning sökt utröna i vad mån arten och omfattningen av domänverkets affärsverksamhet kan anses berättiga detta verk till ett likställande med de övriga affärsdrivande verken.

Kommittén har härvid funnit att domänverket, såsom affärsdrivande verk betraktat, är fullt jämställt med kommunikationsverken. Kommittén anser dock, att detta förhållande i och för sig icke är avgörande för frågan, huruvida domänverkets tjänstemän böra i avlöningshänseende jämnställas med de övriga affärsdrivande verkens. Enligt kommitténs mening bör jämväl hänsyn tagas till tjänstgöringsförhållandena vid de olika verken. I fråga härom framhåller kommittén, att kommunikationsverkens tjänstemän i motsats till domänverkets äro ålagda söndags- och nattjänstgöring i stor utsträckning samt underkastade bostadstvång och bestämda arbetstider. Kommittén erinrar därjämte, att arbetstiden å tjänsterummet är för domänstyrelsen bestämd till minst 6 timmar, under det att samma tid för kommunikationsverken är satt till minst 7 timmar. Dessutom framhåller kommittén, särskilt beträffande vattenfallsverket, att detta har en verksamhet, som är i hög grad krävande och maktpåliggande, ej minst därför att det i högre grad än domänverket har att skapa de anordningar, vilka äro en förutsättning för utnyttjandet av själva förvaltningsobjektet.

Med hänsyn till i huvudsak vad sålunda anförts beträffande tjänstgöringsförhållandena vid å ena sidan domänverket och å andra sidan de övriga affärsdrivande verken anser kommittén, att tjänstemännen vid domänverket ej kunna i avlöningshänseende fullt jämnställas med befattningshavarna vid övriga affärsdrivande verk.

De löner, som med beaktande härav föreslagits för skilda befattningar vid domänverket, ligga i stort sett en löneklass under de löner,

som äro bestämda för motsvarande befattningar vid kommunikationsverken.

Vad kommittén anfört i fråga om vattenfallsverkets arbetsuppgifter torde visserligen icke kunna jävas, men å andra sidan hålla vi före, att vid den gjorda jämförelsen kommittén icke till sitt rätta värde uppskattat domänverkets arbete. Även detta verk måste i stor utsträckning genom nyanläggningar skapa värde åt sitt förvaltningsobjekt. Genom anläggande särskilt av flottleder och vägar samt skogsarbetartorp och andra bostadslägenheter på skogarna har domänverket under årens lopp skapat värde åt betydande skogsområden. Ännu äger staten dock stora skogsvidder, som ligga värdelösa, därför att transportlederna, som skola skänka där växande skog värde, ännu icke hunnit anordnas. Oavlätlig uppmärksamhet måste ägnas åt vidmakthållandet och förbättrandet av redan befintliga transportleder, så att skogsprodukternas framforsling underlättas och därigenom må kunna frambringas höjda värden å desamma. I detta sammanhang bör ej heller helt förbises, att domänverket har att skapa nya värdeobjekt genom att vidtaga sådana åtgärder, som bringa i skogsproduktivt skick såväl av ålder kala skogsmarker som ock eljest värdelösa kärr- och myrmarker.

Domänverket har således en stor nationalekonomisk och statsfinansiell uppgift att fylla, som enligt vår åsikt ej torde stå efter vattenfallsverkets uppgift. Under alla förhållanden anse vi domänverket i högre grad affärsdrivande än särskilt telegraf- och postverken, vilka verk i motsats till domänverket måste anses vara rena monopolföretag. Vattenfallsverkets eventuella överlägsenhet över domänverket synes icke böra få utgöra skäl för att i lönehänseende placera domänverkets personal under kommunikationsverkens i allmänhet. Som affärsdrivande verk skiljer sig domänverket dessutom från kommunikationsverken i så avseende, att affärsförmåga, initiativ och företagsamhet här kräves av verkets snart sagt samtliga tjänstemän, högre såväl som lägre. Domänverkets åligganden äro nämligen av så skiftande natur och så beroende av lokala förhållanden samt av trävaru- och arbetsmarknadens fluktuationer, att en centralisering och en schematisering av arbetet ej låter sig göra mer än till en viss grad. Liksom i ett enskilt affärsföretag måste domänstyrelsen åt sina underlydande överlämna att å egen hand, efter eget omdöme och på eget ansvar besluta och handla i en utsträckning, som torde vara rätt betydligt större än den, som i allmänhet kan komma ifråga beträffande kommunikationsverken.

All förvaltande personal vid domänverket är högskoleutbildad. Den bevakande personalen, kronojägare och tillsyningsmän, har erhållit en ingående specialutbildning vid fackskolor.

Det är visserligen sant, att domänverkets personal ej har obligatorisk söndags- och nattjänstgöring, ävensom att densamma till vissa gränser själv äger att bestämma om och ordna sitt arbete och sin arbetstid samt att den för den skull kan anses stå i en i förhållande till kommunikationsverkens personal förmånligare ställning. Häremot kan emellertid, som kommittén ock framhållit, i viss mån ställas personalens vid domänverket strapatserande arbete i skogarna. Det synes emellertid som om kommittén ej fullt rättvist bedömt domänverkspersonalens arbete från denna synpunkt. Det stora flertalet av personalen utgöres av tjänstemän, som hava sitt arbete förlagt i huvudsak till skog och mark samt därvid, särskilt i Norrland, ofta till verkliga ödemarker, där vägar och bostäder ej sällan helt och hållet saknas. För den skull måste i stor utsträckning tjänsteresorna företagas till fots eller på skidor och nattlogi sökas i kalla och i övrigt hälsovådliga skogsskojar eller emellanåt helt utomhus. Den utrustning i kläder och proviant m. m., som under resorna med åtföljande förrättningar är erforderlig, måste under angivna färdeförhållanden begränsas till det allenast mest nödvändiga. Arbetet är för den skull ofta synnerligen slitande och prövande för hälsan. Talet om skogsmannens friska, hälsosamma liv är en sanning med stora modifikationer. Ett faktum är, att domänverkets personal sällan är tjänsteduglig till pensionsåldern. Arbetets strapatser ha i allmänhet brutit honom i förtid. Elakartade magåkommor och höggradig reumatism kunna knappast undvikas.

Då tjänstemännen ofta måste vara tillstädes på den i allmänhet långt från hemmet belägna arbetsplatsen, då veckans arbeten igångsättas på måndagarna, blir nödvändigt att söndagarna eller eventuellt natten i ej ringa utsträckning användas för resor. Vid hemkomst från utarbetet väntar i regeln en avsevärd post på besvarande och då utarbetet, särskilt under sommarhalvåret, i allmänhet är synnerligen forcerat, måste tjänstemännen ej sällan tillgripa söndagar och nätter för nödvändigt inarbete. Ehuru således söndags- eller nattjänstgöring ej är föreskriven för domänverkets personal, framtvings dock ofta sådan av rådande förhållanden. I övrigt kan erinras, att de tjänstemän vid exempelvis statens järnvägar, med vilka vi anse att i lönehänseende jägmästare böra jämföras, nämligen baningenjörer, ej hava obligatorisk nattjänstgöring, varjämte det söndagsarbete, som åligger sistnämnda tjänstemän, lär vara i regeln av obetydlig omfattning. Någon för dessa befattningshavares arbete å tjänsterummet bestämd tid är ej heller föreskriven.

Såsom kommittén framhållit, finnas för domänverkets tjänstemän icke i samma utsträckning som för kommunikationsverkens föreskrifter,

som ålägga de förra vara bosatta på bestämda orter. Det torde i avseende härå dock icke böra förbises att, synnerligast efter senare årens forcerade arbeten för anordnande av bostadslägenheter åt skogstjänstemännen, stor del av den bevakande och även avsevärt antal av den förvaltande personalen, synnerligast i Norrland, inom kort komma att anvisas bostäder i kronans hus. För vissa andra tjänstemän såsom överjägmästare, skogstaxatorer och överjägmästarassistenter m. fl. har domänstyrelsen bestämt bostadsort. För övrigt förekommer numera ej sällan, att i kungörelser om till ansökan lediga tjänster inflyter bestämmelse om att befattningshavaren skall vara skyldig bosätta sig på viss angiven ort. Efter år 1917, då de för skogsstaten dittills gällande bestämmelserna rörande reseersättning ändrades på så sätt, att den förvaltande personalen i stället för fasta reseanslag erhöll rätt till betalning för varje resa och den bevakande personalen tillerkändes, förutom visst fast reseanslag, dagtraktamenten, allt enligt vissa grunder, har staten fått ett ekonomiskt intresse för bestämmande av tjänstemännens bostadsorter. Resekostnaderna och dagtraktamentena äro nämligen i viss mån beroende av bostadsortens belägenhet inom tjänstgöringsområdet. Det torde under sådana förhållanden vara antagligt, att det för domänverkets tjänstemän hittills i viss grad fria valet av bostadsort kommer att i allt större omfattning inskränkas.

Beträffande den för tjänstemännen i domänstyrelsen bestämda, för närvarande kortare arbetstiden å tjänsterummet i jämförelse med samma tid för tjänstemännen i kommunikationsverkens respektive styrelser hava vi under kommitténs förhandlingar härom framhållit behovet av att förstnämnd tjänstgöringstid utökas så, att den överensstämmer med den för kommunikationsverken bestämda eller minst 7 timmar. Så gott som dagligen inkommer till domänstyrelsen ett flertal ärenden rörande virkesförsäljning eller andra frågor av ofta stor ekonomisk betydelse. På grund av dessa ärendens natur böra de snabbt avgöras, helst redan samma dag de inkomma. Förutom detta skäl för vår hemställan i nu ifrågavarande avseende erinras om den stora vinst i ökat arbete, som vunnas genom den reglementerade arbetstidens förlängning med en timme. Vi anse oss ej kunna dela kommitténs uppfattning, att härigenom skulle föregripas den utredning angående tjänstetidens längd i allmänhet inom de centrala ämbetsverken, som i samband med ifrågasatt ny lönereglering för dessa eventuellt kan komma att företagas. Domänstyrelsen är visserligen till sin organisation närmast överensstämmande med de centrala ämbetsverken, men den intager dock i förhållande till dessa en särställning såsom ledare och styrelse för en statens affärgren av stor ekonomisk be-

tydelse, och synes den i dessa avseenden vara fullt jämställd med respektive styrelser för statens övriga affärsdrivande verk. En ändring i arbetstid eller arbetssätt inom domänstyrelsen torde därför ej kunna anses prejudicerande för statens centrala ämbetsverk.

Vid en lönereglering för domänverket torde ej kunna lämnas helt obeaktad den konkurrens om skogshögskoleutbildad personal, som faktiskt råder och som förorsakat en konstant brist på dylik personal inom verket. Avgången av tjänstemän, även äldre sådana med anställning på ordinarie stat, har länge varit stor och till avsevärt hinder för utvecklingen. Det har sålunda sedan några år emellanåt förekommit, att ordinarie tjänster kungjorts till ansökan lediga, utan att kompetenta sökande anmält sig. Även om staten ej kan följa den enskilda arbetsgivaren i hans lönepolitik, synes å andra sidan ej vara lyckligt, att staten i löneavseende allt för mycket ligger under i konkurrensen och därigenom berövas möjlighet förvärva och behålla erfarna och väl kvalificerade tjänstemän.

Kommittén anför vidare, att den utgående dagersättningen måste under de förhållanden den tillfaller skogsstatens tjänstemän tillmätas något högre värde än motsvarande ersättning för vissa kategorier bland kommunikationsverkens tjänstemän. Då någon ingående utredning angående dagersättningarna och dessas betydelse för tjänstemännen ej företagits i fråga om vare sig domänverkets eller kommunikationsverkens personal, måste vi ställa oss tviylande emot kommitténs sålunda gjorda uttalande. Skulle emellertid vid företagen undersökning visa sig, att kommitténs uppfattning att i vissa fall domänverkets tjänstemän erhålla mer än skäligen ersättning för sina tjänsteresor är riktig, synes detta förhållande dock ej böra utöva inflytande vid bestämmandet av tjänstemännens löner. Däremot böra i sådant fall de nu gällande bestämmelserna angående rese- och traktamentsersättningar åt domänverkens personal bliva föremål för viss revision.

. Ehuru vi villigt erkänna, att kommittén vid fullgörandet av sitt uppdrag i allmänhet bedömt frågan rörande domänverkets uppgifter och ställning från synpunkter, mot vilka vi i stort sett icke hava något att erinra, anse vi oss dock, under hänvisning till vad härförut anförts, icke kunna underlåta hävda den åsikten, att tjänstgöringsförhållandena vid domänverket, tillika med dettas ställning som ett verkligt affärsdrivande verk med stora krav på de enskilda tjänstemännens skicklighet och duglighet, berättiga verkets tjänstemän att i lönehänseende fullt jämställas med motsvarande tjänstemän i de övriga affärsdrivande verken. Vi anse sålunda att kommittén bort dels föreslå att arbetstiden å

tjänsterummet för domänstyrelsens personal bestämmes till minst 7 timmar, dels hava uppgjort en löneplan, som för de skilda lönegraderna upptagit begynnelselöner, motsvarande den inom varje lönegrad föreslagna närmast högre löneklassen, dock med bibehållande av det föreslagna antalet löneklasser inom varje lönegrad.

De skäl kommittén anfört mot en uppflyttning i högre grad av de ordinarie notarierna å jordbruksbyråerna — lantbruksbyrån och domänbyrån — äro enligt vår mening rent formella.

Då kommitténs uppdrag avser att verkställa utredning och avlämna förslag beträffande löne- och organisationsförhållandena vid domänstyrelsen, skogsstaten och statens skogsskolor, synes en sådan i sak riktig åtgärd som ifrågavarande notariebefattningars uppflyttning i högre grad ej böra ställas på framtiden därför, att en utredning inom kort kan komma att igångsättas rörande en allmän lönereglering för personalen vid de centrala ämbetsverken. En sålunda ifrågasatt lönereglering torde väl dessutom ej komma att beröra de nyreglerade affärsdrivande verken — däribland även domänstyrelsen — i annan mån än möjligen så, att lönebeloppen för dessa verks tjänstemän eventuellt höjas med viss skälig procent, lika stor för samtliga befattningar.

Under hänvisning till de sakliga skäl kommittén anfört för den ifrågasatta uppflyttningen, få vi såsom vår mening uttala, att nu ifrågavarande två notariebefattningar böra hänföras till 7:de lönegraden.

Vi anse oss icke böra ifrågasätta uppflyttning i nämnd grad jämväl av notariebefattningen å kameralbyrån, enär från och med år 1920 på denna byrå redan äro placerade två tjänstemän i andra normalgraden, ehuru dessa, i avvaktan på slutlig omorganisation av nämnd byrå, äro tills vidare anställda på allenast extra stat.

2) Herr *Bragée* här anfört:

»Kommittén har som allmän synpunkt vid löneregleringen framhållit, att tjänstgöringsförhållandena vid domänverkets lokalförvaltning över huvud taget icke äro av den art, att tjänstemännen där kunna i lönehänseende fullt jämställas med befattningshavarna hos kommunikationsverken. Som stöd för denna uppfattning har kommittén erinrat om den pressande tjänstgöring, som kräves av trafikpersonalen vid statens järnvägar och telegrafverket, med regelbundet återkommande natttjänstgöring, samt om den sön- och helgdagstjänstgöring, som drabbar åtskillig personal vid samtliga kommunikationsverken. Tjänstemännen vid kommunikationsverken voro därtill bundna i bostadsavseende, under det

skogstjänstemännen härvidlag ej sällan hade en viss rörelsefrihet. Vidare kunde skogstjänstemännen i avsevärd mån själva bestämma sin arbetstid, vilket icke vore fallet för tjänstemännen vid kommunikationsverken.

I dessa allmänna synpunkter har jag, *för de lägre skogstjänstemännens vidkommande*, icke kunnat biträda kommitténs mening och anhåller som skäl därför få anföra följande:

I och för lönernas bestämmande har aldrig yrkats jämförelse med sådana befattningshavare vid kommunikationsverken, i vilkas tjänstgöring natt- och söndagstjänstgöring ingår i större omfattning. Beträffande kronojägarna har yrkats, att de i avlöningshänseende skulle jämföras med banmästare vid statens järnvägar. I detta fall har ingen skillnad kunnat påvisas ifråga om tjänstgöring av omnämnd art.

Enligt kommitténs uttalande å sid. 163 i betänkandet av den 20 februari 1919 hava befattningarna vid kommunikationsverken inbördes blivit värdesatta »med hänsyn till arbetsuppgifternas växlande art och ansvar». Banmästarebefattningarna, som icke i nämnvärd grad åligga natt- och söndagstjänstgöring, ha således värdesatts därefter.

Skogstjänstemännens rörelsefrihet ifråga om bostadsort är en förman, stadd på hastig avskrivning. Mera än en tredjedel av kronojägarna äro skyldiga att bebo av staten anvisade bostäder och för det stora flertalet av de övriga äro bostadsorter bestämda till ur rese- och tjänstgöringssynpunkt lämplig plats. Vid nytillsättande av befattningar anvisas numera i regel en bestämd bostadsort. Beträffande möjligheten att själva kunna bestämma sin arbetstid torde jämförliga förhållanden råda mellan kronojägare och banmästare. Såsom arbetsledare och förman äro bådadera i allmänhet beroende av den arbetstid, som gäller för arbetarna.

Vid avlöningsbeloppens bestämmande har kommittén vidare i någon mån tagit hänsyn till skogstjänstemännens ersättning för tjänsteresor. Ifråga om kronojägarna har anförts en förmodan, att dagtraktamentena skulle lämna något överskott. Däruti kan jag icke instämma. Kronojägarna åtnjuta inom skogsstaten de *lägsta* dagtraktamentena. Villkoret för deras intjänande är, att resa på särskild order skall ha företagits minst fem kilometer och att antingen natthärbärge anlåtats eller bortovaron varat i 12 timmar (för 6 timmar utgår halvt dagtraktamente). Då kronojägarna för bestridande av de direkta resekostnaderna åtnjuta fasta årsanslag, som i det stora flertalet fall endast täcka en mindre del av dessa utgifter, göra de på tjänsteresorna i sin helhet en allmän förlust.

Emellertid bör ej förbises, att även banmästarna vid statens järn-

vågar åtnjuta dagtraktamenten enligt bestämmelser, som äro lika med dem för kronojägarna gällande.

För belysande av det förutvarande förhållandet mellan dessa befattningshavares avlöning vill jag här påminna, att vid tiden närmast efter 1908 års lönereglering banmästarnas begynnelseavlöning å billigaste ort översteg kronojägarelönen å samma ort med allenast 24 kronor, plus förmån av fria kläder m. m. värderad till 120 kronor.

Denna ringa skillnad kunde då mindre anses betingad av någon lägre värdesättning av kronojägarna såsom arbetsledare och förmän, utan berodde nog mera på dåvarande olikhet i arbetsintensitet vid järnvägen och vid skogsstaten. Numera är denna olikhet borta. Medeltalet rese- och förrättningsdagar för kronojägarna har sedan dess ökat med omkring 60 procent, och de äro nu för sin tjänst fullt lika hårt utnyttjade som banmästarna.

Lägger jag till det anförda, att i kronojägarnas tjänsteåligganden ingår en vida ansvarsfullare medels- och försäljningsredovisning än i banmästarnas, att specialutbildning ingår som kompetensfordringar för vinnande av såväl kronojägare- som banmästarebefattning samt kronojägarebefattningens karaktär av slutbefattning, anser jag, att en berättigad jämförelse mellan dessa befattningshavare kunnat göras.

Även det förhållandet, att kronojägarna redan vid sitt inträde i statstjänst — i motsats till banmästarna — ha på egen bekostnad genomgått föreskriven utbildning, synes mig i detta fall böra tillmätas någon betydelse. Den konkurrens, som staten har att utstå från skogsvårdsstyrelser och enskilda företag vid förvärvande och bibehållande av dugliga och pålitliga kronojägare är under sådant förhållande rätt betydande.

Jag anser således tillräckliga skäl föreligga för mig att fasthålla vid mitt yrkande, att *kronojägarna i avlöningshänseende böra fullt jämställas med banmästare vid statens järnvägar.*

Jag kan icke heller biträda kommitténs mening, att särskild *kallortsersättning* ej i samma omfattning är erforderlig för skogstjänstemännen som för kommunikationsverkens personal. Som av ovanstående framgår anser jag, att kommittén överskattat skogstjänstemännens möjligheter att själva bestämma bostadsort och arbetstid. Men även om de därvidlag vore något bättre ställda än exempelvis kommunikationsverkens *trafikpersonal*, så vore detta ändå icke tillräckligt skäl att fränkänna dem kallortstillägg till samma belopp som annan statens personal i Norrland.

Enligt kommitténs uttalande i betänkandet den 20 februari 1919 avser nämligen kallortstillägget att ersätta »de betydande svårigheter

i kroppsligt och psykiskt avseende, som vistelsen i övre Norrlands kalla och ödsliga trakter medför».

Jag kan icke övertygas, att dessa svårigheter äro mindre för skogstjänstemännen än för andra tjänstemän. Jag vill i detta avseende endast erinra om skogstjänstemännens ytterst svåra tjänsteresor vintertiden i Norrlands obygd. Oftast måste resan över de väglösa vidderna företagas på skidor. Natthärbärge måste ofta tagas i obebodda och överstöade timmerkojor. Endast för tillfället uppeldade rum hos ortsbefolkningen äro för övrigt i det fallet knappast mindre farliga för hälsan. Då resan på förhand måst planläggas och mötesplatser med arbetare och underlydande äro bestämda, finnes i regel ingen möjlighet att på grund av köld eller oväder inställa densamma. Allmänt klaga också skogstjänstemännen i denna landsända, att de i förtid äro nedbrutna av reumatiska åkommor.

Det är även tydligt, att de i minst lika hög grad som kommunika- verkens personal lida såväl av vintermörker och ensamhetskänsla som sommartidens myggplåga.

Jag anser därför, att skogstjänstemännen böra tillerkännas kallorts- tillägg i samma omfattning som personalen vid kommunikationsverken.

Den ökning i semestertidens längd, som skall inträda från och med det år, under vilket tjänstemannen fyller 40 år, har kommittén föreslagit till allenast 5 dagar för tjänstemän i 1:a t. o. m. 4:e löne- graderna. Tjänstemän i 5:e t. o. m. 11:e lönegraderna skulle vid nämnda ålder tillföras en ökning i semestertiden av 10 dagar.

Uti detta kommitténs förslag kan jag *icke* instämma av följande skäl:

Semestertidens ökning med mindre antal dagar vid 40-årsåldern för lägre personal än för personal tillhörande de högre lönegraderna bör endast vara berättigad, om det kan visas, att den lägre personalen vid nämnda ålder är vid bättre vigör och i mindre behov av semester än de högre tjänstemännen. Något sådant förhållande kan emellertid icke på- visas beträffande domänverkets personal. Vid kommunikationsverken, där personalen tillerkänts längre semester *även före* 40-årsåldern än vad här för domänverkets tjänstemän föreslagits, ökas semestertiden lika för alla tjänstemän intill dessa verks 19:e lönegrad.

Jag anser att så bort ske även för här ifrågavarande personal och hemställer därför, att *ärlig semester måtte beviljas de till 1:a t. o. m. 4:e lönegraderna hänförliga tjänstemän med 15 dagar före 40 års ålder och med 25 dagar från och med det år, då tjänstemannen fyller 40 år.*

3) Herr *Lübeck* har anført:

»Vattenfallsverket och domänverket, till dels även statens järnvägar, äro enligt min uppfattning i främsta rummet de 'affärsdrivande' av statens verk. Ledningen för dessa verk har — i viss motsats till vad som gäller vid telegraf- och postverken — ansvaret jämväl för verkens inkomster. Verken äro icke av monopolnatur, utan äro underkastade den kontroll och den kritiska belysning, som konkurrensen eller åtminstone jämförelsen med likartad enskild verksamhet möjliggör. Ju längre denna konkurrens kan göra sig effektivt gällande utan eftersättande av berättigade krav på en enhetlig och rationell drift, dess bättre för landet. Om och när detta icke längre vore möjligt — man måste tyvärr erkänna att det kan gå därhän — så skulle vattenfalls- och domänverken i sin affärsverksamhet icke desto mindre vara underkastade en kanske nog så hård konkurrens, nämligen med andra länder, med därav ovillkorligt framtvingade särskilda krav på en affärsmässig organisation samt på ledningens och personalens duglighet.

För landet och dess näringsliv samt för statens framtida ekonomi äro de affärsdrivande verken, ej minst vattenfalls- och domänverken, av mycket stor betydelse. Ifråga om domänverket synes dock detta ännu icke vara till fullo uppskattat. — Ur statens affärssynpunkt synes icke heller någon saklig anledning föreligga att i allmänhet tillämpa kortare arbetstid för domänverkets ledande tjänstemän än inom andra affärsdrivande verk.

Ehuru jag icke haft tillfälle att i detalj deltaga i behandlingen av föreliggande förslag till lönereglering för domänverket har jag dock med det ovan sagda velat uttala min anslutning i huvudsak till vad herrar frih. Hermelin och Björkbom i samma syfte anført.

Slutligen må här framhållas, att domänverket — av samma skäl som jag tidigare utvecklade ifråga om vattenfallsverket — synes mig böra erhålla en kollegial styrelse, med dugande fackmän och skickliga affärsmän inom hithörande arbetsområde som ledamöter.»